

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik LXXXIX., št. 4
april – mali traven

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:
v. d. glavnega urednika
Edvard Krašna
Odgovorni urednik
Boris Leskovic

Lektorica in korektorica
Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovci izhajajo praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5 % stopnji.

Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu (ali na
disketi + izpis), uradne dopise,
potrjene z žigom in podpisom
odgovorne osebe ZLD/LD, in
fotografije pa v originalu ali na
CD. Pripisite tudi svojo telefonsko
številko.

Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovstvo.net>

Cene malih oglasov:
do 15 besed 1000 SIT,
od 15 do 25 besed 1300 SIT,
od 25 do 30 besed 1500 SIT.
Za vsako nadaljnjo besedo 50 SIT.
Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

IZ VSEBINE:

B. Mahne:	Kaj hočemo in kaj zmoremo?	168
IZ DNEVNEGA TISKA		169
MNENJA IN PREDLOGI		170
D. Namestnik:	Kje je trenutno slovenska lovstva (glasbena)	
	kultura?	170
V. Šemrov:	Namesto revolucije le evolucija (odgovor)	173
B. Krže:	Ni varstva narave brez lova!	174
B. Kavčič:	Pogovor o lovski strelski optiki	176
PO LOVSKEM SVETU		179
B. Leskovic:	Iberski ris – ogrožena najmanjša vrsta risa	179
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska ...	181
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		182
N. Lapuh:	Med vstajanjem sonca in zatonom lune	182
LOVSKA ORGANIZACIJA		184
Uredništvo:	Volilni občni zbor LZS	184
Uredništvo:	4. sejem LOV v Gornji Radgoni	186
K. Kljun:	50-letnica LD Slavnik - Materija	187
D. Vešner:	Lovci in kmetovalci o skupni problematiki	188
B. Žerdin:	Zasaditev grmičevja ob cesti	
	Ljutomer-Cezanjevci	189
F. Rotar:	4. občni zbor Koroške lovske zveze	189
F. Kulovec:	Lovci LD Toplice smo zborovali	190
F. Rotar:	Lovska veleslaloma na Koroškem	191
S. Ličef:	3. veleslalom bohinjskih lovcev	192
F. Rotar:	6. koncert lovskih registrov na avstrijskem	
	Štajerskem	192
S. Mirtič:	Vodilni na kulturnem področju	193
L. Števanec:	Občni zbor Prekmurskih registrov	194
JUBILANTI		194
MLADI PIŠEJO		195
LOVSKI OPRTNIK		196
J. Leban:	Zgodovina lovstva na Tolminskem na začetku	
	20. stoletja	196
J. Bizjak:	Mladi gospodar Lipce	198
D. Lepšina:	Lovi naj bodo tudi naša prijetna druženja!	199
M. Kersnik:	Kakšni strelci smo lovci?	200
B. Galjot:	Zlati gams iz Loškega hribovja in metuzalem	
	z Jesenic	201
A. Zbčanik:	Na lov vzemite tudi čas, dvogled in	
	preudarnost!	202
I. Gobec:	Dva mrtva lovca	203
L. Kramberger:	Potepuški psi so preganjali in morili divjad	204
M. Toš:	Najtrša je predla jerebicam	204
M. Erzar:	Kulinarični kotiček	205
V SPOMIN		206
LOVSKA KINOLOGIJA		206
T. Jamšek:	Predstavitev na novo ustanovljenega Društva	
	ljubiteljev goničev	207
F. Krnjak:	IX. panonski lovski pokal – VUP ptičarjev	
	(2005)	208
A. Hvala:	Izjemen posluš za krvosledništvo v LD Grgar	209
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	210

SLIKA NA NASLOVNICI:
Poljski zajec zajec – *Lepus europaeus*
Foto: M. Cerar, Diana

Foto: M. Samar

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.-31. 10.
srna, mladiči obeh spolov:
1. 9.-31. 12.

mladica:
1. 5.-31. 12.

Navadni jelen

jelen:
16. 8.-31. 12.
košuta, teleta obeh spolov:
1. 9.-31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.-31. 12.

Damjak

damjak:
16. 8.-31. 12.
košuta in teleta obeh spolov:
1. 9.-31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.-31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in
jagnjeta obeh spolov:
1. 8.-28. 2.
ovca:
1. 8.-31. 12.

Gams

kozel, koza, kozliči obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.-31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozliči obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.-31. 12.

Divji prašič

merjasec:
1. 4.-31. 1.
svinja:
1. 7.-31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.-31. 12.

Poljski zajec

1. 10.-15. 12.
Kuna belica, kuna zlatica:
1. 11.-28. 2.

Jazbec

1. 8.-31. 12.

Lisica

1. 7.-15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.-31. 3.

Navadni polh

1. 10.-30. 11.

Alpski svizec

1. 9.-30. 10.

Pižmovka

1. 8.-31. 3.

Nutrija

1. 1.-31. 12.

Fazan

1. 9.-15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.-15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.-15. 1.

Šoja

20. 8.-28. 2.

Sraka

1. 8.-28. 2.

Siva vrana

10. 8.-28. 2.

Kaj hočemo in kaj zmoremo?

Na občnem zboru Slovenskega lovskega kluba 27. februarja 1907 je dr. Ivan Lovrenčič v imenu pripravljalnega odbora predstavil program društva in med drugim dejal: »Ako smo Slovenci že na vseh poljih tako razcepljeni, ustvarimo vsaj mi lovci nekaj skupnega, nekaj enotnega, saj naši interesi so skoraj povsod enaki ...«

Na ustanovnem občnem zboru Slovenskega lovskega kluba, ki je bil 16. oktobra 1907 v Ljubljani, so v tretji točki svojih pravil zapisali, da je naloga članov kluba: »Združevati slovenske lovce, delovati za povzdigo lova na Slovenskem ter skrbeti za strokovno izobrazbo svojih članov.«

Skoraj sto let bo minilo od izbranih besed ustanovitelja kluba, ki ga štejemo za predhodnika Lovske zveze Slovenije. Ali se vam, lovski tovariši, ne zdijo te besede kot nalašč za današnji čas? In kakšne misli se nam utrjejo ob njih kot odgovor na misli vrlih ustanoviteljev?

Ali združujemo slovenske lovce? Ali delujemo za »povzdigo lova« na Slovenskem in kako skrbimo za strokovno izobrazbo svojih članov?

Slovenska lovška organizacija je v prehojenem obdobju skoraj stoletnega delovanja doživljala lepše in manj lepe dogodke, vendar menim, da takšno stanje, kot je v slovenski lovski organizaciji v zadnjih nekaj letih, ne kaže prave resnice o hotenjih, željah in zmožnostih njenih članov. Potrebnihih bo nekaj korenitih organizacijskih sprememb v društveni organiziranosti lovstva; naše znanje in pripravljenost za prostovoljno delo moramo organizirati tako, da javnosti pokažemo vse naše sposobnosti, da naravo in del divjadi v njej kot javno dobro in državno last primerno zavarujemo, ohranimo in z njo trajnostno gospodarimo. Lovci v lovskih družinah predstavljamo osnovno organizacijsko obliko slovenskega lovstva. Svoja hotenja, cilje in naloge usklajujemo na ravni Lovske zveze Slovenije, glede društvenih nalog po določilih Zakona o društvih, glede strokovnih nalog pa v območnih združenjih upravljavcev lovišč po določilih Zakona o divjadi in lovstvu. Naša društvena organiziranost izpostavlja zahteve lovcev, ki želimo svoje odgovornosti in obveznosti do narave ter divjadi uresničiti na strokoven, pa tudi poslovno-ekonomičen način. Za to ni treba oblikovati nikakršnih dodatnih birokratskih mehanizmov, ampak si moramo jasno in odkrito odgovoriti, katere naloge, povezane z organiziranostjo lovskih družin, lahko opravi članica sama (lovška družina) in katere je treba udeležati na ravni zveze društev (lovskih družin).

Lovska zveza ni več strokovni partner državi, ko govorimo o divjadi. Položaj, ki ga je Lovska zveza že imela, je treba vzpostaviti nazaj tako, da se pritegne tiste lovce iz naših vrst, ki so sposobni in pripravljeni zagovarjati strokovno utemeljena stališča organov Lovske zveze Slovenije. Pri tem moramo sodelovati s strokovnjaki zunaj lovskih vrst, predvsem z akadem-

sko uveljavljenimi strokovnjaki s slovenskih univerz in raziskovalnih institucij.

Maja 2004 je začel veljati nov zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1), ki je nadomestil lovski predpis, sprejet leta 1976. Omenjeni zakon je v strokovno delovanje lovcev vnesel nekaj sprememb, težko pa bi lahko rekli, da je napisan v zadovoljstvo vseh, ki gospodarimo z divjadjo na ozemlju naše države. Lovska zveza ta zakon spoštuje in ga v okviru svojih pristojnosti podpira ter izvaja. S pristojnimi ministrstvi, zavodi in direktorati v okviru le-teh ter z drugimi društvi in posamezniki, ki jim je do ohranjanja našega naravnega prostora, moramo oblikovati strokoven in strpen dialog ter vzpostaviti sodelovanje pri načrtovanju nalog za izvajanje posameznih določb zakona.

Glede strokovne izobrazbe svojih članov menim, da je lovška organizacija uresničila cilj ustanoviteljev Lovske zveze iz začetka prejšnjega stoletja in postavila temelje ustreznemu sistemu strokovnega izobraževanja, ki ga bo v skladu s svojimi pooblastili iz zakona in v sodelovanju z Zavodom za gozdove izvajala in nadgrajevala. Lovska zveza si bo prizadevala pritegniti k sodelovanju predavatelje iz svojih vrst ter iz različnih pedagoško-znanstvenih institucij doma in v tujini ter tako oblikovati sodobno izobraževalno institucijo (Lovska akademija?), ki bo slovenskim lovcem in lovski organizaciji zagotavljala potrebno strokovno znanje za njeno delovanje.

Kaj hočemo in kaj zmoremo?

Cilji in usmeritve slovenskega lovstva, ki so bili sprejeti leta 1996 v Kranju, so aktualni še dandanes. Naša naloga je, da kljub slabšim razmeram v naravnem okolju nadaljujemo z uresničevanjem vizije predhodnikov. Ali to zmoremo? Slovenski lovci smo že večkrat dokazali, da to zmoremo ali kot je zapisal dr. Lovrenčič ob 25-letnici glasila Lovec: »Gozdovi ginevajo, izginjajo močvirja, polja se spreminjajo v zelnike in vrtove, divjačina izgublja svoja skrivališča in ž njimi svoj glavni eksistenčni predpogoj, zato gine – izumira. Človeštvo se peha za materialnim blagom, peha se za kruhom in nima časa občudovati lepoto proste narave. Zato njena poezija gine in ž njo ginejo tudi njeni spomeniki, ginejo, ker jih nihče ne goji. Edino lovec je še, ki prosti naravi in njenih spomenikom prinaša obulus spoštovanja, ki ve ceniti njeno lepoto ... Dolžnost pravega lovca je skrbeti za to, da ta poezija popolnoma ne izumre.«

Bogdan Mahne,
predsednik LZS

DIRKAČI NA SANEH MOTIJO DIVJAD

Dnevnik, 4. 2. 2006 (Miran Šubic). – Če poleti divje šotorjenje dela sive lase nadzornikom Triglavskega narodnega parka, jih pozimi zadnja leta vse bolj množična vožnja z motornimi sanmi po Triglavskem narodnem parku. To velja predvsem za območje Bohinja. »Hrup in vse, kar k taki vožnji sodi, slabo vpliva na naravo, posebno na živali,« dodaja pisec daljšega članka.

Vodja službe **Martin Šolar** je opozoril, da je krmljenje divjadi pomembno zimsko opravilo. »Gamsi, divji petelini, kozorogi, svizci in planinski orli ter druge živali so veliko bogastvo naše narave in še posebno parka ...«

TNP je za nadzornike parka organiziral tečaj o uporabi tehnične opreme in varni hoji v gorah, ki ga je vodil inštruktor GRS **Zvone Korenčan**.

ALI KRMLJENJE DIVJADI KORISTI GOZDU?

Kmečki glas, 8. 2. (Marjan Kumelj). – Splošnega odgovora ni, krmljenje je treba presojati z vidika namena krmljenja, stanja življenjskega okolja in številčnosti populacije divjadi, meni avtor daljšega sestavka, sicer inženir gozdarstva. »Za uspešno krmljenje, ki naj bi razbremenjevalo okolje, je treba poznati fiziološke potrebe divjadi in njene življenjske navade.« Zavod za gozdove Slovenije pri pripravi letnih lovskogojitvenih načrtov območij obravnava tudi krmljenje divjadi in bo skušalo to področje primerno urediti v prihodnjih letih.

ŠTORKLJA ČAKA NA POMLAD

Gorenjski glas, 10. 2. (Viktor Luskovec). – »V širši okolici Kranja se že dve desetletji pojavljajo bele štokrle *Ciconia ciconia* na visokih, rdečih nogah in s črnimi peruti, ki vzbujajo začudenje,« beremo v članku. V ljudski zavesti je njihova domovina Prekmurje, sledita ji Štajerska in Dolenjska, zdaj pa se pojavljajo tudi na Gorenjskem. S njimi vred se je pojavila skrb, kaj bo s pticami, ki se pred zimo niso umaknile v južne kraje, če nenadoma pritisne hud mraz. Ornitolog **Tomaž Mihelič**

nas je pomiril z informacijo, da se v takih primerih ptice odselijo drugam, tja, kjer je topleje.

Gorenjski glas (**Cveto Zaplotnik**) je poročal, da so med zimskim štetjem v Mostah pri Žirovnici opazili tudi raco kostanjevko, torej ptico, ki je zelo redka in ogrožena v svetovnem merilu. Ko so v Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije predstavili prve rezultate januarskega štetja vodnih ptic, so poudarili, da so letos našli nekoliko manj ptic, in sicer zato, ker je veliko vodnih površin, kjer bi se sicer zadrževale ptice, zamrznjenih.

PTIČJA GRIPA TUDI V SLOVENIJI

Dnevnik, 13. 2. (Tatjana Pihlar). – »Tokrat gre zares, zato naj rejci dobro opazujejo svojo perutnino, ljudje pa naj se ne dotikajo divjih ptic,« je dr. **Vida Čadonič Špelič**, direktorica Veterinarske uprave Republike Slovenije (VURS), razglasila vso Slovenijo za območje z velikim tveganjem. Najprej so okužene labode odkrili okrog Koblerjevega zaliva pri Mariboru, čez nekaj dni pa so našli še obolelo sivo čapljjo v Spodnjem Dupleku. Dodatne preiskave so pokazale, da gre za virus H5N1. Opozorilo morajo jemati resno tudi lovci, ki se veliko gibljejo v naravi in lahko pridejo v stik z okuženimi pticami.

Že prve dni se je nekoliko zmanjšala poraba perutninskega mesa, čeprav smo po televiziji lahko gledali znane osebnosti, kako jedo pečena kurja bedrca, da bi nas s takšno »reklamo« razbremenili strahu in nas zadržali kot kupce perutnine. Potem ko se je ptičja gripa pojavila tudi v Franciji, je na očeh javnosti jedel pečeno kurje meso tudi francoski predsednik **Jacques Chirac**.

Nobeno olajšanje ni bilo, ko so nam sporočali, da se ptičja gripa širi po Evropi in da se je pojavila celo v Afriki. »Če bo virus v Afriki postal endemičen, bodo ptice selivke nenehen vir okužbe,« je zapisal **Matija Grah** v Delu. Bruselj je bil najprej brez odgovora o pomoči prizadetim rejcem perutnine, ko pa se je ptičja gripa pojavila tudi v Franciji, največji evropski proizvajalci perutnine, so tudi v EU pokazali malo večjo skrb za pomoč.

Povsem na mestu je bilo tudi opozorilo **Vladimirja Kavčiča** (Svobodna misel), ki se je glasilo: »Televizija nam je ves čas kampanje o nevarnosti ptičje gri-

pe dan za dnevno stregla s prizori brezobzirnega in brezčutnega pobijanja in uničevanja kokoši in druge perjadi ... Je to prispodoba našega odnosa do življenja naših slohov?«

BOMO RES POBILI 100 MEDVEDOV?

Delo, 17. 2. (Urban Červek). Letos bodo lovci lahko ustrelili sto rjavih medvedov, kot je razvidno iz predloga sprememb pravilnika o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda iz narave, piše časnik. To je minister za okolje in prostor **Janez Podobnik** napovedal že na sestanku z župani na Dolenjskem. Doslej so lovci ustrelili precej manj živali, razen leta 2002, ko je bilo odstreljenih 114 medvedov. Po besedah doc. dr. **Ivana Kosa** s Katedre za ekologijo živali na Biološki fakulteti se bo šele v prihodnjih letih pokazalo, ali je bila ocena populacije pravilna. Neuradno pa je bilo mogoče že slišati, da se za problematiko slovenskih medvedov zanima tudi direktorat za okolje pri evropski komisiji, zato se Delo v podnaslovu članka sprašuje: »Bo primer pod drobnogled vzela tudi Evropska komisija?« Dr. Kos je prepričan, da je nekdo v Sloveniji podtaknil negativno podobo o medvedih.

O odstrelu medvedov so poročali tudi drugi časniki, Slovenske novice celo z naslovom **Pobili bomo petino medvedov!** Odločitvi ministrstva za okolje nasprotujejo okoljevarstveniki. Dr. **Miha Adamič** je za Dnevnik med drugim izjavil: »Če minister pove, da je medvedov od 500 do 700 in da jih bodo odstrelili 10 do 15 odstotkov od omenjenega števila, mu je nesmiselno kar koli strokovno razlagati. To je boj z mlino na veter.« Tolikšnemu odvzemu po poročanju Večera nasprotuje tudi Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, ki se sprašuje, kako je medvedov lahko preveč, če pa so zavarovani.

PROTI TAKŠNEMU ODSSTRELU TUDI LOVCI

Večer, 27. 2. (Vasja Jager). – Z odločitvijo ministra za okolje in prostor niso zadovoljni tudi lovci. To je, pravijo, zgornja meja, ki jo za odvzem iz narave še dovoljuje Strategija upravljanja z rjavim medvedom v Sloveniji. Podobno razmišljajo tudi na Zavodu RS za varstvo narave.

V Lovski zvezi se, kot piše Delo, potegujejo za vnovično vzpostavitev mrhovišč, s katerimi bi kosmatince oddaljili od naselij in zadržali v osrednjem območju zanje.

Večer, **Nedelo** in tudi elektronski mediji so poročali o izidu novih knjig Zlatorogove knjižnice pri Lovski zvezi Slovenije: **Lojzeta Skvarče** V svetlobi zarje in **Matjaža Erzarja** Divjačina.

Nenavadna je bila Delova vest iz Prekmurja: Policisti so v lovskem revirju na Goričkem domačine zalotili pri čudni tatvini, ko so z enega od krmišč ukradli 80 kg koruze, ki so jo lovci postavili lačni divjadi. Lahko bi rekli, da so berači v primerjavi z njimi kulturni ljudje, ker vsaj ne kradejo ...

Prejšnje mesece smo veliko poročali o potepuških psih, ki napadajo divjad. Tokrat se je pes, last neodgovornega lastnika, spravil kar na policista. Kot poroča **Direkt**, se je to zgodilo pri Srednji vasi blizu Bohinja. Policista je na lov na nevarnega psa z motornimi sanmi odpeljal gozdar. Ko sta psa izsledila, je slednji srno že raztrgal, nato pa se je renče pognal še proti njima. Ker sta se počutila ogrožena, je policist v psa izstrelil tri naboje in ga ubil. Še bolj zanimivo bi bilo, če bi kdo z malo poguma javnosti predstavil še lastnika, ki je gotovo večji krivec kot ubiti pes.

V Grand hotelu Union v Ljubljani je predavatelj **Žiga Iztok Remec** pojasnil, zakaj je Ljubljansko barje tako pomembno za različne vrste ptic in kaj lahko storimo, da ohranimo to bogastvo. Ljubljana je namreč eno redkih glavnih mest, ki se lahko pohvali s tako zanimivim naravnim območjem prav na svojem pragu in ki je tudi del omrežja Natura 2000.

V mariborski občini se je raznel spor med županom **Borisom Sovičem** in Društvom za varstvo in proti mučenju živali Maribor, ki je več kot desetletje skrbelo za zavetišče za zapuščene živali v Zrkovcih. Župan je namreč odločil, da omenjeno društvo ne sme več opravljati službe oskrbe in reševanja živali na območju mariborske občine in sklenil pogodbo s samostojno podjetnico **Tatjano Lenko** v Jarmovcih pri Dramljah na Celjskem. Županu očitajo, da skrb za zapuščene živali rešuje podobno kot problematiko mestnega odlagališča za odpadke, ki jo bo Snaga v prihodnje prav tako vozila na Celjsko.

Kje je trenutno slovenska lovška (glasbena) kultura?

Kultura. Beseda je latinskega izvora in za nas pomeni celoto stvaritev (lovške) družbe v umetnosti in predvsem omiko: oplemenitenost, vzgojo, izpopolnjevanje človeških nra- vi, načina življenja in našega okolja. V slovenskem lovstvu je bila kultura vedno prisotna predvsem z lovsko poštenim obnašanjem, dejavnimi lovskimi pisci in pesniki. Celo marsikateri skladatelj je zapustil kako lepo melodijo. Že v starih letnikih Lovca so redno sodelovali slikarji, risarji, karikaturisti. Organizirano (množično) se je začelo

Uredništvo Lovca si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljajanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij in dejstev, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interese, kot to določa zakon.

Vsi prispevki za rubriko morajo biti opremljeni s polnim imenom in tudi z naslovom odgovorne fizične osebe – posameznika (tudi v primeru lovskih organizacij, društev ipd.) ter s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja.

Zaradi številnih prispevkov lovcev in drugih bralcev in skladno z željo uredništva, da čim večjemu številu omogočimo sporočiti svoje mnenje, predloge in pobude, opozarjamo, da bomo dosledno zahtevali spoštovanje predpisane dolžine največ 60 tipkanih vrstic (okrog 3800 znakov), prispevke, namenjene odzivom na že objavljena besedila, pa največ 70 vrstic (5700 znakov). Vse daljše prispevke bomo morali avtomatično zavrniti ali jih skrajšati.

*Uredništvo Lovca
lovce@lovska-zveza.si*

zbori zapeli v zibelki lovske pesmi. V Globokem leta 1974 so LPZ Globoko, Dekani in Sodražica ter LO Podgorje zaorali ledino na prvem srečanju. Lovski rog je (uglašeno) posamezno zapel že dav-

rogo. **Prekmurski rogisti, Rogisti z Mute** kot trenutni preblisk (saj jih nato dolga leta ni bilo več) in od 7. srečanja do zdaj brez enega samega »izostanka« daleč najaktivnejši **Zasavski rogisti**. Odlika slednjih je poleg aktivnosti in kakovosti tudi v nesebičnosti, saj je bila z njihovo pomočjo ustanovljena kar dobra desetina novih skupin rogistov, njihov vodja pa je brezplačno vodil precej tečajev za začetnike po vsej Sloveniji.

V svetu in naši ljubi domovini Sloveniji je vse več nasprotnikov lova, vse glasnejši so in vse bolj nestrpni. Žal je nestrpnosti vse več tudi med člani lovske organizacije. Že precej let se trudim, da bi z lovsko kulturo ali bolje: s kulturo v lovskih vrstah odpravili ali vsaj omilili nesoglasja med različno mislečimi, predvsem med lovci in »nelovci«. Žal mi je zapisnik sestanka članov odbora za lovsko kulturo pri LZS, pa tudi članek v Lovcu (2/2006, str. 82–84) vzel še tisto malo vere v moje delo na tem (kulturnem) področju. Toda moja pohorska trma (Šarhova kri) me je napeljala, da sem sedel k pisanju tega članka. Pripeljalo me je tudi upanje, da ni še vse zavoženo, če pa bo, bom tudi sam s svojim neprizadevanjem kriv za zgrešeno pot. Zato sem se tudi odzval vabilu organizatorja **33. srečanja slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov**, ki bo letos v Beli krajini.

Predvsem (ne)kakovost te naše »kulture« je tisto, kar zadnja leta najbolj moti. Ob vedno večji množičnosti pa je vedno manjša kakovost nastopov, predvsem na srečanjih, da o organizaciji niti ne govorim. Tako je bilo na zadnjem srečanju v Vojniku (Stari Cerkvi) kup pomanjkljivosti, ki se ne bi smele dogajati. Morda se ne bi, če bi organizator k sodelovanju povabil **Aktiv zborovodij SLPZ in rogistov** ali vsaj katerega njegovih članov z izkušnjami in samokritično upošteval nji-

Tudi pozdrav lovini ...

... lovška maša ...

... lovski pogreb je lovška kultura.

pred kakimi štirimi desetletji, ko smo v Ljubljani ustanavljali **Foto klub Diana**. Nadaljevali smo z lovskimi pevskimi zbori, ko so kar štirje

no prej, skupinsko igranje pa sega v začetke sedemdesetih let, ko so na srečanjih lovskih pevskih zborov začele sodelovati tudi skupine z lovskimi

Vse foto: D. Nemešnik

hove pripombe. Aktiv (menda) ne obstaja več, saj je njegovo »delo« v celoti prevzel **Odbor za lovsko kulturo pri LZS**. Tudi strokovno, čeprav v njem ni pravega »strokovnjaka«. Razen, če ga takega ne naredi obširnejši intervju v Lovcu in v fotografskem ateljeju izdelan portret.

Na omenjenem srečanju smo udeleženci šele ob prihodu dobili v roke programe in kraje nastopov posameznih skupin. Na nastopih skupine, zbori (pišem za Vojnik, kjer smo nastopali Zasavski rogisti) niso bili razporejeni po vsaj približni kakovosti (od slabšega k boljšemu). Tako je zelo kakovosten LPZ Medvode začel s koncertom pri vsega 13 (trinajstih!) poslušalcih, všteti župana in njegovega sodelavca, ki sta udeležencem podeljevala priznanja. Vsi naslednji zbori so namreč za odrom ali zunaj čakali na svoj vrstni red. Če bi bili vsi v dvorani in se izmenjevali na odru, poslušali drug drugega, bi zadostili trditvi predsednika Odbora za lovsko kulturo (ki jo je napisal v brošuri o srečanju), »da se pevci in rogisti med seboj primerjajo (poslušajo?) in gradijo na svoji kvaliteti«. Pa se to ni dogajalo le na zadnjem srečanju. Tudi organizatorji srečanja v Bohinju so se odrekli izkušnjam članov Aktiva in tradicije z Bogenšperka, Mežice, GEOSS-a ...

Že davno je bil dan predlog (in smernice je Aktiv sprejel), da je **slovenski lovski rog v uglasenosti B, brez ventilov!** Kaj rogisti počnejo na svojih »nelovskih« nastopih, naj bi bila njihova stvar, toda vsaj na lovskih nastopih in predvsem na srečanjih pa naj bi se izvajala glasba izključno z rogovi brez ventilov! Izjema so rogisti, ki igrajo na rogove B/Es, saj imajo ti rogovi kvartni ventil. Zavajajo nas, da igrajo v Es-uglasenosti; Es-rogovi namreč nimajo odvoda (ventila). Kar so nekateri rogisti s svojimi ventili na rogovih B v Vojniku naredili iz lepe slovenske melodije, je prej kaznivo kot sramota! Slabe priredbe in slabo izvajanje že obstoječih melodij ter pesmi za lovske rogove mečejo slabo luč na kulturni odnos do avtorjev in slovenske glasbene dediščine. Ni vsak skladatelj, ki »sklada«!

Tudi vse manj lovskih pesmi je zapetih, čeprav smo slovenski lovci z njimi kar dobro založeni; izdani sta bili kar dve pesmarici (leta 1975 in 1995). Pri rogistih je notnega materiala gotovo preveč. Zato me čudi vztrajanje Odbora, da ponovno izda Grlečeve skladbe, in to kar v več jezikih (na naslove je mislil, besedil tako ni) v založbi LZS, torej tudi na stroške vseh slovenskih lovcev. Še dobro se spomnimo, kako so nas neobveščene in brez soglasja kar

po povzetju zasuli (da ne rečem posiljevali) s pesmarico teh skladb. Mnogo jih je izšlo med drugimi izbranimi skladbami v štirih zvezkih v Avstriji. In za borih **165 slovenskih rogistov** ali bolje: za kakih **18 skupin rogistov**, kolikor jih je z B-rogovi nastopalo na zadnjem srečanju, bi se LZS »spustila« v stroške. In sofinanciranje **Grlečevega memoriala**, ki so si ga izmislili kot vsakoletno prireditev za predstavnike vseh slovenskih lovskih pevskih zborov in skupin rogistov v Murski Soboti. Zadnjega so se zaradi odročnosti (in morda nepomembnosti) udeležili predstavniki le šestih, sedmih zborov oz. skupin. Ali ne bi tega denarja (LZS) raje namenili za boljšo organizacijo srečanj ali za potne stroške vsakoletnega sestanka Aktiva v Ljubljani, ki je vsem približno enako oddaljena? Ali pa zbrali in izdali skladbe tudi drugih slovenskih avtorjev, ki jih je še kar nekaj (Gobec, Leško, Neuwirt, Bovhan, Matkovič itn.), in to z značilno našimi blagoglasnimi, ubranimi, prijetno donečimi, bogatimi melodijami. Kolikor je lahko melodija bogata z vsega petimi toni, ki jih na naš rog uspe zaigrati povprečno izšolani rogist. Prav zaradi skromnosti v obsegu instrumenta je nemogoče ustvariti več skladb, da si ne bi bile podobne. Sploh

pa lovski rog ni koncertni instrument, je le praktična, uporabna fanfara, namenjena kratkim, a učinkovitim opozorilom na predvidena dogajanja, svečanosti. In je menda precej donosen! Drugače si ne znam razlagati nasprotovanja Odbora za kulturo, ki se v omenjenem članku boji, da se kljub prejšnjemu jadikovanju nad revnimi, obubožanimi rogisti, ki nimajo niti za obleko, ne bi ustanavljale nove skupine »nelovskih« rogistov, ki bi nam, pravim lovskim rogistom, odžirale osebnost in gnotne koristi! Strah pred kakovostno konkurenco?

Nekoč sem prišel na LZS z idejo in osnutkom, da bi v Zlatorogovi knjižnici izdali knjižico z izbranimi (kakovostnimi) skladbami za lovske rogove z zgodovino splošne in slovenske lovske glasbene kulture, zgodovino lovskega roga in lovske pesmi. Ob naših dosedanjih srečanjih bi bilo še kaj o lovski glasbi in osnovah glasbene teorije, o vseh slovenskih avtorjih lovske glasbe. Le taka, obširnejša literatura bi bila opravičljiva tudi za širšo slovensko javnost. Prevajati ali izdajati jo v tujih jezikih pa je nesmisel in potrata, saj imajo lovsko ozaveščeni narodi te literature toliko, da se jo mi lahko izposojamo; slovenščina je enakopraven evropski

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 28. februarja 2006 je bilo z območja 76 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 239 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih boleznih živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 211 lisic, 13 psov, 9 mačk, 2 kuni, 1 ovco, 2 glavi govedi in 1 jazbeca.

Prisotnost virusa stekline ni bila ugotovljena.

13. 3. 2006

Jedrta Maurer Wernig,
dr. vet. med.
VURS

jezik. Prav na hitro sem izdelal, da je program Zlatorogove knjižnice določen že za kar nekaj let naprej. S predvideno izdajo (samo) Grlečevih skladb zdaj to tako ni več smiselno, saj jih je sam napisal največ in jih večino tudi objavil. S tem ima dovolj spomenikov in bo vedno v našem spominu, saj je skoraj vsaki skupini rogistov napisal in posvetil skladbo. Mnoge so si žal zelo podobne. Vedno sem upal, da se bo z vsakokratnim novim vodstvom LZS spremenila miselnost in razširila razgledanost ter razumevanje, a se to še ni zgodilo.

Tako kot se nikoli niso uresničile sanje lovcev pevcev in rogistov, da bi bilo naše kulturno delo enakovredno drugim opravilom v lovišču in nas v matičnih družinah ne bi kaznovali s plačili za neopravljene fizične delovne ure in s prepovedmi lova. Naše kulturno poslanstvo brisati ali omiljevati nestrpnosti med lovci in nelovci Odbor za lovsko kulturo izniči še s sklepom ali predlogom, naj v naših kulturnih vrstah ne bo nelovcev. Ali bomo nelovcem odslej tudi prepovedali peti lovske pesmi!? Odbor podpira tiste skupine, ki imajo v svojih vrstah (pretežno) lovce. V čem in s čim pa jih podpira? Da jim kupi enotne lovske kroje, da ne bodo delali »sramote« lovcem. Ali da jim podeljuje razne (brez razpisa izmišljene) **plakete za lovsko kulturo**, ker niso dovolj »zaslužni« za lovsko odlikovanja ali premalo kakovostni za spoštovana slovenska kulturna priznanja, kot so za glasbeno področje na primer Galussove značke. Niti ene misli ni v zapisniku niti v članku o kakovosti petja in igranja, o kulturnem obnašanju, o strpnosti ... Se bo zaradi oblek, ki jih kupimo sami, pa niso dovolj lovske, LZS odrekla tudi najkakovostnejšim zborom in rogistom? Mar niso prav »vodilni« slovenski lovci s svojimi polemikami, podtikanji, zdrahami in prepiri tudi v osrednjem lovskem glasilu povzročili ugledu slovenskega lovstva več škode

Foto: M. Rovšek – Diana

kot »nelovsko« oblečeni rogist? Se je kdo vprašal, ali nas je morda prav zaradi zmanjševanja ugleda lovcev sram nositi (nekoč) tako spoštovani kroj!?

Poleg zanesenjaštva je za uspeh gotovo potreben tudi denar. Uspešnim zborom pa nikoli ni ključno pomagal k uspehom. In smo zopet pri kakovosti. Kdaj nam bo jasno, da brez nje ne bomo uspevali? Tega se zavedajo tudi belokranjski organizatorji **33. srečanja slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov**. Že na svojem prvem sestanku so sprejeli kar nekaj smernic, da bo srečanje v soboto, **1. 7. 2006**, sproščeno, domače, najboljše doslej, z glasbo, namenjeno predvsem ušesom. In s poudarkom na osrednjem dogajanju s skupnimi nastopi v športni dvorani v Metliki. Za to je gotovo porok 10-članski organizacijski odbor, ki ga vodi sam župan Občine Metlika **Slavko Dragovan**, pomagajo pa mu pobudnik te revije **Franc Jakljevič** in drugi vneti in izkušeni kulturniki. Zborovodkinja LPZ Bela krajina **Judita Ilenič** želi, da bodo skupne pesmi zborov samih in ob spremljavi **Mestne godbe Metlika** izvedene kakovostno, spevno, disciplinirano. K temu lahko največ pripomoremo pevci in rogist sami, tudi z vzdržnostjo vsaj do skupne, sklepne prireditve, ki bo ob 17. uri. V dvorani ne bo pogostitve, zato nastop

ne bo moten. Zaradi snemanja in dokazovanja, da smo (končno vendarle) napredovali, se bomo pesmi in melodij dobro naučili **in nastopali brez not!** Predvsem naj to velja za rogist, saj bodo skupne skladbe že tradicionalne in mnogokrat zaigrane. In ne ponizujmo se, da ne znamo »na pamet« zaigrati treh, štirih melodij, sestavljenih iz samo petih tonov.

Srečanje pod **pokroviteljstvom LZS** (1.500.000 sit) in **Občine Metlika** bo posvečeno tudi **25-letnici LPZ Bela krajina in 60-letnici ustanovitve kar sedmih lovskih družin v Beli krajini**. Srečanje je vključeno tudi v okvir tradicionalnih metliških kulturnih prireditev **Pridi zvečer na grad**. Nastopi posameznih skupin bodo predvidoma ob 12. uri v treh krajih: LD Gradac s starešino **Miletom Sopčičem** bo gostiteljica v Kulturnem domu v Gradacu, LD Suhor s starešino **Mitjo Brunskoletom** v Kulturnem domu v Suhorju, tretja skupina pa bo ostala v Metliki v športni dvorani.

Pevci in rogist moramo dokazati, da naša srečanja niso le sama sebi namen. Za Taborom slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični (kjer redno nastopajo tudi nekateri lovski zbori) so postala najodmevnejša. Po vsakoletnem drugem slovenskem kraju prireditve (gostje smo bili celo na Hrvaškem in v Ita-

liji!) pa ji gotovo ni primere. Dokažimo, da ne gojimo (lovske) glasbe le zaradi priznanj in odlikovanj! Naj ne bodo merilo naše kakovosti z raznimi značkami, znaki in »rogovi« okiteni zavijki naših suknjičev, ampak predvsem lepo zapeta in zaigrana melodija, odkrita beseda, sproščen sprejem pohval in kritik, iskren pogled v oči in prisrčen stisk rok ...

Dane Namestnik – Vicarius

Opravičilo

Po ponovnem pregledu zapisnika 21. seje Upravnega odbora LZS sem glede glasovanja o razrešitvi glavnega urednika glasila Lovec ugotovil, da ni zapisano, kdo od 16 članov UO je glasoval za razrešitev Janeza Černača in kdo od 6 članov je bil proti oz., katera dva člana sta se vzdržala glasovanja. Iz navedenega razloga ne morem dokazati, da je Edvard Krašna kot član UO glasoval za razrešitev Janeza Černača in se mu za zapisano trditev v prispevku v Lovcu, 2/06, na str. 64, opravičujem ter trditev preključujem. Upam, da bo prizadeti moje opravičilo sprejel z razumevanjem. Spoštovani Edvard, ne morem pa mimo ugotovitve, da je nekoliko neobičajno, da si ob tem, če si bil res proti razrešitvi Černača, namesto njega sprejel funkcijo glavnega urednika Lovca. Ali ni to nekoliko nenačelno?

Bojan Lepičnik

Namesto revolucije le evolucija

(odgovor)

Nikoli si nisem domišljal, da toliko vem o lovski organizaciji, da bi moral to javno, prek revije Lovec sporočiti vsem slovenskim lovcem. A to pot sem dobesedno prisiljen, da se oglasim in odgovorim na grobo in nesmiselno obtoževanje gospoda **Franca Koščaka**, ki je bilo zapisano v Lovcu, 2/06, in kot sem napovedal v Lovcu, 3/06. Kot je zapisal, naj bi tudi jaz pripadal najbolj izpostavljenim protagonistom centralističnega koncepta organiziranosti slovenskega lovstva, ki napeljuje na revolucionaren značaj sprememb v lovski organizaciji. Ker je napeljevanje na »revolucionarne«, to je nezakonite in nasilne spremembe v demokratičnih družbah kaznivo dejanje, lahko pričakujem samo še kazensko ovadbo. Uredništvo bi pri tem moralo upoštevati dejstvo, da za takšno poimensko obtoževanje posameznikov gospod Koščak ni navedel in utemeljil niti enega konkretnega dejstva.

Slovenskim lovcem naj pojasnim, da nisem bil član upravnega odbora LZS. Kot predsednik ZLD Ljubljana sem lahko le sodeloval na razširjenih sejah tega organa, kjer sva se srečevala. Na omenjenih, praviloma zelo mučnih sejah sem lahko spoznal, da je za Koščaka očitno edina evolucija v razvoju lovske organizacije, če se nič ne spremeni. In to ne glede na spremembe, ki jih je prinesel novi zakon in ne glede na spremembe, ki so se zgodile v populacijah divjadi. S takšnim mnenjem se, tako kot verjetno večina slovenskih lovcem, ne strinjam.

Po njegovem naj bi se lovske družine še naprej, skladno z »zakonom«, obvezno združevale v območne zveze lovskih družin ter prek njih v

LZS. To sporno, nezakonito in nedemokratično določilo je še vedno zapisano tudi v prvem členu veljavnih Pravil LZS, čeprav lovski zakon iz leta 1976 ne velja že dve leti. Franc Koščak gre celo tako daleč, da vidi utemeljen razlog za vztrajanje pri takšni organizaciji zaradi pridobljene demokratizacije civilne družbe v Sloveniji. Tako je npr. v članku zapisal: »V Sloveniji ni organizacije civilne družbe, ki ne bi bila organizirana decentralizirano, torej po regijah ali območjih.« V koliko območnih zvez pa se povezuje več kot 265 planinskih društev, v katere je včlanjenih skoraj trikrat več članov kot v lovsko organizacijo? V nobeno! Ali po njegovem lovske družine niso organizirane po območjih? Ali lovske družine ne predstavljajo najbolj pregledne oblike decentralizirane organiziranosti slovenskega lovstva in ne morejo biti nosilci neposredne demokracije? Za razliko od Koščaka se osebno zavzemam za večjo vlogo in avtonomijo lovskih družin, ki so po mojem prepričanju edina prava oblika decentralizirane in prostovoljne organiziranosti lovstva na Slovenskem. Tudi zato si prizadevam, da bi LD čim prej postale neposredne članice LZS, kot to določa ZDLov-1. Da bi pridobile pravico do neposrednih informacij o tem, kaj se v resnici dogaja v LZS! A ker lovske družine niso le običajna društva, ampak tudi z zakonom določene lovske organizacije, ki upravljajo z divjadjo kot državno lastnino, razumem, zakaj je država predpisala obvezno združevanje lovskih družin in drugih upravljavcev lovišč v OZUL. Skušam razumeti, da tudi LZS ni le običajna zveza društev, ampak hkrati tudi z zakonom določena lovska or-

ganizacija, ki ji je zakon podelil celo nekatera javna pooblastila. Tudi zato razumem, zakaj je z zakonom določeno neposredno članstvo LD v LZS.

Prav tako bi po mojem mnenju LZS morala prilagoditi svojo organiziranost tako, da bi lahko učinkovito izpolnjevala javna pooblastila, ki jih ji je naložil zakon. To preprosto pomeni, da bi LZS morala imeti v Sloveniji nekaj območnih enot. Na tako organiziranih območnih enotah bi LZS z ustrezno teritorialno pokritostjo lovcem približala izvajanje nalog javnih pooblastil. Hkrati bi lahko tam zaposleni strokovni delavci LZS pogodbeno opravljali strokovne naloge za OZUL-e. Osebno sem prepričan, da je strokovno sodelovanje med OZUL-i in LZS nujno potrebno!

Ali je takšna organiziranost, za katero se zavzemam, res centralistična in bi jo smeli uveljaviti le na revolucionaren način, naj presodijo slovenski lovci. Za razliko od Koščaka me ni strah zagovarjati svojega mnenja o organiziranosti lovstva. Tudi me ni strah, če na glas povem, da se ne strinjam s tistimi, ki trdijo, da bodo tudi v prihodnje obvezno organizirane območne LZ. Seveda bodo lahko, a le, če se bodo tako na občnih zborih svojih LD prostovoljno večinsko odločili lovci. **Nikakor pa ne na način, da se za doseganje »evolucijskih ciljev« predpiše plačevanje združenih članarin za LZS in ZLD, za pridobitev nalepke za lovsko izkaznico za leto 2006.** Če pri tem posamezniki opravičujejo obstoj območnih LZ s tem, da bodo le-te tudi v prihodnje organizirale izobraževanje za lovske izpite in pogodbeno opravljale preostala javna pooblastila LZS, je to čista laž. Laž in čisto zavajanje so tudi napovedani skupni organi OZUL in območnih LZ. OZUL je z zakonom določena samostojna lovska organizacija z jasno opredeljenimi pa tudi drugimi nalogami in nima nič skupnega z območno LZ.

Tudi zato me toliko bolj preseneča tisti del Koščakovega pisanja, ko navaja, da je bila obstoječa decentralizirana organiziranost lovstva, v kateri morajo še naprej obvezno ostati območne lovske zveze, sprejeta plebiscitarno na izrednem občnem zboru LZS v Celju. F. Koščaku očitno ni jasno, da tisto, kar se je dogajalo na IOZ LZS v Celju, ni bilo ne plebiscitarno in ne demokratično! Plebiscitarno odločitev o obveznem modelu organiziranosti območnih lovskih zvez lahko sprejme le 22.500 slovenskih lovcem in nihče drug! **Če bi želeli, da bi bila takšna odločitev demokratična, bi o njej morale neposredno odločati vse lovske družine.**

Kar se je v resnici zgodilo v Celju, bolj spominja na revolucionaren prevzemčasne oblasti v lovski organizaciji. Pravijo, da le »totalitarne oblike vladavine« ne spoštujejo pravil, ki so jih same sprejele. Ali je mogoče, da se kaj takšnega dogaja tudi v lovstvu? Žal me zadnji dogodki v lovski organizaciji vedno bolj spominjajo na besedo »fascio«, ki v latinščini pomeni »butaro«. V prenesenem pomenu pomeni, da skupina enako mislečih z vsemi sredstvi zatira svobodno odločanje posameznika. Kam vodi takšno duhovno stanje v družbi, kaže polpretekla zgodovina. Zdaj vsaj bolj razumem, zakaj je bilo tako nujno treba razrešiti glavnega urednika Lovca **Janeza Černača**, ki je po moji svobodni oceni naredil veliko dobrega za slovensko lovstvo.

Morda je sedaj res čas, da strnemo svoje vrste in se lotimo bistvenih vprašanj, ki so z uveljavitvijo ZDLov-1 postavljene pred lovsko organizacijo, vendar ne na način, da nas Koščak deli na »posamezne revolucionarje«, ki nepotrebno prisegamo na uveljavitev novih zakonskih določil, in v »evolucijo brez sprememb« zaljubljeno skupino zagovornikov območnih LZ po starem enopartijskem zakonu.

Vojko Šemrov
Hotedršica

V paleolitiku (stari kameni dobi) je človek lovec z veliko divjadjo živel v prijateljskem sožitju brez usodnega ogrožanja. Take razmere so vladale vse dotlej, dokler se človeštvo ni začelo ukvarjati s poljedelstvom in živinorejo, predvsem v rodovitnih rečnih dolinah, saj se je moralo vse številčnejše prebivalstvo tudi prehranjevati. Ob takem razvoju pa je prehranjevalni pomen uplenjenih divjih živali postajal drugoten. Poleg tega se je v takih razmerah divjad postopno spreminjala v škodljivega tekmeca, ki ga je bilo treba preganjati in celo iztrebiti. Marsikje se dandanes dogaja podobno, čeprav večina človeštva tega ne ve ali pa se le ne zaveda.

Nedvomno je treba poudariti, da niso zgolj takratni lovci odgovorni za nazadovanje ali iztrebljanje nekaterih živalskih vrst. Ob kulturni preobrazbi, ki je potekala od nomadskega lova h kmetijstvu in živinoreji, so se porajale nove gospodarske oblike, ki so neposredno ogrožale

Foto: B. Krže

Vedno večje izgube divjadi zaradi prometa, zlasti srnjadi, je mogoče zmanjšati z različnimi ukrepi, kot so opozorilni napisi, vonjavne (kemične) ograje in z raznimi opozorilnimi silhuetami, ki opozarjajo na divjad. Soljenje cest naj bi nadomestili z drugimi, okolju prijaznimi pripravki. Fotografija je iz lovišča LD Juršinci pri Ptuj.

Ni varstva narave brez lova!

veliko divjad. Za usodne posege v zastopanost velike divjadi so bili zaslužni predvsem prvobitni naseljenci in živinorejci, ki so prostrane prerijske, savane in stepe dobesedno očistili divjadi in zemljo pripravili le za govedo in njive.

O tem imamo vrsto zgovornih in zgodovinskih datumov: uničenje nekdaj brezštevilnih čred bizonov in vilorogih kozjih antilop v Severni Ameriki, močvirskih jelenov v Južni Ameriki ali različnih vrst antilop in zeber v Afriki, tjulnjev, divjih konj in oslov ter sajga antilop v evrazijskih stepah ter zobrov, kozorogov in velikih zveri v Evropi. Ob takem eksodosu sta izjemna le severni jelen v tundrah in južnoameriška lama, ki sta verjetno preživela tudi zaradi svoje poldomače in človeštvu koristne vzreje.

Dandanes je žalostno dejstvo, da so pred izumrtjem tudi nekatera nomadska lovska plemena, kot so Pigmejci, Bušmani, Inuiti, Indijanci in Aborigini, saj v sedanjem svetu zanje skoraj ni več dovolj prostora in bogatih lovišč. Ali bodo po letu 2020 sploh še obstajali kot lovci? Nazadovanje je pospešil tudi razvoj ognjenega strelnega orožja, kar je omogočilo tudi razne vrste nezakonitega lova, če omenimo le iztrebljanje slonov zaradi slonovine ali pa nosorogov, katerih rogovi naj bi učinkovali kot afrodiziak.

V začetku prejšnjega stoletja pa je človeštvo počasi začelo dojemati, da s pre-

ganjanjem divjadi in uničevanjem rastlinstva povzroča škodo tudi samo sebi. Po drugi strani so bili predvsem ugledni lovci tisti, ki so s položajem in denarjem prispevali pri ustanavljanju prvih naravnih parkov, kar je zdaj nedvomno izjemno zgodovinsko pomembno. Eden od zgovornih primerov je ameriški predsednik **Teodor Roosevelt**, ki je že leta 1905 ustanovil kar 51 rezervatov (Wildlife refuges). **Ohm Krüger** je ustanovil zdaj svetovno znani Krügerjev park v južni Afriki, angleški kralj **Jurij V.** je ustanovil parke v vzhodni Afriki, cesar **Viljem II.** pa znani park Etoša v zdajšnji Namibiji. Sledili so parki zlasti v Perziji oziroma Iranu, Jordaniji, na Norveškem, v belgijskem Kongu, v južni Švedski in Rusiji. **Poudariti je treba, da so bili že takrat predvsem lovci tisti, ki so opozarjali na ogroženost vrst ali pa so pozneje iztrebljene celo na novo naselili, in to še preden so bile ustanovljene prve, učinkovite naravovarstvene organizacije.** Nam najbližji in najbolj zgovorni dokaz je leta 1973 v Slovenijo ponovno naseljeni ris. Leta 1961 je bil ustanovljen WWF (World Wildlife Fund) najprej pod vodstvom sposobnega sira **Petra Scotta**, zatem njegovega Veličanstva princa **Berharda Nizozemskega** in pozneje njegovega Veličanstva princa **Filipa**, in sicer predvsem zaradi varstva ogroženih živalskih vrst. Vsi omenjeni predsedniki so bili namreč tudi lovci.

Vprašajmo se, kakšen je danes in kakšen bo jutri položaj lovstva in lovcev? Ne glede na to, da se večina lovcev, brez poudarjanja imen in položajev, zakulisno iskreno prizadeva za varstvo naravnega okolja in ustrezne življenjske razmere za divjad ter temu namenja veliko časa in energije, pa je resnica tudi, da je znaten del javnosti lovu nenaklonjen. Vprašanje je, zakaj? Ob tem si lahko pomagamo tudi s citiranjem znanega pisatelja in filozofa **Ortega Y Gosseta**: »Človek kot del množice je proti lovu in njegovi navidezni utopičnosti. Ta človek je proizvod nove, civilizirane dobe in sestavlja večino odločevalcev. V nasprotju s tem pa je lovec posameznik tisti, ki se med lovom stopi z naravo. Loviti pomeni vzeti si dan dopusta od omenjenih množic. Ni čudno, da nam tega nekateri ne privoščijo.«

Lovci so bili vedno tu. Lovci so bili prvi v prvobitnem človeštvu, lovci so bili tudi gonilna sila kulturnega razvoja. Tudi v prihodnosti naj bi bili, razen če jih ne bo zavrnila širša družba. Nemška lovska zveza, npr., je v svoje temeljne naloge zapisala: »*Lovci so odvetniki narave.*« V nadaljevanju utemeljuje potrebo po ohranitvi raznovrstne narave in takih sonaravnih bivalnih okolišev, ki so v funkciji ustvarjanja naravnega ravnovesja. Nedvomno je prav to skupna in povezujoča usmeritev lovstva v Evropi.

In kako pravzaprav lovi današnji lovec? Lovi kot športnik, lovi zaradi trofe-

je, nekateri tudi poklicno, nekateri pa tudi vznemirljivo nezakonito in pridobitniško. Lov v srednji in zahodni Evropi je pretežno športne narave in ponekod bolj, drugje manj prežet z etičnimi odnosi. Drugje je spet lov povezan s politiko, pa tudi z gospodarsko funkcijo lovnega turizma, zlasti v vzhodni Evropi, Afriki, Aziji in Severni Ameriki. Lov zaradi pridobivanja prehranskih virov je pomemben v nordijskih deželah, zlasti na Finskem. Zato ne preseneča visok odstotek lovcev med prebivalci omenjenih dežel. Ilegalen, komercialen lov je predvsem značilnost nekaterih držav tretjega sveta, ki pa žal precej »desetka«¹ številčnost mnogih vrst velike divjadi.

Povzeto gledano je lov še vedno izjemno aktualen in, kar sem nekoč že napisal, lovska strast je med ljudmi na drugem mestu, takoj za spolnostjo. Še več: v minulem obdobju naj bi bil lov odločilen dejavnik našega razvoja, razvoja *Homo sapiens*.

Trofejni lov in s tem povezan kult trofeje ter medsebojne zavisti je sicer dejstvo in ga ne moremo zanikati. Ga pa lahko primerjamo s pojavi, kot so nakupi nepremičnin, bogastvo, umetniške zbirke, prestižni športi, konji, jahte, letala ali prestižni avtomobili.

Brez lova in lovcev bi se zlasti hitro povečale populacije parkljarjev in nastale bi nevzdržne poljske ter gozdne škode, pa tudi škode v prometu. Tudi najbolj radikalni naravovarstveniki, ki so že doslegli prepoved lova na severne medvede, so ob dejstvu, da se je njihova številčnost v dveh letih od 20.000 povečala na 60.000 živali, spoznali nujnost nadzorovanega odstrela. Podobno velja za populacijo sivega tuljuna, ki se je od 9.000 živali leta 1965 po petnajstih letih povečala na 90.000. To je povezano tudi z

naglim zmanjšanjem ribjega fonda ter s pojavi bolezni med tuljnji. Tudi pri tem se je pokazala vsa dvoličnost človeške narave! Prepoved lova mladih tuljnov z debelo mehko dlako in velikimi temnimi očmi je bila pogojena tudi s tem, da so te živali med ljudmi zbudile veliko več sočutja kot odojki, ki imajo to smolo, da nimajo niti kožuščka niti velikih črnih oči.

Pojem sonaravnega lova moramo razumeti kot pomemben dejavnik pri ohranitvi posameznih rastlinskih in živalskih vrst, kar nikakor ne nasprotuje interesom lokalnega prebivalstva. Razumen lov lahko vsebuje tudi določeno ekonomsko funkcijo, ki razbremenjuje financiranje dragih naravnih parkov. V Afriko vsiljen evropski model narodnih parkov se je pokazal kot nasprotno produktiven. Namesto raja so parki postali prava bojišča, na katerih so iz helikopterjev pobili črede slonov, gnujev ali bivolov, ki so s prenamnožitvijo ogrožali temeljne, čeprav skromne potrebe lokalnega prebivalstva. Če temu dodamo še številna politična in konfliktna področja, ki iztrebljajo ne le ljudi, pač pa tudi divjad, je prihodnost dela Afrike tudi zaskrbljujoča.

Legalen lov v resnici ne pomeni prav nobene nevarnosti za divjad. Svetovne naravovarstvene organizacije (WWF, IUCN, CIC) so z militantnimi varovalnimi ukrepi in protikrivolovsko kampanjo več storile za lastno promocijo kot za divjad in domorodna afriška ljudstva. **Resnici na ljubo pa je treba zapisati, da se dandanes tudi največji nasprotniki lova vse bolj zavedajo, da je razumen, nadzorovan lov edina alternativa za trajnostno ohranitev številnih vrst.** Načeloma naj bi bil lov dovoljen tudi v naravnih parkih. Prve izkušnje iz nekaterih afriških parkov pa so potrdile,

da je mogoče z lovom poravnati skoraj vse stroške delovanja.

Dosti uspešnejša kot prepoved lova ali izvoza trofej je pridobitev lokalnega prebivalstva in oblasti za ohranitveno (varstveno) ideologijo in strategijo. Objektivno gledano se skoraj nihče ne bi mogel argumentirano zoperstavljati skrbno načrtovani trajnostni rabi te vrste naravnih virov.

V 90-tih letih so se v nekaterih evropskih državah pojavili ne zgolj demagoški pozivi o varovanju narave pred naravovarstveniki. Ti pozivi so bili utemeljeni s tem, da v Evropi »Second hand«² biotopi niso sposobni ponovno prevzeti naravnih samouravnalnih procesov. Tako ravnanje bi pomenilo zgolj nadaljnje propadanje narave.

Vprašati se moramo, zakaj je v številnih družbenih okoljih odnos do lovstva odklonilen. Razumeti moramo, da javnost kot lov šteje tudi množično umetno izpuščanje male divjadi, zlasti fazanov, tako rekoč neposredno pred puško. Prav tako je kritičnost razumljiva do lova v zlasti premajhnih oborah! Roko na srce: ne prvo ne drugo ni lov, pač pa, blago rečeno, »krvave igre na prostem«. Ker se kritičnost in odpor do lovstva krepi predvsem zaradi naše lastne podobe in slabosti, bodo v prihodnje v tej smeri potrebni veliki napor in prepričljivejši argumenti lovstva! Bolj kot je večina ljudi odtujena od narave, večja je kritičnost do naše dejavnosti. Povsem razumljiva se zdi prepoved lova s pastmi v Evropi, ne pa tudi v Severni Ameriki, Grenlandiji in večini držav nekdanje Sovjetske zveze. Javnost bo verjetno podprla le tiste obore, ki so v funkciji ohranjanja in razmnoževanja redkih in ogroženih živalskih vrst ali pa namenjene vzgoji, izobraževanju in raziskavam, kar se je potrdilo že nekajkrat. Seveda pa je do tega še dolga pot, tudi znotraj Evropske skupnosti, ki nekaterim članicam zaradi ohranitve tradicije še vedno dovoljuje lov ptic pevk na limanke in v mreže ter omogoča prave pokole v majhnih oborah nekaterih romanskih dežel.

Menim, da je skrajni čas, da se tudi država zamešli nad sedanjo ohranitveno ideologijo. Čim prej mora oblikovati in sprejeti ter izvajati dolgoročno strategijo takšnega varovanja narave, v kateri bodo tudi jasno določene prednostne funkcije določenih območij, ki morajo nadomestiti sedanje, včasih tudi protislovne ukrepe, s katerimi se srečujemo zlasti pri ukrepih kmetijskega ministrstva in ministrstva za okolje in prostor. Lovska organizacija se bo morala očitno usposobiti tudi za lobiranje, in to ne le doma, pač pa tudi pri tistih bruseljskih institucijah, ki so poklicane za varovanje evropske naravne dediščine.

Blaž Krže

Foto: B. Krže

Televizijo, kot najpomembnejši elektronski medij, bi morale lovske organizacije načrtneje in sistematičneje uporabljati za javno predstavljanje prave vsebine dela, nalog in težav.

Pogovor o lovski strelski optiki

To pot se bomo spomnili predvsem osnov konstrukcije strelnih daljnogledov. Za mnoge od nas je minilo že kar nekaj časa, odkar smo opravili lovski izpit in poslušali izobraževalna predavanja o lovskem orožju in optiki. Proizvajalci lovske optike nas vsak dan zasipavajo s podatki in »revolucionarnimi« novostmi njihovih optičnih čudes. Moj skromen namen je, da s tem prispevkom potencialnim uporabnikom ponudim temeljno teoretično znanje, da si bodo lažje izbrali tisto optično napravo za lov, ki jo dejansko potrebujejo, da ne bodo vedno segali le po tistem, kar jim največkrat ponujajo proizvajalci po načelih marketinga in trenutne mode.

Strelni daljnogled prinaša dve prednosti: poveča sliko cilja in drugič, kar ni nič manj pomembno, pred oko prinaša enotočkovni namerilni sistem. Pri merjenju z odprtimi mehanskimi namerilnimi napravami, ki so praviloma sestavljene iz sprednjega merka ali mušice (muhe) in zadnjega merka ali vizirja (kobilice), namreč nastajajo težave, ki so povezane z zmogljivostjo človeškega očesa. Pred očesom imamo namreč v isti ravnini tri točke: cilj, mušico in zadnji merk. Za natančen strel mora oko vse tri točke pravilno uskladiti. Pri tem pa nastane težava, ker so točke različno oddaljene od očesa, ki se lahko osredotoči samo na eno točko. Pravilno, je da je to mušica, ob tem pa postane cilj in zadnji merk oz. vizir zamegljena. Daljša kot je razdalja med sprednjim in zadnjim merkom, večja je razlika v ostrini. Ta je še posebno opazna pri puški, kjer je razdalja med obema merkoma lahko tudi do pol metra. Zato je postopek merjenja z mehanskimi merki dokaj zahteven in za oko utrudljiv. To postane še posebno opazno z leti, ko vid začne pešati.

Pri strelnem daljnogledu ni takih težav. Na cilj poravnamo samo eno točko – name-

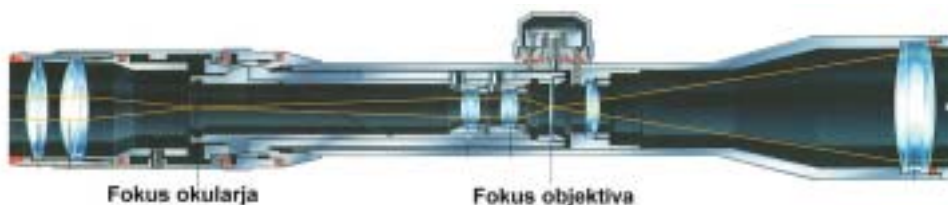
Monoblok konstrukcija sodobnega strelnega daljnogleda

rilni križ ali **rdečo piko**, pri čemer nimamo nobenih težav z ostrino, pod pogojem seveda, da smo v daljnogledu ostrino že prej prilagodili svoji dioptriji. Tako lahko več strelec z mirno roko, tudi z relativno majhno povečavo, npr. 2,5-krat, dobro zadeva na solidnih razdaljah.

Z daljnogledi je ravno tako kot z drugimi tržnimi izdelki. Sodobni marketing (še posebno bi v zdajšnjem času lahko to trdili prav za lovsko optiko) določa modo in ustvarja potrebe, na žalost velikokrat v razkoraku z dejanskimi potrebami in uporabno vrednostjo. Reklamiranje lovske

Zato pa z njim ne bomo pustili prav nobenega vtisa pri gamsu visoko v gorah, kamor moramo tako težko čudo sodobne optike v znoju svojega obraza tudi prinesiti!

O, kako je bilo včasih življenje preprosto! V lovskem priročniku je bila zapisana zlata, do danes neovržena

Lega goriščnih točk okularja in objektivna

Redfieldov »destroyer« – naprava za preizkušanje vzdržljivosti strelnih daljnogledov na simulirane sunke moči 1,5-krat večje jakosti kot pri strelu s karabinko kalibra .375 H&H Mag.

optike je podvrženo prav enakim zakonitostim kot vsaka druga reklama: Izdelek se mora tržiti! Vsi sodobni daljnogledi imajo čudovite »nočne« zmogljivosti, zato so v modi daljnogledi z velikimi lečami, ki v naše oko »usmerijo« vsak razpoložljiv lux svetlobe. Nič zato, če to optično ni mogoče, pomembno je, da je daljnogled velik in drag. Samo kar je drago, je tudi res dobro!? Zato bomo največkrat na puško montirali daljnogled, ki glede na velikost spominja na orbitalni teleskop, stal pa bo vsaj dvakrat toliko kot puška. Gotovo bomo naredili tudi vtis na lovske prijatelje; ne pozabimo vendar, da ne nosimo zastonj zelene barve oblčil.

resnica, da je najbolj uporaben strelni daljnogled 4 x 32 in to smo večinoma tudi upoštevali. Če se je komu zdelo še vedno predaleč, je pač poskušal priti še malo bližje ... To je bil pravi lov! Večinoma so strelci sposobni izkoristiti 6-kratno povečavo z dobrim naslonom, malokdo pa brez njega. Obratno je marsikdo res sposoben izkoristiti 4-kratno povečavo tudi brez dobrega naslona. To pa nikakor ne pomeni, da so povečave večje od 6-krat neuporabne; v naših lovišči in pri naših lovnihih razmerah pač le ne zelo pogostokrat.

Tudi največja leča v objektivu še ne more spremeniti noči v dan, saj klasičen strelni daljnogled ni nočna naprava.

Dalnogledi 4 x 32, 6 x 42, 7 x 50 in 8 x 56 imajo v okviru sposobnosti zdravega očesa približno enako veliko izhodno zenico (4 x 32 celo največjo). Pod pogojem, da imajo enako kakovostno osnovno optiko, bomo z vsemi videli približno enako svetlo ali temno oz. enako nič, kadar je res temna noč. Pri strelu določeno prednost res daje tudi povečava, kar pa lahko izkoristimo samo do določene meje.

Ne pozabimo, da je pri vsakem streljanju povezan sistem: orožja, streliva, optike, montaže in strelca. Sistem mora biti usklajen in prilagojen tudi strelcu in vrsti lova! Zato se je bolje odreči prednostim posameznih delov na račun usklajenosti celote.

Strelni daljnogled je v osnovi sestavljen iz dveh cevi – notranje in zunanje. Notranjo cev predstavlja sistem leč, vključno z namerilnim križem. Zunanja cev je telo daljnogleda z objektivom in okularjem. Delovanje notranjih delov daljnogleda neposredno vpliva na natančnost streljanja. Ko med pristreljevanjem strelnega daljnogleda opravljamo popravke, se notranja cev, ki združuje namerilni križ in leče, premika v notranjosti daljnogleda. Da bi lahko natančno zadržala kakovostno sliko cilja, mora biti notranja cev tudi dovolj čvrsta, saj le takšna lahko prenese močan sunek pri strelu. To pomeni, da mora biti pritrditev notranje cevi na telo daljnogleda čvrsta in prožna obenem, da omogoča premike po smeri in višini. Največja mehanska prednost kakovostnih daljnogledov je ravno v tem, da se čvrstost pritrditve notranjega cilindra ne spremeni tudi po večkratnih spremembah nastavitve in več tisoč streljih.

Za postavitev namerilnega križa sta dandanes v široki rabi predvsem dva sistema (*sl. 3*): postavitev v sprednjo ali zadnjo goriščno ravnino oz. v gorišče (fokus) objektiva ali v gorišče okularja. To je pomembno samo pri daljnogledih s spremenljivo (va-

riabilno) povečavo, nepomembno pa pri fiksni povečavi. Vsak sistem pa ima svoje prednosti in slabosti.

V gorišče okularja je namerilni križ postavljen za sistemom, ki spreminja povečavo. To je zelo zgodnja optična rešitev, ki pa ima, načelno gledano, tudi resno pomanjkljivost. Vsaka sprememba v sistemu za spreminjanju povečave lahko povzroči premik

ne glede na izbrano povečavo. Na tak način tudi lažje izkoristimo križ kot pripomoček za določanje razdalje do cilja. Morda je slabša stran sistema ravno v tem, da križ ne spreminja velikosti glede na cilj, saj z njim raste in se manjša. To je slabše pri oddaljenih, majhnih ciljeh, ko v celoti ne moremo izkoristiti prednosti večje povečave, in tudi pri zelo majhnih poveča-

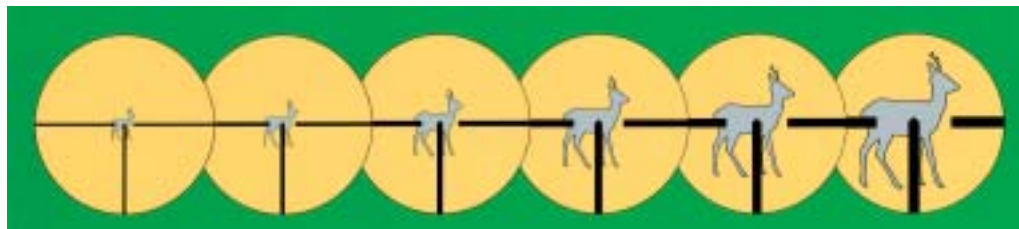

Križ, nameščen v gorišču okularja ...

zadetka. Tega ne moremo popolnoma izključiti. Resnici na ljubo moramo zapisati, da je pojav bolj »otroška bolezen« variablov (t.j. daljnogledov s spremenljivo povečavo), pri sodobnih in kakovostnih izdelkih pa je redek ali vsaj malenkosten.

vah, ker v daljnogledu dobimo sliko kot pri pogledu skozi cev.

Ne glede na prednosti in pomanjkljivosti obeh sistemov sta za lovsko rabo oba enako dobra pod pogojem, da je optičen izdelek kakovosten.

... in križ, nameščen v gorišču objektiva.

Mehansko veliko ustrenejša rešitev je postavitev križa v sprednjo goriščno ravnino, t.j. v goriščno točko objektiva oz. pred sistem, ki spreminja povečavo. Premikanje sistema v takem primeru ne bo vplivalo na merjenje in s tem na lego zadetka. Čeprav je tehnično boljša rešitev, pa je ne upoštevajo vsi proizvajalci. Značilna je v rabi pri daljnogledih evropskih proizvajalcev, medtem ko večina drugih raje uporablja izvorno ameriško, prej omenjeno rešitev.

Postavitev križa v ospredje omogoča tudi nespremenjene velikosti križa glede na cilj,

nanjo najbolje pozabiti. Veliko večja možnost je, da se bo daljnogled zameglil, ker stiki ne bodo dobro tesnili, kot da bi imel paralakso, zaradi katere bi zgrešili.

Izhodna zenica (angl.: *Exit Pupil*; nem.: *Austrittspupile*)

Širina svetlobnega snopa, ki zapusti okular daljnogleda. Večja kot je izhodna zenica, svetlejša je slika. Velikost izhodne zenice dobimo, če premer objektiva delimo s povečavo (npr. daljnogled 4 x 32 ima izhodno zenico premera 8 mm). Človeško oko ne more izkoristiti izhodne zenice, ki je večja od 7 mm, pa še to lahko izkoristi samo popolnoma zdravo oko v najboljši kondiciji.

Vidno polje (angl.: *Field of view*; nem.: *Sehfeld*)

Je premer krožnega vidnega polja daljnogleda ali širina območja cilja. Opredeljena je kot širina (v metrih ali čevljih -feet-ih) območja, vidnega na 100 metrov ali jardov. Široko vidno polje omogoča, da lažje opazimo divjad in lažje sledimo gibljivim ciljem. Na splošno pa večja povečava pomeni tudi ožje vidno polje.

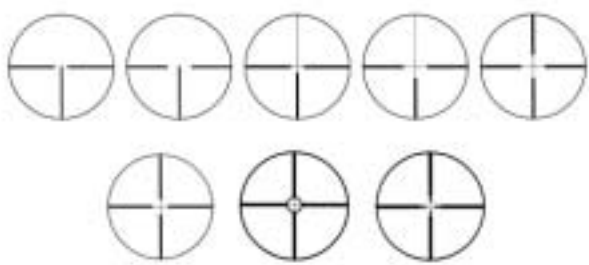
Kaj je paralaksa?

To je stanje, ki nastane, kadar slika cilja (objekta) ni postavljena povsem natančno v ravnino namerilnega križa. Paralaksa je vidna kot navidezen premik med križem in ciljem, ko strelec premakne glavo. Paralaksa je zanemarljiva pri povečavah do 10-krat. Daljnogledi imajo tovarniško nastavljeno paralakso na 100 m (oziroma jardov). Tisti, s povečavami več kot 10-krat, pa imajo praviloma dodan obroč za nastavitve paralakse.

O paralaksi se veliko govori, pri solidnem izdelku uveljavljenega proizvajalca pa je

Zmogljivost v mraku

(angl.: *Twilight factor*, nem.: *Dammerungszahl*) Zmogljivost daljnogleda v mraku in razmerah z zelo slabim kontrastom izraža število, ki ga dobimo, če povečavo pomnožimo s premerom objektiva, iz zmnožka pa poiščemo kvadratni koren. Od izhodne zenice se razlikuje po tem, da prinaša visoke vrednosti namesto nizkih, za optiko z močnejšo povečavo. Tako bo imel daljnogled pri povečavi 10 x 42 večjo zmogljivost v mraku (20,5) kot pri povečavi 8 x 42 (18,3). Kot pri izhodni zenici tudi tu niso upoštevane prevleke leč in skupna kako-

Namerilni križi po vrsti: 1, 1A, 4, 4A, 7A, plex, circle X, 3 - 2 - 1 low light

vost. Tako bodo imeli, na primer, vsi daljnogledi s povečavo 10 x 42 enako nominalno zmogljivost v mraku. Zato je pomembno, da upoštevamo tudi zmogljivosti ostrine in kontrasta, še posebno pri opazovanju podrobnosti ob slabi svetlobi.

Od nominalne zmogljivosti v mraku v praksi ne smemo pričakovati čudežev! Velika povečava namreč tudi pri največji leči zmanjša izhodno zenico. Pri veliki leči in veliki povečavi moramo biti pri merjenju izjemno natančni, ker je večja tudi možnost napake.

Prevlečni nanosi na lečah

Poseben kovinski nanos na lečah daljnogledov zmanjša svetlobno izgubo zaradi odboja svetlobe od notranjih steklenih površin v daljnogledu. Odbita svetloba se namreč razprši in ne pride do očesa, prevleka pa razpršitev zmanjša. Glede na vrsto in število prevlek (ali nanosov) proizvajalci govorijo o prevlečeni, polno prevlečeni ali o večkrat polno prevlečeni leči (optiki) (angl.: *coated*, *fully coated* in *fully multi coated*); glede na to, ali so prevlečene samo nekatere leče ali vse z večslojno prevleko. Prevleka leč je zelo pomembna, zato imajo dobri daljnogledi lahko leče tudi do štirikrat prekrte s kovinskim nanosom.

Matematične vrednosti posameznih modelov nas ne smejo zavesti. Veliko pomembnejša je kakovost osnovnega materiala in kakovost izdelave. Tako se v praksi kaj lahko zgodi, da daljnogled z matematično nižjimi vrednostmi, z manjšo lečo, pri praktični rabi v lovišču daje ostrejšo in svetlejšo sli-

Luminiscentni (svetlobno odsevni) namerilni križ

Dve različici »rdeče pike«

»Red point« na puški

ko. Kakovost pa dandanes ni vezana samo na nekdanje velikine in zgodovinske nosilce razvoja optike. Svet je postal globalna vas, znanje pa je dostopno vsem!

Namerilni križi

Zdaj se v daljnogledih veliko uporabljata križ 4 in 4A,

namenjena prvenstveno evropskemu trgu, in križ tipa plex, ki je klasičen križ pri neevropskih proizvajalcih. Najdemo ga pod različnimi imeni. *Circle X* je relativno nov križ, ki je izvirno nastal v Ameriki za pritalni lov na divje purane s šibrenico. Pokazal se je kot dober križ za gibljive cilje. 3 - 2 - 1 low light

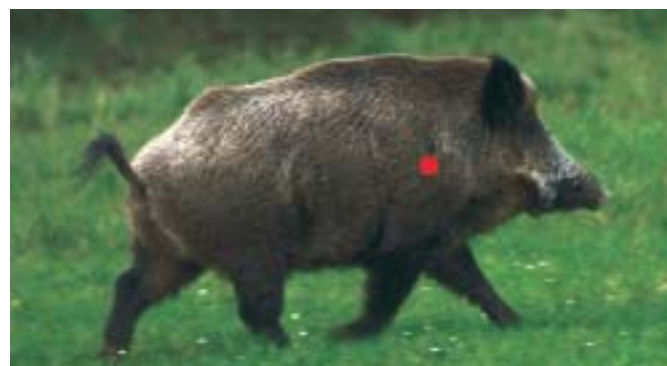
Kaj pa »rdeča pika«?

Vsekakor moramo omeniti tudi optične namerilne naprave tipa **barvna ali rdeča pika** (angl.: *Color point* ali *Red point*), ki se tudi pri nas uporabljajo vse pogostejše. Vedno večja številčnost divjega prašiča povsod v Evropi in posledično s tem tudi povečana intenzivnost lova na to zanimivo parkljasto divjad je tudi v lovskih vrstah ustvarila ugodne razmere za montažo in uporabo tovrstnih namerilnih naprav na lovskih risanicah.

Optični namerilniki tipa »rdeča pika« ali *red point* ali tudi *single dot* (point) so prvenstveno nastali za profesionalno vojaško in policijsko uporabo. Namenjeni so predvsem hitremu merjenju na cilje, ki so blizu, ki se hitro gibljejo in so tudi nevarni. Zelo hitro so se uveljavili tudi pri praktičnem streljanju s pištolo.

Tak namerilnik je v bistvu optična cev brez povečave, ki na vidno polje v napravi projicira obarvano točko; lahko rdečo, zeleno ali jantarno, lahko pa tudi take ali drugačne oblike. Za vir napajanja se uporablja baterijski vložek. Dodatno lahko pomaga tudi optična prizma, ki zbira dnevno svetlobo. Napravica je v resnici generacijski naslednik kolimatorja. Z zelo malo vaje omogoča zanesljivo in hitro merjenje z obema očesoma in zato daje tudi polovico večje vidno polje. To pa je res velika prednost pri hitrih streljih na krajših razdaljah, kot je na primer pri gozdnem lovu na divje prašiče.

Boris Kavčič

Pogled na divjega prašiča prek namerilnika z rdečo piko

Iberski risi imajo rjavkast kožuh z mnogimi majhnimi temnimi pegami, na uhljih pa košate in dolge čopke temnih dlak ter znatno daljšo dlako ob straneh glave (zalisce), ki je na koncu temno pigmentirana, da se izraža temna končna linija na zaliscih. Tako dolgih zalisc ne poznamo pri drugih vrstah risov.

Njihov naravni **habitat** so sredozemski tipi gozdov in grmičevnata sredozemska makija. Najpomembnejša **hrana** so kar v 75 do 90 % divji kuneci (*Oryctolagus cuniculus*), drugo pa so manjši sesalci, žuželke in ptiči. Pri iberskem risu po prehranski prednostni lestvici od živalske hrane kuncem sledijo: glodavci, ptiči, ostanki plena lisic, mrhovina velikih sesalcev, mladiči večjih rastlinojedov (damjak in srnjad). Rastlinska hrana ni omembe vredna. Plen lovijo pretežno iz zasede (nanj prežijo ob stečinah na prvih vejah bližnjih dreves ali iz grmovja). Sledi skok na plen in, če je potrebno, še kratek tek. Odrasle živali živijo skrito, samostojno (samotarsko) življenje, če izvyzamemo obdobje parjenja. Živijo na osebnih teritorijih, ki so glede na spremenljive sezonske življenjske razmere različno veliki (pri samcih od 1.000 do 2.500 ha, samice pa imajo nekoliko manjše).

Risinje iberskega risa postanejo spolno aktivne, ko so stare 3 leta, in sicer od decembra do februarja. To je tudi edini čas, ko vidimo skupaj oba spola. Samci sodelujejo v razmnoževanju šele, ko so stari 4 do 5 let. V naravi plodnost iberskih risov traja do 9. oz. 10. leta. Najdaljša ugotovljena starost v naravi je bila 15 let.

Glede aktivnosti iberskega risa bi lahko trdili, da je somračna vrsta, ki večino dnevnega časa preživi tako, da počiva in spi na veji drevesa ali v grmičevju. Znatno bolj aktiven je pozimi, ko ga je mogoče videti tudi podnevi, saj zaradi mraza potrebuje več energije (hrane) za uravnavanje stalne telesne temperature.

Redke in ogrožene vrste sesalcev

Iberski ris – ogrožena najmanjša vrsta risa

O iberskem risu *Lynx pardina* (Temminck 1872) je nam, udeležencem delavnice (3. 12. 2005 v Ljubljanskem živalskem vrtu) z naslovom *Bioverziteteta (biološka raznovrstnost) Balkana in ukrepi za ohranitev kritično ogroženega balkanskega risa* (*Lynx lynx martinói*), pripovedoval španski naravovarstveni biolog in konservator **Daniel de Castro de la Calle**, ki se v centru za umetno vzrejo redkih vrst – Faunia, 9 km iz Madrida – ukvarja z vzrejo evrazijskega in iberskega risa v ujetništvu. O tem, pri nas

malo znanem risu, nam je posredoval nekaj zanimivih podatkov.

Na svetu dandanes živijo 4 vrste risov: **evrazijski** (*Lynx lynx*), **kanadski** (*Lynx canadensis*), **rdečerjavi ris** ali angleško Bob cat (*Lynx rufus*) in **iberski** (*Lynx pardina*). Slednji sodi med evropske rise in je bil, nekoč bolj kakor zdaj, vezan le na Iberski (Pirenejski) polotok. Čeprav je telesno veliko manjši od evrazijskega risa, iberskega še vedno prištevamo med »velike mačke«. Njegova telesna dolžina je 85 do 100 cm, v plečih je visok 35 do 50 cm,

telesna masa samcev je od 12 do 14 kg (risinj 9 do 10 kg). Tudi rep ima relativno krajši (12 do 14 cm).

Foto: B. Lesković

Daniel de Castro de la Calle

Samica se pari le enkrat na leto (čeprav je pri njej opaziti dva spolna vrha – estrusa) in po 63- do 73-dnevni brejosti skoti 1 do 4 mladiče. Od mladičev preživi samo eden ali največ dva. Naravna selekcija neredko poteka tudi med mladiči, saj pogosto krepkejši do smrti poškoduje šibkejšega. Uspešen zaskok navadno sledi drugemu estrusu konec zime, ko na vratu risin opazimo rane (posledica kopulacijskega prijema samca).

Zakaj je začel izumirati iberski ris?

V preteklosti je ta majhna vrsta sredozemskega risa živel po vsem Iberskem polotoku in v južnih območjih Francije, a je v začetku 20. stoletja številčno že močno upadala. Sredi 20. stoletja je bila pogosta samo še v območju Estramadure oz. v območju Montes Toledo in v Andaluziji (J in JV Španija). V 60-ih letih prejšnjega stoletja je bila populacija omejena le še na JZ kvadrant Španije. Zaskrbljujoča je tudi zdajšnja razširjenost te vrste. Zoologi menijo, **da dandanes v prosti naravi ne živi več kot 150 živali** (od tega naj bi bilo le 30 reproduktivno sposobnih risin). V bistvu sta v Španiji ob razdrobljenih ostankih nekdanje populacije iberskega risa očitna le dva ostanka reproduktivne populacije: prvi je v Donāni, drugi pa v Sierru Moreni. Ostanki nezanesljivih primerkov naj bi bili tudi v južni Portugalski, v hribovju Toledo y Extremadura.

Za iberskega risa torej lahko trdimo, da je dandanes najbolj ogrožena mačka na svetu. Na rdečem seznamu Svetovne zveze za varstvo narave (IUCN) je zabeležen tudi iberski ris.

Kaj je botrovalo skorajšnjemu izumrtju?

Brez dvoma je to splet najrazličnejših negativnih vzrokov, med katerimi je navede-

Evrazijski ris

Kanadski ris

Rdečerjavi ris

Iberski ris

no tudi, da je dolga stoletja ta ris med ljudmi veljal za »škodljivca«, ker je občasno plenil tudi manjše domače živali (kunce in perutnino), uporaben pa je bil tudi njegov kožuh. Do leta 1937 so na leto na trgu v Španiji prodali okrog 500 kož teh risov. Zmanjšanje njihove številčnosti je posledično nastalo tudi zaradi **zmanjšanja števila njegovega najpomembnejšega plena – divjih kuncev**, ki sta jih je v preteklosti drastično prizadela miksoma toza in virusna hemoragična pljučnica. Prizadelo jih je tudi **drobljenje (fragmentacija) njihovega habitata** in izguba drugih ustreznih življenjskih okolij, ki si jih je za svoje namene preoblikoval človek. Še posebno je bilo usodno drobljenje habitata zaradi izgradnje sodobne prometne infrastrukture, ki je prekinila povezave med živalmi iz različnih populacij, kar je privedlo do endogamizma (parjenja v sorodstvu) in pešanja viabilnosti delov populacij. Začel se je neustavljiv proces izumiranja vrste. Svoje so prispevale še **nelegalne in neselektivne metode lova** (zanke, pasti, lovke in uporaba strupov ter lov s psi) in **ograjevanje zasebnih lovišč** (postav-

ljanje ograj), kar je mladim živalim preprečevalo, da bi se odselile. Mnogo jih je poginilo tudi na cestah (davek prometa).

Kako poskušajo rešiti iberskega risa?

Najnujnejši sodobni ukrepi, s katerimi želijo Španci zaustaviti izumiranje vrste iberskega risa, so:

- **umetno povečati številčnost njihovega potencialnega plena** – divjih kuncev, a morajo še prej zanje urediti ustrezen habitat (pomagajo si tudi z umetno vzrejo);
- **iberske rise umetno vzrejajo v posebnih centrih** in mlade, po posebnem postopku pripravljene živali, stare okrog 9 mesecev, izpuščajo v zanje ustrezne habitate v prosti naravi;
- **spremljajo zdravstveno stanje novo nastalih populacij**;
- **poskrbijo za dobro sodelovanje med administrativnimi službami in lastniki zemljišč**;
- **utrjujejo naravovarstveno zavest prebivalstva** in jih seznanjajo s cilji akcij;

- s postavljanjem velikih opozorilnih tabel ter z graditvijo podhodov in zelenih mostov prek prometnic preprečujejo čezmerne izgube v prometu;

- **zagotavljajo potrebno gensko izmenjavo** med dvema populacijama, ki sta med seboj oddaljeni 350 do 400 km (Donāna – Sierra Morena).

Španski kolegi pravijo, da je pri tako majhni številčnosti iberskega risa za njegovo rešitev bistvena tudi vzreja v ujetništvu in poskusi ponovnega izpuščanja živali v prosti naravo. Prav to je najbolj kritično obdobje za preživetje mladih, v naravi vzrejenih živali. V starosti od 6 do 9 mesecev se začnejo rahljati vezi družinske skupnosti (matere in mladičev), ko se mlade živali odpravijo iskat svoje lastno območje ... Takrat so izgube največje.

Glede na vse akcije v Španiji se populacijski trend dinamike iberskega risa še vedno nagiba navzdol. Španski zoologi menijo, da je nujno treba **zagotoviti predvsem močno gensko rezervo s pomočjo živali, ki jih bodo vzredili v ujetništvu**, zato s tako prakso nadaljujejo. Jim bo uspelo?

Boris Leskovic

Na kratko iz tujega tiska ...

Škotska: V osrednjem območju škotskega višavja, v predelu Grampain Mountains, pravkar poteka boj med lastniki zemljišč in državno komisijo za jelenjad glede višine in predvsem izpolnjevanja odstrela jelenjadi. Državna komisija za jelenjad namreč ocenjuje, da je na tamkajšnjem območju občutno preveč jelenjadi in da je potrebno zmanjšanje z odstrelom. Zaradi prevelike številčnosti jelenjadi naj bi nastajale večje poškodbe na rastlinju in na tleh. Komisija je zahtevala višje odstrela jelenjadi, če lastniki tega ne bi želeli opraviti, pa tudi dodatne ukrepe, ki bodo zagotovili izpolnjevanje povečanih načrtov odstrela jelenjadi. Tako bodo odstrel, če zanj ne bodo poskrbeli lastniki, opravili državni lovski čuvaji (rangerji), in sicer tudi s pomočjo odstrela v oborah, kamor bodo potiskali jelenjad, ter s pomočjo helikopterjev. Uplenjena divjad bo v takem primeru postala last države. Lastniki zemljišč se že v osnovi ne strinjajo z oceno državne komisije, da je jelenjadi preveč, in trdijo, da je veliko bolj kot jelenjad problematična že stoletja trajajoča paša drobnice na škotskem višavju. To pa državna komisija in tudi drugi naravovarstveniki namerno spregledajo. Hkrati trdijo, da bi tako visok odstrel ogrozil tradicionalno in legitimno obliko rabe prostora. Zaradi tako množičnih protestov oblasti še niso začele izvajati nekaterih najbolj skrajnih ukrepov, kot je npr. odstrel s pomočjo helikopterjev. Pač pa lastniki zemljišč nadaljujejo s selektivnim odstrelom jelenjadi, ki po njihovem prepričanju tudi v prihodnosti zagotavlja trajnostno rabo tega naravnega vira.

(Jagen Weltweit Internet)

Nemčija: Na svetovnem spletu je pod naslovom www.jagdschulatlant.de dosegljiva ponudba s programi in termini šol ter izobraževalnih ustanov, kjer poteka izobraževanje z lovsko tematiko. Take šole so na območju Nemčije, Avstrije in Švice. Trenutno se na omenjenem naslovu predstavljajo 127 takih šol oz. ustanov. Stran je dopolnjena tudi z ocenami učencev, ki so programe sami preskusili in so tako med najbolj poklicanimi za

Foto: Foto Spring - M8

Divji kunec (Oryctolagus cuniculus)

mnenje o programih in predavateljih. Hkrati je svoje znanje na tem področju mogoče prek interneta preskusiti tudi z opravljanjem testa. Tako računalnik izmed več kot 500 različnih vprašanj jih naključno izbere 15, na katera poskušate odgovoriti. Rezultat testa je praktično takoj na voljo.

(Wild und Hund 4/2006)

Nemčija: Poročali smo že o škandalu s higiensko oporečno divjačino proizvajalca Berger Wild, ki je pred nedavnim izbruhnil v Nemčiji. V vmesnem času se je seznam izdelkov, ki jih je bilo treba umakniti iz prodaje, razširil 28 na kar 74 različnih izdelkov.

(Wild und Hund Internet)

Nemčija: Kot vse kaže, se je v tej državi krivulja številčnosti divjih kuncev (*Oryctolagus cuniculus*) končno obrnila navzgor, in sicer po več kot desetletje trajajočem hitrem zmanjševanju številčnosti, kar je posledica pojava t.i. zajčke kuge oz. hemoragične bolezni kuncev. To je virusna bolezen, ki je bila v Evropi prvič zabeležena leta 1986 v Italiji, kamor je prišla iz Azije. Bolezen so v Nemčiji prvič potrdili leta 1988. Podobno kot prej pri miksomatozi je tudi virus hemoragične bolezni kuncev v nekaj letih povzročil velike pogine v populaciji divjih kuncev v Nemčiji. Tako so še leta 1990 v Nemčiji odstrelili 860.378 divjih

na tak način v populaciji divjih kuncev pojavijo živali, ki so odporne proti virusu. Zaradi zelo visokega reprodukcijskega potenciala vrste pa se lahko številčnost bistveno izboljša v kratkem času.

(Wild und Hund, 4/2006)

Nemčija: Lov na lisice v zimskem času ni samo zanimiv, temveč tudi koristen, kar lahko ugotovimo na primeru t. i. tedna lisic v okraju Kempen. Tako se je direktor veterinarske službe v okrožju Oberallgäu osebno zahvalil vsem udeležencem lova za prispevek v boju proti mali lisičji trakulji (*Echinococcus multilocularis*) in lisičjim garjam. Zapišimo še, da so lovci v tem okraju v tednu od 8. do 15. januarja uplenili 226 lisic in 22 kun. Približno 30 % lisic je bilo vidno obolenih za lisičjimi garjami.

(Pirsch, 4/2006)

Nemčija: Na Bavarskem ima 130 ha veliko lovišče Greußenheim v zakupu ekstremna skupina naravovarstvenikov, ki odklanja vsakršno ubijanje živali. Razumljivo, da v omenjenem lovišču ni lova. Vendar pa se je številčnost divjih prašičev v neposredni okolici tako zelo povečala, da so se pristojne oblasti odločile za helikoptersko spremljanje stanja z infrardečimi kamerami, ki zaznavajo toplotno sevanje živali. Tako bodo lahko na tak način ugotavljali morebitno prisotnost divjih prašičev v okolici in nato lahko tudi primerno ukrepali. Odstrel v sosednjih loviščih se je namreč v enem letu povečal s 35 na 130 divjih prašičev, prav tako pa so se povečale škode na kar 17.000 €.

(Wild und Hund, 4/2006)

Nemčija: V tej državi je začela veljati nova uredba glede obveznega cepljenja psov proti steklini. Obvezno ostaja prvo cepljenje mladičev v starosti 3 mesecev, nato pa sledijo cepljenja v obdobju najmanj 21 dni po osnovnem celjenju in najpozneje do časa, kot ga navajajo proizvajalci cepiv, torej ne več avtomatično po enem letu, kot je veljalo doslej.

(Wild und Hund, 4/2006)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

Veliko desetletij je preteklo od tiste pomladi, ko je bila luna že v drugo blizu svojemu ščipu. Na mišaškem polju, ki se razpenja med Vrečami proti Ojstri peči, je trava zrasla že za ped, žita pa še višje. Tudi ptice so se že vrnille in gnezdile v leskovjih poljskih grobelj in prepelice so se oglašale v jutrih. Le lastovke se še niso vrnille v hlevska gnezda, pa kuka-vice in kobilarja še ni bilo slišati s Hrastja.

Vasica je štela le nekaj hiš. Kmečke so bile za začetkom ravninskega polja, kajže pa so se zvrstile v vzponu brega proti Dobravi.

Takrat je bilo še vse tako, kot zdaj ni več. Bile so črne kuhinje, »hiše«, globoke kleti, kašče in skrinje, riglji na durih, leščerbe in sveče, za mestejami ognji, v mentergah pa mesen kruh iz žit z domačih njiv.

V hlevih je bil pod nastlan še z listjem in slamo, k jaslim privezane rjavke in bavhe s polnimi vimeni čistega mle-

Ko pa je tam videval lovce in njihovo lovsko opravo, si je zaželel prav takšne, še posebno puške, takšne s polji in brazdami, pa tudi take z gladkostjo v ceveh. Želja je postala uresničenje, ko se je z jekleno spremljevalko vrnil domov.

Tistega popoldneva je jug gnal redke oblake proti severu, z Dobrave pa se je razlivalo zvonjenje, ki ga je bilo včasih slišati močnejše, včasih pa se je povsem izgubilo. Povsod pa je prevevala mehka toplota pomladi in dvigovala sokove v deblih ter jih gnala v veje in vejice, vse tja do zadnjega listnega brsta.

Tudi Hanza je začutil, da se mu ogreva kri in kako neučakano postaja srce, pa da mu duša daje spodbude, naj odide v goro poslušat pevca prostranega gozda.

Ko je pri sv. Roku odzvonilo delo-pust, je imel že pripravljen nahrbtnik. Vanj je Jerica zložila popotnico, sam pa dodal še četrtinko Matijovčeve slivovke in laterno za hojo v noči.

Odklenil je skrinjo, dvignil pokrov in spoštljivo segel po pogubni speči lepo-

Med vstajenjem sonca in zatonom lune

NIKOLAJ LAPUH

ka. Nad hlevi pa skednji s senom in dišečo otavo.

Ljudje v vasi so bili tako med seboj kot s poljem, živino in gozdom eno samo skladje življenjskega spleta.

Tomaževčeva domačija je bila prva v vasi, na obrobju globoke ježe. Velika, z dovolj polja v ravnini, pa bližnjimi in jelovškimi gozdovi. Od daleč je bila videti kot majhna pristava, spominjajoča na trden mejnik začetka vasi. Z njo je gospodaril Hanza, pa tudi z ženo Jerico, ki se jima je nabralo petero otrok. Bil je visoke postave, imel je daljše brke in največkrat pipo pod njimi. Hanza je že takrat, ko je ena sama naramnica držala predolge kratke hlače na njem, čutil, da je zapisan lovu. Stikal je za vranjimi gnezdi, iskal jazbine in prešteval kite jerebic, za zimo pa v stogovih puščal zajcem korenjevo in repino natje. Ko je jeseni pastiril na Vokah, je hodil k zelenkasti reki opazovat lov in igre hitrih vider. Kot fant se je izučil obrti na Tirolskem in tudi naučil jezika.

tici, odmaknil klinasti zaklep in k svetlobi obrnil odprte cevi, ki so sijale v svoji notranjosti.

Čas ga je že priganjal, da se je odpravil proti planini. Šel je čez Vreče, pod Miklavževcem stopil na jelovško stezo, prehodil Raco in začel gristi v Kamnogoriške plazove. Ko je pojenjala strmina, ga je steza kmalu pripeljala do Vodiške koče, kjer ga je že pričakal zgodnji mrak. V koči je bilo hladno. Potegnil je požirek prijetno pekoče žganjice, pripravil pograd, na klop namestil svetilko in legel.

Luna je lebdela nad planino in zlivala svetlobo nanjo. Ko se je začela spravljati v drugo polovico svoje poti, je Hanza vstal s pograda in prižgal svečo v laterni. Oblekel si je površnik, zadel nahrbtnik na ramena, s klina na durih snel puško in jo pripravil za svoj namen. Potem je stopil v noč. Hanza je pot v Črni vrh dobro poznal, a vseeno sta mu jo v temi pomagali slediti medla luč in palica. Katerikrat, ko je s štek-

ljem udaril ob kamen na poti, je vselej tiho zaklel. Ura je že lezla k četrti, ko je za Kroparsko goro zavil na Kopišča, za njimi pa se je pot začejala vedno bolj navkreber.

Spotoma je razmišljal o petelinu: Je sinoči priletel na Vazarjevo jelko, na tisto gred kot vedno? Ga je kaj pregnalo drugam, je postal plen kune? Hitro je odgnal vse dvome, saj je verjel Tevžu, staremu petelinarju, da je petelin zaslišan in zato »ugotovljen«.

Presunljivi kriki so ga zdramili iz razmišljanja. Prihajali so iz bližine, ne od daleč. Začutil je, da ga je streslo, da se mu je ježila koža in začutil je tesnobo v svoji notranjosti. Ko pa se je štelj palice znova kovinsko oglašil, ni zaklel, saj mu je znova spravljal misli v namen njegove poti. Ko je prešel Poldovo kopo, je vedel, da je že blizu kraja, kjer bo poslušal in gledal predstavo, na katero ga je zvabil gospodar prostrane drevesne posesti.

Že je stopal brez luči, počasi in z

dvignjeno palico. Ustavil se je dobra dva streljaja pred rastiščem, odložil nahrbtnik, palico in ugaslo luč, nastavil uho v tihoto in čakal, da bi ujel glasove petja v začenjanje jutranje svetlobe. Stal je kot osamelec, stopljen z mrakom in drevjem v speče okolje. Pogledoval je v nebo in zdelo se mu je, da se zvezde premikajo in izginjajo ter znova kažejo v svoji v nepojmljivi daljavi. Opazil je utrinek, ga spremljal s pogledom, dokler ni zgorel, in mislil na izpolnitev želje, zaradi katere je sredi črnovrškega gozda.

Luna je tonila za Gregorjcem in sonce je že hotelo daniati nekatere vrhove.

Hanza je strmel v Vazarjevo jelko. Vedel je, da je okoli nje že dolgo rastišče in da na njem poje vsaj eden, če ne več petelinov. Zopet pa je začel dvomiti, ali je sinoči priletel na gred ali pa bo zdaj zdaj glasno prišumel skozi iglovje na vzvišen prostor svoje predstave.

Rahel jutranjik mu je v uho prinesel te-lep, te-lep, ki je postajal gostejši in gostejši vse do drobljenja, ko so udarci postajali vse krajši in zaključeni z močnim udarom. Prav to pa je Hanza najrazločnejše slišal in čakal na brušenje, ko se bo z nekaj hitrimi koraki približal pevčevemu ospredju. Že se je nekajkrat prestopil, pa hitro obstal, ko se je petelin nabrusil in znova začel klepati, pa drobiti in se vnovič oglasil z glavnim udarom, ko je Hanza spet naredil nekaj korakov ob mojstrovem brušenju.

Po ducatu kitic sta bila za streljaj vsaksebi, ko je Hanza obstal za deblom smreke. Umirjen, tih in zbran, kot vernik v molitvi, je stal in čakal, da je temni pevec znova začenjal in prekinjal dele svoje pesmi.

Ko je sonce skoraj vzšlo, se je petelin na veji, porasli z dolgim bradovcem, sprehajal in vrtel, prestopal, plesal in pel. Peruti je imel spuščene, vrat je dvigal in spuščal, rep pa je imel razprt v veliko krožno pahljačo. Po drobljenju je glasno udaril, brušenje pa je izpustil. Odrezal je. Hanza je stal kot skrit okamenec in čakal, da bo znova dvignil vrat. Medtem se je zdnilo in mojstrov samospev se je zlil z zborom drobnih pevcev v veličastno petje v jutro osončenega gozda. Potem se je spustil na tla, stopical in vozil kočijo, se na kratko spreletaval in skakal kvišku. Začenjal je svoje drugo dejanje. Dejanje sončnega petja.

Hanza je iz zamaknjenosti v predstavo vzdramil nizek šumeč let. Prišlek, ki je pristal na rastišču, je bil črn in velik. Presenečen je pomislil, da bosta zapela v dvoje. Pa je le našopiril podbradek, raztegnil rep, dvigoval in spuščal vrat in se zapodil v gospodarja že pridobljene posesti. V boju sta se poganjala v zrak, pa drug v drugega, se udarjala z ostrogami in kljunoma, se odmikala in znova začenjala boj, zapisan v krvi petelinov.

Hanza ni verjel očem. Sklenil je prste in jih stisnil z močjo. Ko je začutil bo-

lečino, je verjel, da gleda resničnost, v katero pa sta iznenada vstopili kokoši. Nemo sta opazovali viteški boj in željno čakali na zmagovalca. Nobenemu pa ni pojenjala moč, postajala sta le silovitejša in močnejša. Bila sta vnovičen boj za zavzetje posesti in gospodstva na njej.

Naenkrat pa se je Hanza zdrznil, ko je zaslišal prestrašeno in svareče klockanje kokoši, preden sta hrupno odleteli. Njun let in oglašanje je bilo sporočilo in opozorilo bojevnikoma o prihajajoči preteči nevarnosti. Boj je bil končan. V hipu sta se dvignila tudi petelina in odletela vsak v svojo smer.

Zamislil se je. Potem je stopil do bojišča in pobral eno izmed peres; tisto iz oprsja, mehko in kovinsko lesketajoče. Roka se mu je tresla, ko ga je zatikal za klobukov trak. Ko se je pokrtil, je segel v nahrbtnik po stekleničko in naredil dolg požirek in zrl v nebo nad seboj. Potem je sedel, natlačil pipo in prižgal. Med kajenjem je opazoval, kako se nečutna sapica igra z dimom, dokler se ni povsem izgubil.

Razmišljal je o minuli noči in jutru.

Spomin mu je začel hitro vrstiti dogodke, ko je odšel iz koče, pa skozi gozdove do Črnega vrha in skozi vso videno ter slišano predstavo s petjem in bojem in vse do bega pred neznanim slutenim plenilcem temnih ptic.

Pipo je vzel iz ust, jo ob palcu otrkal in se nasmehnil, ko je misel spremenil v glas: Vredno je bilo!

Vstal je, svetilko privezal na nahrbtnik in ga oprtal. Še palico je vzel v roko in se odpravil proti domu. Grede je stopil do Zidane skale, s katere je zrl v Kroparski kotel in jutranjo Kropo. Zdelo se mu je, da se tam spodaj premikajo ljudje in da sliši kovaška kladiva. Odpravil se je naprej, mimo Skoka in Mihove gore do Petelinovca, kjer je počil. Ko se je odpravljal naprej, je v gozdnem robu odlomil cvetočo vejico divje češnje in jo dodal za klobuk k petelinovemu peresu.

Hitro je prišel na konec Kroke. Ustavil se je v Jarmovi gostilni, ki jo je lovski čuvaj, Malevšov Janez, pravkar zapuščal. Janez in Hanza sta se razveselila drug drugega, stopila do mize in sedla. Hanza je naročil liter rdečega in ob njem na dolgo ter široko tovarišu opisal svojo lovsko zgodbo, ki je trajala od sončnega vzhoda in dokler ni zašla luna.

Končno se je čez Dobrave napotil proti domu. Vso pot so se mu kazala cvetoča češnjeva drevesa. Bila so kar pojoča, toliko je bilo čebel v belih cvetovih.

Foto: O. Dolenc – Diana

Volilni občni zbor LZS

Bogdan Mahne je novi predsednik LZS – Izvoljena tudi NO LZS in častno razsodišče LZS – Upravni odbor LZS bo izvoljen na naslednjem občnem zboru – Začasni organ vodi novi predsednik LZS

Volilni občni zbor Lofske zveze Slovenije je potekal 4. 3. 2006 v prostorih Gozdarškega inštituta v Ljubljani. Dnevni red je obsegal: **otvoritev občnega zbora; izvolitev delovnega predsedstva in dveh overovateljev; izvolitev verifikacijske in volilne komisije; delegati so poslušali poročilo kandidacijske komisije; kratko so se predstavili kandidati za predsednika LZS. Sledile so volitve, rezultate pa je razglasila volilna komisija.**

V uvodu je vse prisotne pozdravil predsednik začasnega odbora LZS **Emilijan Trafela**, še posebno lovskega tovariša **Mirka Kumra** iz zamejskega Društva ljubiteljev lova – Celovec.

Najprej je Trafela na kratko pojasnil trenutno stanje, povezano tudi z volitvami. Povedal je, da so bile Spremembe *Pravil LZS*, sprejete na izrednem občnem zboru LZS 10. 12. 2005 v Celju, takoj vložene za vpis v register društev pri pristojni Upravni enoti Ljubljana. Le-ta je

28. 12. 2005 LZS izdala odločbo o spremembi temeljnega akta (pravil) LZS. Ker pa so se na odločbo pritožili: **Bojan Lepičnik, Anton Šubic in LD Dreta Nazarje**, upravna enota kljub izdani odločbi spremembe *Pravil* in začasnega zakonitega zastopnika LZS še ni vpisala v register društev.

Pritožbe omenjenih so se nanašale na sklic izrednega občnega zbora (OZ) in obstoj začasnega organa LZS. Sklic občnega zbora je podprlo 15 območnih lovskih zvez, o čemer obstaja tudi pisni dokument, ki je služil kot dokaz zoper pritožbe in ki je bil posredovan na upravno enoto. Zatorej je bil občni zbor LZS 10. 12. 2005 v Celju sklican skladno z veljavnimi (registriranimi) pravili LZS. Začasnega vodstvenega organa *Pravila LZS* sicer res ne predvidevajo, vendar ga je imenoval in potrdil Občni zbor LZS, ki pa je najvišji organ LZS, pristojen za spreminjanje in sprejemanje temeljnega akta LZS.

Ker zadnje spremembe *Pravil LZS*, ki posegajo na področje

upravnega odbora LZS, še niso vpisane v registru društev, bi bilo zato do vpisa neutemeljeno voliti člane upravnega odbora oziroma to ne bi bilo v skladu s spremembami. Zato je bilo na tem občnem zboru predlagano, naj se voli le *predsednika*, člane *nadzornega odbora (NO)* in člane *častnega razsodišča LZS* v skladu z veljavnimi in registriranimi *Pravili LZS*.

Medtem je verifikacijska komisija ugotovila, da je prisotnih 97 delegatov od skupnega števila 113, ki so oddali tudi veljavna pooblastila. Torej je bila udeležba več kot 2/3 predstavnikov območnih lovskih zvez. Predsednik ZLD Ljubljana **Vojko Šemrov** je povedal, da se delegati ZLD Ljubljana (imajo 11 delegatov) zaradi nejasnosti glede sklica občnega zbora le-tega niso udeležili.

Nato so prisotni delegati glasovali o predlogu, ki ga je posredoval predsednik začasnega organa, da občni zbor kot najvišji organ LZS **potrdi sklep začasnega vodstva LZS o sklicu volilnega občnega zbora ter da se na njem voli predsednika, nadzorni odbor in častno razsodišče v skladu z veljavnimi in registriranimi pravili**. Za predlog se je izreklo 87 glasov, 8 jih je bilo proti, 2 pa sta se vzdržala.

Z. Lešnik je vprašal po pravnih možnostih za izvedbo volitev tudi za **člane upravnega odbora**, a je dobil odgovor, da bi bilo to preizgodaj zaradi vloženih pritožb. Nato so glasovali, da bo do vpisa sprememb *Pravil LZS* v register društev pri UO Ljubljana **novemu predsedniku pomagal pri vodenju LZS dosežanji 10-članski začasni organ**. Sklep je bil potrjen s 94 glasovi za, 2 proti in 1 vzdržanim glasom.

Nato je bilo predlagano in potrjeno *delovno predsedstvo OZ* v sestavi: **Anton Podgoršek**, predsednik; **Niko Šuštarčič** in **Edvard Krašna**, kar je bilo soglasno potrjeno (97 glasov), za zapisnikarja je bil potrjen **Gregor Bolčina**, za overovatelja zapisnika pa **Franca Trebušak** in **Jože Sever** (95 glasov za in 2 proti).

Nadalje je bila izvoljena *verifikacijska* in obenem tudi *volilna komisija* v sestavi **Anton Mahne** (predsednik), **Zdravko Mastnak**, **Dušan Lepšina** (97 glasov za).

Izčrpano poročilo kandidacijske komisije je podal predsednik **F. Koščak**, nakar so se, čeprav so svoje programe predložili v pisni obliki, ki so jih delegati dobili z gradivom za OZ, na kratko ponovno predstavili vsi kandidati za predsednika LZS po abecednem vrstnem redu.

Bogdan Krivec se je predstavil kot človek operative. Predstavil je svoj kratek, jednat in operativen program, v katerem je navedel, da je lovec že skoraj 40 let in da je v tem obdobju opravljal že prav vse funkcije v lovski organizaciji, razen predsednika LZS. Pozval je delegate k podpori, da se ob 100-letnici LZS zopet povrnemo, kamor sodimo.

Srečko Felix Krobe je povedal, da je star 43 let in da mu laska očitek nekaterih, da je premlad. Trdno stoji za svojim programom in bo tudi v primeru, da ne bo izvoljen, ponosno stal pred lovci, ki ga podpirajo.

Bojan Lepičnik je rekel, da so v vseh programih kandidatov za predsednika dobre ideje, da pa bi bilo mogoče vsak program še dopolniti. Opozoril je na zakonsko določbo 66. člena Zakona o divjadi in lovstvu, ki določa, da je LZS zveza vseh LD z delovanjem v javnem interesu. O območnih lovskih zvezah pa govo-

sednik ne more storiti veliko; uspe lahko le s podporo tistih, ki so mu program pomagali pripraviti. Zato je pozval vse dobronamerne lovce in druge kandidate k tvornemu sodelovanju v prihodnosti, če bo izvoljen.

Branko Zlobko pa je zatrdil, da stvari znotraj LZS ne delujejo. Pomembna je notranja organiziranost. Trenutna organiziranost je po njegovem okorela in nefunkcionalna, zato meni, da je nujno spremeniti Pravila LZS. Vlogo OZUL-ov vidi v učinkovitem posvetovalnem organu. Povedal je še, da je star 46 let in je doslej opravljal že večino funkcij v lovski organizaciji.

Nato so imeli delegati možnost predsedniškimi kandidatom postaviti kratka vprašanja, na katera so odgovarjali. Prvi je B. Mahnetu postavil vprašanje **B. Breitenberger**, ki ga je vprašal, zakaj se, sodeč po branju njegovega programa, boji manjšine? Ta mu je pojasnil, da je treba

ideje in mnenje manjšine absolutno upoštevati. Toda v primeru, da večina z argumenti dokaže, kaj je boljše za organizacijo, manjšina pa temu nasprotuje, se ve, kaj obvelja.

N. Šošarič je opozoril, da v programih vseh kandidatov pogreša poglavje o dilemah in problemih glede novega osnutka predloga Zakona o divjadi in lovstvu.

Š. Gačnik se je s Šošaričem strinjal in še dodal, da predlagani novi osnutek zakona ruši temeljne vrednote slovenske lovске organizacije. Dopolnil ju je **Z. Lešnik**, ki je menil, da je še prezgodaj razpravljati o tem osnutku, ki ga celo v vladni koaliciji podpira le ena stranka, preostale tri pa mu odločno nasprotujejo. Tudi **B. Krivec** je dejal, da je težko razpravljati o nečem, česar še ne poznamo dovolj, zato bi se vzdržal komentarjev na osnutek, ki ga večina še ne pozna. Izrazil je le upanje, da bomo uspeli ures-

ničiti *Strategijo slovenskega lovstva*, kajti zavedati se moramo, da se zakoni sprejemajo v parlamentu!

S. F. Krobe je prav tako izrazil utemeljeno bojazn, da o osnutku novega lovskega zakona pravzaprav ne bo odločala stroka, ampak politika. Naloga lovcev pa je, da kar najučinkoviteje vplivamo na odločitve politike! Osnutek in predlog zakona je predviden za obravnavo v letu 2007, osebno pa je proti zakonu s takšno vsebino.

B. Mahne je povedal, da je s strani MKGP imenovana komisija, zadolžena za pripravo besedila novega lovskega zakona, in v kateri so tudi predstavniki LZS. Ta se je doslej sestala samo enkrat.

Branko Zlobko je menil, da je res prezgodaj razpravljati o tej tematiki. **A. Vrščaj** pa je pozval k podpori novoizvoljenemu predsedniku, ne glede na to, kdo bo izvoljen.

S. Dragovana je še zanimalo, ali mora kandidat na volitvah dobiti več kot 50 % glasov in ali sta predvidena 2 kroga volitev. **A. Podgoršek** mu je pojasnil, da 23. člen Pravilnika o evidentiranju in volitvah LZS in za predsednika LZS določa, da je za predsednika LZS izvoljen tisti kandidat, ki je prejel največ glasov delegatov in je zanj glasovala najmanj polovica vseh delegatov, ki so oddali glasovnice. V primeru pa, da noben kandidat ne bi dobil zadostnega števila glasov, se opravi novo glasovanje o tistih dveh kandidatih, ki sta dobila največ glasov. V drugem glasovanju je izvoljen kandidat z največ prejetimi glasovi.

Nato so delegati volili; delavci strokovnih služb LZS so pod nadzorom **D. Lepšine**, člana volilne komisije, individualno izročali volilne listke le delegatom, ki so oddali veljavna pooblastila. Volitve so bile tajne, potekale so v predzverju sejne sobe, kjer so bili za nemoteno izpolnjevanje volilnih listkov nameščeni tudi volilni zasloni in volilne skrinjice. Potek volitev so nadzorovali izvoljeni člani volilne komisije, ki so po končanih volitvah prešteli glasove.

Rezultati volitev:

Poročilo volilne komisije je predstavil predsednik komisije **Anton Mahne** in povedal, da je volilo je 97 delegatov, ki so v NO LZS izvolili:

Antona Podgorška (47 glasov), **Petra Habjana** (42 glasov) in **Staneta Petarja** (40 glasov).

Delegati vseh območnih lovskih zvez (razen ZLD Ljubljana) na občnem zboru LZS, ki je bil 4. 3. 2006 v dvorani Gozdarskega inštituta v Ljubljani.

rijo le pravila LZS. Nekatere LD, po zakonu članice LZS, niso več članice območnih lovskih zvez, zato po njegovem mnenju takšne volitve, kjer niso upoštevane tudi te LD, niso v redu. Zahvalil se je ZLD Ljubljana, ZLD Bele krajine, LD in lovcem na Forumu predstavitev strani LZS, ki so ga podprli. Izrazil je tudi priznanje S. F. Kropetu, ki je nesporni zmagovalec na forumu, in izjavil, da **odstopa od kandidature za predsednika LZS**, še naprej pa je pripravljen sodelovati v organih LZS.

Bogdan Mahne je dejal, da je tudi njegov program kratek in jednat. Zaveda se, da sam pred-

Delovno predsedstvo občnega zbora LZS (od leve): **Niko Šušarič**, **Anton Podgoršek**, **Edo Krašna** in zapisnikar **Gregor Bolčina**, v. d. direktorja LZS.

Bogdan Mahne (1952), novi predsednik LZS, je doma iz Postojne. Je dipl. pravnik, zaposlen v Ljubljani, sicer pa član LD Črna jama (Postojnsko-Bistriška ZLD). Njegova kandidatura je bila potrjena na kandidacijski konferenci Postojnsko-Bistriške ZLD 24. 1. 2006, evidentiran pa je bil v LD Črna jama. Na marčnem volilnem OZ je z veliko večino glasov premagal druge kandidate že v prvem krogu.

Prekmurje; **Franc Svetelj** ZLD Ljubljana; **Daniel Vehar** ZLD Gorenjske.

Za **predsednika LZS** je bilo oddanih 97 glasovnic. Vse so bile veljavne. Kandidati so dobili naslednje število glasov: **Bogdan Krivec** (9), **Srečko F. Kropce** (16), **Bogdan Mahne** (67) in **Branko Zlobko** (5).

Za **predsednika LZS** je bil z večino glasov izvoljen **Bogdan Mahne**, kateremu je, tako kot tudi vsem izvoljenim članom NO in častnega razsodišča, v imenu vseh članov volilne komisije prvi čestital predsednik volilne komisije, nakar je strokovnim službam LZS predal podpisan zapisnik volilne komisije in vse volilne liste, ki so jih delavci zapečatili v zaprte kuverte in bodo shranjeni v blagajni LZS.

Novoizvoljeni predsednik LZS **Bogdan Mahne** se je zahvalil predvsem tistim, ki so mu namenili glas, pa tudi drugim za vložen trud in koristne ter poštene namene. Poudaril je, da je treba v

nemu in dolgoletnemu predsedniku Kluba prijateljev lova – Celovec odlikovanje LZS – red za lovske zasluge I. stopnje, za katerega se je dobitnik iskreno zahvalil in rekel, da mu to pomeni tudi priznanje zamejski organizaciji slovenskih lovcev v Avstriji.

Na koncu zasedanja je **M. Hernaus** opozoril, da je nekaj LD že izstopilo iz svojih območnih lovskih zvez in predlagal spremembo 14. in 15. člena Pravil LZS, da bi v prihodnje, skladno z novim lovskim zakonom, tudi te članice LZS lahko sodelo-

vale na volitvah. Odgovoril mu je **A. Podgoršek**, ki je pripomnil, da se bo s to umestno pripombo zagotovo moralo spopasti novo vodstvo. **T. Lah** pa je pripomnil, da posamezne LD prehitro izstopajo iz dosedanjih območnih zvez, saj sistem nove organiziranosti lovstva še ni dorečen. **M. Malek** je menil, da popravek Pravil v korist LD – nečlanicam območnih lovskih zvez – ni smiseln, saj bi tako le podpirali in pospeševali izstopanje in na tak način spet drseli v prejšnje težave.

Uredništvo

4. SEJEM LOV v Gornji Radgoni: OD PETKA, 21., DO NEDELJE, 23. APRILA!

Sejem Lov je že **4. mednarodni sejem lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi**. Ponujal bo vse, kar pri svoji dejavnosti potrebujejo lovci, ribiči in drugi ljubitelji narave.

Organizatorji obljublajo, da bo postregel s kakovostnimi blagovnimi znamkami orožja, streliva, paleta merilnih naprav, pripomočkov za lov in gibanje v naravi, oblačili in obutvijo. Razstavljalci bodo ponujali tudi opremo, pribor, oblačila in obutev za sladkovodni in morski ribolov, darila in strokovno literaturo, opremo za lovsko in športno kinologijo ter predstavili programe lovnega turizma.

Ob komercialnih predstavitev bodo potekale strokovne razstave.

Razstave Lovske Zveze Slovenije to pot ne pripravlja Savinjsko-Kozjanska ZLD, kot je bilo nepravilno objavljeno v prejšnji številki, pač pa sta bili na skupnem sestanku za to določeni vodstvi **ZLD Prlekije** in **ZLD Prekmurje**, je uredništvu po izi-

du marčne številke Lovca sporočil **Zoran Lešnik**, ki je od Lovske zveze Slovenije pooblaščen za usklajevanje sejmskih aktivnosti na 4. mednarodnem sejmu lovstva.

Revijo lovskih psov bo s strokovnim komentarjem vodil znani lovski kinolog in mednarodni kinol. sodnik **Jože Štebih**, za predstavitev lovskih pasem pa bosta poskrbela **Vlado Vesel** in **Tone Selinšek**.

V soboto, 22. aprila 2006, bosta na sporedu: **razstava psov prinašalcev CAC – retrieverjev** in **državno prvenstvo v agilityju**.

Ribiška zveza Slovenije se bo predstavila s strokovno razstavo. Center za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma **Racoon, d.o.o.**, bo v sodelovanju z ribogojnico Danijela Gospiča pripravil zanimivo **predstavitev koji krapov**, pripravlja pa tudi aktualno razstavo opreme za sodobni lov krapov.

Zavod za gozdove Slovenije

Novi predsednik B. Mahne izroča red LZS za lovske zasluge I. st. dolgoletnemu predsedniku zamejskega slovenskega Kluba prijateljev lova – Celovec Mirku Kumru.

Za člane častnega razsodišča LZS je bilo oddanih 97 glasovnic (ena je bila neveljavna).

Izvoljeni so bili:

Aleksander Dekleva Postojnsko-Bistriška ZLD; **Slavko Dragovan** ZLD Bele krajine; **Andrej Ferlinc** ZLD Gorica; **Evgen Ivanc** ZLD Kočevje; **Boris Kočvar** ZLD Ptuj-Ormož; **Janez Konrad** ZLD Prlekije; **Bojan Križman** Obalno-Kraška ZLD – Koper; **Joško Leskovec** LZ Idrija; **Marjan Malek** LZ Maribor; **Drago Mazi** ZLD Notranjske – Cerknica; **Franc Musar** ZLD Zasavje; **Teodor Oršanič** ZLD Posavje – Krško; **Jože Pregrad** SK ZLD – Celje; **Viktor Seidl** LZ Koroške; **Jožef Seršen** ZLD

prihodnje kakršna koli nasprotja reševati strpno, pametno in v korist vsega slovenskega lovstva.

Predsednik delovnega predstava OZ je dal na glasovanje še tri predloge sklepov:

mag. Emilijana Trafelo so razrešili z mesta predsednika začasnega organa LZS (soglasno sprejeto); **vođenje začasnega organa prevzame novi predsednik Bogdan Mahne** (soglasno sprejeto); **Antona Podgorška** so razrešili kot člana začasnega organa LZS, ker ta funkcija ni združljiva z novo funkcijo v nadzornem odboru LZS (soglasno sprejeto).

Novi predsednik LZS **B. Mahne** je po prebrani obrazložitvi izročil **Mirku Kumru**, ustanov-

Vse foto: B. Leskovic

Srečanje lovcev motoristov v Gornji Radgoni

V nedeljo, 23. aprila, bo na sejmu LOV v Gornji Radgoni **1. srečanje lovcev motoristov**, in sicer v samoorganizaciji članov **lovskega foruma** ter ob pomoči **BMW kuba Slovenija**.

Organiziran odhod:

iz Ljubljane ob 9. uri izpred Hotela Mons (ob obvoznici);
iz Celja ob 10. uri izpred centra Tuš (Mariborska cesta);
iz Maribora ob 11.15 izpred centra Mercator (Ljubljanska cesta).

Prihod v Gornjo Radgono je predviden ob 12.30. Nato bo poskrbljeno za lovski golaž in ogled sejma ter dogovor za naslednje srečanje.

Vrnitev domov v lastni režiji ob 15. uri.

Na prijetno druženje vabljeni vsi lovci, ki ste tudi motoristi.

bo organiziral razstavo z naslovom **Divji prašič in okolje**. Nosalca razstave bosta OE Nazarje in OE Slovenj Gradec.

Predstavila se bo **Planinska zveza Slovenije**.

Sejemska novost bo predstavitev **Zveze tabornikov Slovenije**.

V enaki meri, kot je sejem pomemben po poslovni in strokovni strani, je pomemben tudi v družabnem pomenu. Tradicionalno ga spremljajo strelska tekmovanja, glasbeni nastopi in druženje ob kulinarčnih dobrotah.

Organizator tudi letos vabi **skupine lovskih rogistov, lovske pevske zборе in harmonikarje**, naj se udeležijo nastopov na prireditvenem sejmskem prostoru.

Kot novost bo organizirano **tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe**, ki bo v soboto, 22. aprila 2006, povežalo ljubiteljske kuharje iz lovskih in ribiških družin ter gostinstev.

Vstopnice za ogled sejma bodo po **800 sit**, za skupine več kot 20 oseb in imetnike stanovskih (lovskih) izkaznic pa samo **600 sit**.

Za vsa vprašanja glede glasbenih nastopov, tekmovanja v kuhanju lovskega golaža in obiska sejma vam je z veseljem na voljo: **Jana Dimec**, projektni vodja sejma, tel.: (02) 5642 108, (02) 5642 116, faks: (02) 5642 160; elektronski naslov: komerciala@pomurski-sejem.si, spletna stran: www.pomurski-sejem.si.

Uredništvo

50-letnica LD Slavnik - Materija

Zadnje oktobrske sončne sobote so se lovci **LD Slavnik - Materija** zbrali v dvorani združnega doma v vasi Slivje, da bi proslavili častitljiv jubilej. 50 let obstoja njihove LD. Člani so se odločili, da abrahama proslavijo kolikor mogoče veličastno in slavnostno, saj so na svoje minulo delo zelo ponosni.

Začetki LD Slavnik - Materija segajo v leto 1955, ko je OLO izdal odločbo, s katero se je LD odcepila od Zveze lovskih organizacij Sežana. V okviru lovske organizacije za Okraj Hrpelje - Kozina je ob tej priložnosti lovski odbor organiziral kinološko prireditev, lovske izpite za mlajše lovce in pregled lovskega orožja. Lovišče LD je z odločbo obsegalo vasi Materija, Rožice, Brezovica, Gradišica, Artviže, Ostrovica, Mrše, Orehek, Tatre, Sliv-

je, Velike Loče, Gradišče, Markovščina, Hotična, Skadanščina, Polžane in Bač. Ob ustanovitvi je bilo v ustanovno listino zapisanih trinajst lovcev, med njimi tudi **Ivan Stančič** iz Brezovice, sedaj stanujoč v Baču pri Materiji, ki je še edini živeči ustanovni in najstarejši aktivni član LD.

Lovišče LD Slavnik - Materija se razprostira na obronkih Brkinov in Čičarije, deli pa ga cesta Reka-Trst. Obsega 6.585 ha in se razteza na nadmorski višini od

njeni jelen (uplenitelj Albin Juršević) leta 1968, prvi uplenjeni medved (uplenitelj Jože Mahne) pa leta 1982. Prvega risa sta leta 1990 uplenila Jože Mahne in Franc Ivančič, prvega volka pa leta 2003 Branko Mahne.

Lovska družina se lahko pohvali tudi z uspehi, ki jih je za močne lovske trofeje dosegla v sklopu ocenjevanja trofej CIC. Za risov kozuh (uplenjen 1991. leta) so Antonu Mahnetu dodelili 164,33 točke in zlato medaljo, prav tako je zlato medaljo s

leta 1994) in Anton Mahne s 118,30 točke (uplenjen leta 1981). Prav tako so za merjaščeve čekane (uplenjen leta 1984) bronasto medaljo izročili Ivanu Mahnetu, ki so ocenjene s 110,85 točke. Za jelenovo rogovje je LD prejela dve srebrni medalji, ki sta ju s 194,25 točke prejela Boštjan Mahne (leta 2003) in Darij Sever s 192,18 točke (leta 1998). Za jelenovo rogovje so dobili sedem bronastih medalj, in sicer Angel Žnebelj (187,77 točke), France Ivančič (187,28 točke), Vinko Cetin (185,31 točke), Anton Mahne (182,82 točke), Branko Mahne (181,95 točke), Branko Mahne (177,06 točke) in Ivan Mahne (173,75 točke).

Iz navedenega je razvidno, da maloštevilna lovska družina, ki dandanes šteje le 41 članov, v lovišču dobro gospodari, kar se odraža poleg dobrih naravnih razmer tudi s kakovostjo divjadi. Med letom člani v lovišču opravijo raznovrstna dela: čistijo steze, orjejo, sejejo poljščine (predvsem oves, repo, pšenico in deteljo), kosijo in mulčijo travo, vzdržujejo in gradijo napajališča in visoke preže, oskrbujejo krmišča (avtomatska in ročna), skrbijo za strelišča in lovske kočice. V habitate posegajo tudi z urejanjem protipožarnih poti, ki jih

Del lovcev LD Slavnik - Materija med proslavo 50-letnice LD

400 do 1000 metrov. Povprečna letna temperatura je 9 stopinj, poleti se lahko dvigne do 35 stopinj, pozimi pa se spusti tudi do 20 °C pod ničlo. Na leto pade do 1500 mm dežja /m²; največ padavin je v mrzlem delu leta, poleti pa se večkrat pojavijo sušna obdobja, zaradi česar je treba predvsem na kraškem delu lovišča napajališča oskrbovati s pitno vodo. Sneg zapade pozimi, snežna odeja pa traja vse do zgodnje pomladi. Tako sta pomlad in jesen zelo kratki. Obdelovalne površine so večinoma v zasebni lasti, obdelane strojno, kar neugodno vpliva na divjad, predvsem v času, ko plega mladice.

V lovišču imajo stalno, zavarovano in prehodno divjad. Med stalno divjad uvrščajo srnjad, jelenjad, divjega prašiča, jazbeca, zajca, lisico, navadnega polha, kuno belico, šojko, sivo vrano in kanjo. Zavarovana divjad so: rjavi medved, divja mačka, podlasica, dihur, veverica, gozdni jereb, skalni golob, golob grivar, krogar, kanja in ris. Volk, damjak in kljunač so v teh krajih le občasni gosti. Prva srna je bila v lovišču uplenjena leta 1848, prvi uple-

Ivan Stančič med rezanjem torte; zdaj je edini še živeči ustanovni in najstarejši aktivni član lovske družine.

345,19 točke dobil Ivan Mahne za kozuh medveda, ki ga je uplenil leta 1988. Miran Blažina je za medvedji kozuh dobil bronasto medaljo (medved uplenjen leta 1984), ocenjen pa je bil z 264,35 točke. Za čekane divjega merjasa, ki ga je Angel Žnebelj uplenil leta 1979, je prejel 125,95 točke. Srebrno medaljo sta za čekane merjasa prejela Albin Mahne s 118,90 točke (uplenjen

urejajo v dogovoru z agrarnimi skupnostmi, zasebnimi kmetovalci in Zavodom za gozdove Slovenije. S tem ukrepom želijo v lovišču preprečiti večje gozdne požare, ki ponavadi uničijo goste porasle dele njihovega lovišča. V lovski družini imajo dobro razvito tudi lovsko kinologijo, saj se lahko pohvalijo s kar 21 lovskimi psi, med katerimi prevladujejo goniči. Referent za kinologijo

je dolgoletni član družine **Jože Mahne**.

LD sodeluje še z drugimi uporabniki zemljišča (Planinskim in Kolesarskim društvom, Gasilskim društvom in s Krajevno skupnostjo) in mejnimi LD, med katere spadajo LD Videž, LD Kojnik, LD Žabnik, LD Prem in LD Timav. Lovska družina sodeluje tudi z Društvom slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine – Doberdob iz zamejstva vse od njene ustanovitve. Tako se vsako leto kar nekaj njenih članov udeleži lovskih prireditev, ki jih organizira LD Slavniki - Materija. Družina je sodelovala tudi z lovci LD Pogorevc s Koroške, lovci iz Italije pa so v njihovem lovišču že stalni gostje. Tudi z vaščani Skadarščine, kjer imajo tudi svojo lovsko kočo, so v zelo dobrih odnosih.

Slavnostne prireditve ob 50-letnici LD so se udeležili vsi predstavniki mejnih lovskih družin in tudi DSL F-JK – Doberdob. Proslavo so začeli Idrijski rogisti, kulturni del pa je popestril tudi LPZ Dekani. Prisotne je najprej pozdravil in nagovoril predsednik LD Slavniki - Materija **Dušan Mahne**. Sledili so govori častnih gostov: predsed-

nika LZ Slovenije **Bojana Lepičnika**, predsednika Obalno-Kraške LZ **Danila Perdeca** in predsednika LUO **Marina Kontelja**. Ob tej priložnosti je šest članov domače LD prejelo znak LZS za lovske zasluge, šest članov pa odlikovanja Obalno-Kraške ZLD – Koper. LZ Slovenije je visoka priznanja podelila **Antonu Mahnetu** (red za lovske zasluge I. stopnje), **Ivanu Stančiču** (red za lovske zasluge II. stopnje) in **Jožetu Mahnetu** (red za lovske zasluge III. stopnje). LD Slavniki - Materija je vsem krajevnim skupnostim, ki so na njenem lovišču, in Gostilni Jurčičev iz Gradišča podelila priznanje za dolgoletno sodelovanje, **Alenki Mahne** pa posebno priznanje za oblikovanje lovske kronike, ki je izšla ob praznovanju abrahama. Dogajanje so popestrile žene lovcev, ki so v dvorano pripeljale veliko torto s podobo jelena, ki jo je ob spremljavi navdušenega ploskanja prerezal lovec Ivan Stančič. V nadaljevanju je vse prisotne zabaval ansambel Navihani lisjaki, seveda pa ni manjkalo niti lovskega golaža in slaščic.

Ko smo čez nekaj dni vsi romali po pokopališčih, je bilo ob tem veliko svojcev preminulih lovcev prijetno presenečenih, ko

so na grobovih videli ikebano z imenom domače LD. S to skromno pozornostjo so se še živeči lovci želeli zahvaliti vsem pokojnim lovskim tovarišem za vsa njihova dobra dela, ki so jih opravili v dobro lovstva in LD.

»Želimo si, da bi naša LD praznovala še veliko abrahamov in da bi vedno sledila načelom, ki naredijo lovca ponosnega, da je lovec: skrb za naravo, skrb za živali in zavest, da smo tu, da okolje ohranimo tako tudi za naše otroke.« Te želje, ki jih je predsednik LD Slavniki - Materija Dušan Mahne zapisal v uvodnih besedah v njihov bilten, podpiramo tudi mi in upamo, da se bosta vestno delo in znanje zdajšnjih lovcev prenesla na čim več srčnih lovcev mlajše generacije.

Katerina Kljun

Lovci in kmetovalci o skupni problematiki

Lovci in kmetovalci se že Lvrsto let februarja srečujemo v lovskem domu LD Rače. Lovci pripravljamo to srečanje, ker se zavedamo, da bomo le z lepo besedo in dialogom sproti reševali težave, ki se pojavijo čez leto.

Uporabljamo isti prostor, želimo pa si, da bi zanamcem ohranili rastlinstvo in živalstvo, ki sta nam dana v uporabo. Z veseljem ugotavljam, da se kmetovalci z območja našega lovišča zelo radi udeležujejo naših srečanj in da vsi vedno zadovoljni zapuščamo lovski dom. Lovci se potrudimo in pogostimo naše goste kmetovalce s pristnim srnjačjim golažem in s štajersko kapljico, kar prav tako pripomore, da zgladimo še najmanjše nesporazume.

Srečanja se radi udeležijo tudi župan Občine Rače - Fram **Bran-ko Ledinek**, ravnatelj OŠ Rače **Jože Jurič** in direktor KZ Rače **Ivan Lenart**. Tako se lovci in kmetovalci seznanijo s svežimi novicami iz prve roke, razreši pa se tudi marsikateri problem. Nekaj izjav prisotnih kmetovalcev na srečanju:

Alojz Strnad, Rače:

»Menim, da ste ena izmed prvih lovskih družin, ki je začela s takšnimi srečanji. Kmetovalci in lovci moramo še tesneje sodelovati tudi zaradi določil novega zakona. Slabo se piše tistim LD, ki ne sodelujejo s kmetovalci in nimajo takšnih srečanj, škoda, ki jo povzroča divjad na kmetijskih površinah, pa je velika. Srečanja LD Rače sem se udeležil že 14-krat.«

Slavko Čander, Dobrovce:

»Druženje je zelo v redu. S tem moramo nadaljevati in druženje ohranjati. Srečanja LD Rače sem se udeležil že 10-krat.«

Foto: D. Vešner

Kmetovalci in lovci LD Rače v prijetnem klepetu ob dobri jedaji in pijači v lovskem domu LD Rače

Branko Trčko, Zg. Gorica:

»Prvič sem na srečanju in sem zelo zadovoljen, da sem prišel, saj je dialog zelo pristen in odkrit. Upam, da bom od LD dobil vabilo vsako leto.«

Marijan Plečko, Podova:

»Lepo je in nimam pripomb. Le tako naprej. Menim, da bi se tudi kmetje morali aktivneje vključiti v čistilno akcijo, ki jo organizira vaša lovska družina vsako leto. Na srečanju sem desetič.«

Roman Gregorc, Sp. Gorica:

»Vse samo pozitivno! Menim, da bi morali tudi kmetovalci sodelovati pri čistilni akciji in pomagati lovčem pri vzdrževanju lovskega krmliva. Na srečanju sem tretjič.«

Jože Stupan, Skoke:

»Sem zelo zadovoljen. Že vrsto let aktivno sodelujem tudi v vaših čistilnih akcijah, ki jih organizira LD Rače. Prisoten sem bil na vseh srečanjih.«

Sandi Fingušt, Orehova vas:

»Srečanje lovcev in kmetovalcev ocenjujem zelo pozitivno. Zbližala so nas. Odnos lovcev do živali in krajanov ocenjujem zelo pozitivno. Menim, da bi takšna druženja morale organizirati vse lovske družine. Na srečanja prihajam že vrsto let.«

Janez Kac, Skoke:

»Srečanje je odlično. Le tako naprej. Na srečanju sem desetič.«

Miran Žigart, Orehova vas:

»Strinjam se z izjavami vseh predhodnikov in nimam pripomb.«

Ivan Lenart, direktor KZ Rače:

»Ne bi ocenjeval. Druženje je potrebno in absolutno pozitivno. Treba ga je ohraniti in nadaljevati v korist rastlinstva in živalstva, da bodo tudi naši zanamci lahko uživali v teh dobrinah in lepotah. Vem, da nam bo s skupnimi močmi to uspelo. Združiti je treba

moči in skupno nastopati v javnih razpravah. Prisoten sem bil že večkrat in mi je žal za vsako leto, ko se ga nisem mogel udeležiti.«

Branko Ledinek, župan Občine Rače - Fram:

»Prijetno je, da so lovci in kmetje vzpostavili prijateljski odnos. Take odnose poglobljajte in jih gojite naprej. To je velik korak k homogenosti.«

To je le nekaj mnenj in misli udeležencev. Lovci lahko obljubimo, da se bomo v tej smeri še naprej trudili, saj lahko le na tak način vsi dobro delujemo.

Zunaj se je že dani, ko smo se lovci in kmetovalci prešerno razpoloženi razšli in si obljubili, da se bomo prihodnje leto spet srečali. Tudi naš župan je bil židane volje in mimo lahko trdim, da je s svojo prisotnostjo srečanje naredil še bolj veselo in prijetno.

Dragi prijatelji lovstva, prihodnje leto zopet nasvidenje.

Drago Vešner,
gospodar LD Rače

Zasaditev grmičevja ob cesti Ljutomer-Cezanjevci

LD Ljutomer je Občini Ljutomer predlagala zasaditev grmičevja ob cesti Ljutomer-Cezanjevci. Lovci namreč menijo, da bi ob melioracijskih jarkih na relaciji ceste Ljutomer-Cezanjevci vsaj enostransko zasadili grmovnice zaradi kritja divjadi. Ob tem lovci še predlagajo, naj bi melioracijske jarke zasadili tudi ob cesti proti gozdu Spodnji Kamenščak. Zasačene meliora-

cijske jarke skladno z vodnogospodarskimi načrti ureja Vodna skupnost Mura. Lovska družina Ljutomer si prizadeva za zmanjšanje povozov divjadi na relaciji Ljutomer-Cezanjevci tudi z namreščanjem »odvračalnih ograj«.

Bojan Žerdin

4. občni zbor Koroške lovske zveze

Koroški lovci, ki so doma in tudi na tujem znani po svoji dobri volji, gostoljubnosti in odkritosrčnosti, so si pridobili mnoge prijatelje. To je bilo opaziti že pred začetkom 4. občnega zbora (OZ) **Koroške lovske zveze** (KLZ), ki je bil 17. 2. 2006 v Gostišču Bukovčan v Dravogradu. Za uvod sproščenega februararskega lovskega srečanja so zapeli pevci **Lovskega okteta LD Peca**. Predvsem pa je bil OZ pristrčno tovariško snidenje z dolgoletnimi lovskimi prijatelji, ki so od so blizu in daleč prišli na Koroško. Povabilu so se odzvali: **Branko Kurnik**, predsednik Lovske zveze Maribor, **Konrad Mandl**, član predsedstva, **Franc Hirn** iz Kluba prijateljev lova iz Celovca, **Karlo Furlan**, predsednik, **Erik Jusu** in **Alojz Duretič** iz Društva slovenskih lovcev FJK – Doberdob iz Italije, **Janko Dunaj**, častni predsednik Koroške ribiške družine, **Maks Vončina**, predsednik LKD Koroške, in **Drago Križan**, lovski inšpektor. Žal se volilnega OZ naše zveze ni udeležil noben predstavnik začasnega vodstva LZ Slovenije, kar so si mnogi lahko razlagali po svoje. Koroški »jagri« so namreč še vedno trdno prepričani, da so s svojo območno lovsko zvezo med seboj

veliko bolj povezani in močni. Zlasti so prepoznavni na področju lovske strokovnosti in izobraževanja, predvsem pa s svojo bogato lovsko kulturo. Zato jih različna mnenja po Sloveniji o obstoju območnih zvez (da ali ne) ne zanimajo. Da se je 19 koroških LD, v katere je včlanjenih 1.161 članov, pred dobrimi štirimi leti pravilno odločilo za samostojno pot, so s svojim delom že večkrat dokazali in marsikoga presenetili. Da je temu res tako, so v pozdravnih nagovorih večkrat poudarili tudi gostje in delegati.

Tudi za letošnji 4. OZ KLZ, ki je bil zaradi izvolitve novih organov zveze še posebno skrbno pripravljen, delovno predsedstvo je vodil **Anton Navodnik**, starešina LD Prežihovo, so delegati iz vseh 19 LD in gostje ter novinarji pravočasno z vabili dobili tudi skrbno zbrano in urejeno gradivo. Obširna poročila predsednika **Dušana Leskovca**, strokovnega tajnika **Franca Praznika**, **Vinka Podržana** in **Marjane Leskovar** komisije za finančno poslovanje; **Alojza Karničnika**, predsednika komisije za izobraževanje, kulturo in odlikovanje; **Zdravka Miklašiča**, predsednika komisije za veliko divjad; **Bogdana Popiča**, predsednika komisije za malo divjad; **Jožeta Samca**, predsednika komisije za statistiko; **Slavka Žlebnika**, predsednika komisije za kinologijo; dr. **Cirila Slemenika**, predsednika za lovni turizem; **Danila Smolarja**, predsednika komisije za stike z javnostjo; dr. **Antona Skobirja**, predsednika pritožbene disciplinske komisije, in **Franca Rotarja**, referenta za lovsko kulturo, so dovolj zgovoren dokaz, da je sedanji Upravni odbor KLZ s svojimi komisijami vzorno sklenil svoj

Foto: F. Rotar

Poleg delegatov iz 19 koroških LD se je letošnjega občnega zbora Koroške LZ udeležilo tudi kar nekaj gostov iz Slovenije in zamejstva, žal pa ni bilo nobenega iz LZS.

štiriletni mandat. Koroški lovci so bili tudi v letu 2005 uspešni na področju gojitve in pri odstrelu divjadi, kar je s pomočjo računalniških grafikonov v besedi in sliki nazorno predstavil **Zdravko Miklašič**. Po mnenju **Gregorja Kotnika**, starešine LD Bukovje, pa še vse premalo naredijo glede zaščite divjadi pred potepuški psi. Poudaril je, da bi KLZ morala več sredstev nameniti za vsakodnevna opozorila v javnih medijih, kakšna nevarnost so psi za divjad. Čeprav KLZ to počne že kar nekaj časa, mnogi lastniki psov opozoril ne jemljejo resno, saj, kot kažejo podatki, so psi samo januarja in februarja letos pokončali veliko divjadi na Koroškem. Lovski inšpektor **Križan** je dejal, da vsi psi, ki se gibljejo svobodno, niso potepuški. Ker zdajšnji ZDLov-1 prepoveduje pokončati škodljivega psa, je treba nevestne lastnike psov najti in njihova imena sporočiti odgovornim inšpekcijskim službam. Med njimi je menda največ kmetov, pravijo lovci in Križan. Zanimiva je bila tudi razprava o prihodnji reorganizaciji slovenske lovske organizacije, predvsem o ustanovnem občnem zboru tamkajšnjega OZUL, ki ga bodo koroška in mariborska lovska zveza ter Gojitveno lovišče Pohorje ustanovili že kmalu. Predvsem je nekatere lovce zanimalo, kdo bo financiral delovanje OZUL.

Delegati 4. občnega zbora KLZ so po predhodnem usklajevanju v svetih gojitvenih bazenih, na Koroškem delujejo štirje, izvolili člani v nov UO, in sicer: **Marka Kogelnika** in **Dušana Kudronovskega** iz dravogradskega LGB (DLGB); **Bojana Kočnika**, **Milana Kogelnika**, **Leopolda Morija** in **Antona Navodnika** iz mežiškega LGB (MLGB); **Daliborja Cvara** in **Toneta Javornika** iz pohorsko-kobanskega LGB (P-K LGB) ter **Bojana Deberška**, **Dušana Mlinška**, **Bogdana Popiča**, **Jožeta Potočnika** in **Dušana Leskovca** iz slovenjgraškega LGB (SLGB). V NO so bili izvoljeni **Maks Oserban** MLGB; **Branko Viher** (P-K LGB) in **Štefan Podjavoršek** SLGB. V disciplinsko komisijo II. stopnje pa so bili izvoljeni **Gregor Kotnik** DLGB; **Anton Sadek** MLGB; **Edvard Osrajnik** in **Jože Verčko** (P-K LGB); **Anton Levč** in **Blaž Štumpf** SLGB. Za predsednika KLZ je bil ponovno izvoljen **Dušan Leskovec**, starešina LD Slovenj Gradec.

Franč Rotar

Lovci LD Toplice smo zborovali

Člani **Lovske družine Toplice** smo se v nedeljo dopoldne, 19. 2., zbrali v Gostilni Kolesar na Dolenjih Sušicah na svojem rednem letnem občnem zboru. Gostilničar **Janez**, ki je tudi naš član, nam vsako leto v ta namen ponudi veliko gostilniško sobo, saj se je pogosto v tem času zaradi snega težko prebiti do našega lovskega doma na Pajkežu.

Na občnem zboru LD Toplice je starešina Igor Vovk najzaslužnejšim v minulem letu razdelil tudi družinska priznanja. Na fotografiji prejema priznanje Metod Župevc.

Kot že nekaj let doslej je bil občni zbor dobro pripravljen, saj smo člani skupaj z vabilom dobili poročila vseh organov in komisij, pa tudi predlog načrta za prihodnje leto. Udeležba je bila kar solidna, saj se je od 92 članov, kolikor nas je v družini, občnega zbora udeležilo 61 članov. Občni zbor je vodil **Ciril Štrumbelj** ob pomoči **Jožeta Henigmana** in **Metoda Župevca**, **Andrej Avsenik** pa je vse vestno zapisoval. Občni zbor je začel in navzoče pozdravil starešina **Igor Volk**. Med drugim je spregovoril o aktualnih razmerah v slovenskem lovstvu in poudaril, da je bilo o tem veliko napisanega v Lovcu in da upa, da bo prevladal razum in premagal strasti ter ambicije posameznikov in ponovno združil slovenske lovce. Nato smo z enominutnim molkom počastili spomin na našega zaslužnega člana **Franca Ivanetiča**, ki smo ga januarja v velikem številu pospremili v večna lovišča.

V naši družini smo minulo leto, kljub veliki škodi, ki so jo povzročili predvsem divji prašiči, poslovali pozitivno. Julija smo organizirali tradicionalno sreča-

nje lovcev in krajanov pri lovskem domu na Pajkežu, ki je bilo zelo dobro obiskano, je pa bilo zato toliko slabše obiskano predavanje o preprečevanju škode od divjadi, ki smo ga organizirali lani spomladi. Predavanje je bilo izredno zanimivo, žal pa je bila udeležba zelo pičla kljub obvestilu v občinskem glasilu, na radiu in plakatom po vseh vaseh, saj sta na predavanje prišla samo dva kmetovalca. Žal pravim zato, ker vse kaže, da naši kmetovalci niso pripravljeni storiti ničesar, da bi vsaj ublažili škodo od divjadi. Lovci smo za vse udeležence pripravili tudi prigrizek in zadostno količino kemičnih odvrtač, ki so jim bila namenjena brezplačno. S pomočjo širše skupnosti smo asfaltirali del ceste in dovoz do lovskega doma. Pri vходу v lovski dom smo zgradili nadstrešek, uredili okolico, pozabili nismo niti na lovske naprave v lovišču. Žal se dela udeležujejo pretežno eni in isti člani, tako da je aktivnih samo slaba polovica članov. Lovski dom je zelo dobro obiskan, saj ga poleg naših članov obiskujejo številne pohodniške skupine, pa tudi marsikatero podjetje popelje svoje člane ali poslovne partnerje v ta idilični košček narave pod košatimi lipami. Zadnje čase so zanimanje pokazale tudi šole, ki bi tot rade pripravile šolo v naravi.

Število povožene divjadi se zelo povečuje, tako da bomo v prihodnosti najbrž lovci z bolečino v srcu kmalu samo še pokopavali povoženo divjad. Ravno na našem območju so glavne selitvene (migracijske) poti, ko divjad iz Kočevskega roga in Straške gore ter Kulovih Sel prehaja v novomeško kotlino in obratno. Tako pri divjadi glavni krvni davek pobere partizanska magistrala od Soteske do Starih Žag. Letos bomo morali zaradi pritiska države še povečati odstrel srnjadi v lovišču. Predvidevamo, da bomo načrt povečali na 150 glav, vendar je to verjetno res zgornja meja, ki jo lovišče še lahko prenese. Ne smemo namreč pozabiti, da je velik del lovišča ograjen z žično ograjo, v kateri se pasejo ovce in koze. In to prav tisti najboljši predel, to je revir Pajkež, kjer je bila od nekdaj velika divjad najkakovostnejša in najštevilčnejša in kjer sta našla zatočišče medved in ris.

Čeprav v naši LD še ni bilo nesreče pri uporabi strelnega orožja, smo povečali disciplino in varnostne zahteve na lovih. Vsi člani smo že lani dobili signalne trakove za klobuke, na občnem zboru pa smo vsi prejeli še opozorilne svetleče telovnike, ki jih bodo morali uporabljati vsi udeleženci skupnih lovov in ne samo gonjači, tako kot je bilo doslej. Vodje lovov in njihovi

Občni zbor LD Toplice je vodil Ciril Štrumbelj (drugi z leve) ob pomoči Jožeta Henigmana, Metoda Župevca, Andreja Avsenika in Igorja Volka.

Lani smo iz lovišča izločili 129 glav srnjadi, 12 glav jelenjadi, 3 medvede, 13 divjih prašičev, 3 jazbece, 11 poljskih zajcev, 20 rac mlakaric, 34 lisic, 3 kune belice, 10 pižmovk, 52 šoj ter nekaj srak in vran. Žal ugotavljamo, da je veliko našete divjadi iz lovišča izločil promet.

pomočniki pa bodo morali poskrbeti za kontrolo, da bodo imeli lovci puške napolnjene res šele in le na stojiščih.

Sprejeli smo tudi nova družinska pravila pri odstrelu srnjadi in spremenili delovno obveznost članov. Tako so sedaj delovni obvezniki tudi vsi tisti člani, ne

Foto: F. Kulovec

glede na starost, ki uspešno opravijo preizkus risanice z namenom, da bodo lovili visoko divjad.

Na občnem zboru smo sprejeli tudi tri pripravnike, ki bodo pomladili že dokaj ostarelo članstvo. Razveseljivo je, da je bilo med kandidati za sprejem tudi dekle, sicer hčerka našega člana **Slavka Kristana**. Upamo, da bo čim prej opravila pripravništvo in naredila lovski izpit, saj je s svojim dosedanjim delom v lovišču in na prireditvah pokazala, da je vredna našega zaupanja.

Na koncu je starešina podelil priznanja tistim članom, ki so se v minulemu letu najbolj izkazali pri delu v lovišču. Priznanja so prejeli: **Franc Bakšič, Metod Župevec, Franc Pintar, Matija Gotenc, Marjan Kmet, Franc Hrovat, Andrej Krakow, Rado Mezek in Jože Gril**. Starešina je k delu v lovišču in pri lovskem domu povabil tudi tiste starejše člane, ki niso več delovni obvezniki. Pripomnil je, da mlajši člani potrebujejo njihove nasvete, in sicer tako pri gradnji lovskih naprav kot tudi pri uspešnem in varnem lovu. Tako je glavni namen udeležbe starejših članov na delovnih akcijah predvsem druženje in svetovanje.

Po končanem uradnem delu občnega zbora je starešina povabil vse navzoče, naj še malo posedijo. V gostilniški kuhinji so na stroške družine za vse udeležence pripravili okusen golaž. **Franc Pintar**, ki je minulo jesen uplenil trofejnega medveda, pa je vse člane pogostil s pijačo, za kar se mu najlepše zahvaljujemo in mu želimo še naprej mirno roko in dober pogled.

Franc Kulovec

Lovska veleslaloma na Koroškem

Za 11. Prežihov pokal in za 1. memorial Vinka Razgorška

Čeprav so letošnjo zimo tudi koroški lovci imeli nemalo dela in skrbi zaradi visoke snežne odeje, saj so morali biti v loviščih pogostejši tudi zaradi nad vse potrebnega dodatnega krmjenja srnjadi, predvsem pa zaradi potepuških psov, so vso dolgo zimo skrbeli tudi za svojo telesno kondicijo. Medtem ko so nekateri najbolj srčni lovci obiskovali privlačne koroške gore in planine, pa se mnogi ne moremo odreči zimskim športom. Znano je namreč, da smo slovenski lov-

ci tudi veliki ljubitelji rekreativnega in tekmovalnega smučanja. Da se ne bi izneverili svoji dolgoletni tradiciji, smo tudi letos svoje smučarsko znanje preskusili na kar nekaj lovskih veleslalomih.

Tako smo se koroški lovci, podobno kot bohinjski in morda še kateri, 12. februarja najprej udeležili **tradicionalnega lovskega veleslaloma**, ki ga je letos prvič na smučišču Bukovnik nad Šentjanžem v Mislinjski dolini organizirala **LD Slovenj Gradec**. Na vzorno urejenem smučišču, za katerega že skoraj tri desetletja skrbi Smučarski klub Tovarne ivernih plošč iz Šentjanža, se je letos po veleslalomski progi prvič spustilo več kot 50 tekmovalcev, med katerimi je bilo tudi veliko lovcev iz drugih koroških LD. »Naša LD že deset let organizira lovski veleslalom, na katerem so doslej tekmovali le naši lovci in družinski člani. Ker je prvi lovski veleslalom LD Slovenj Gradec organiziral naš vsestranski lovski funkcionar in športni delavec **Vinko Razgoršek**, ki je lani umrl, bomo vsakoletni lovski veleslalom odslej poimenovali po Razgoršku,« je povedal **Dušan Leskovec**, starešina LD Slovenj Gradec. »Medtem ko smo deset let tekmovanja organizirali v osrčju našega lovišča, ob Poštarskem domu na Selah, smo letos veleslalom organizirali tu, na Bukovniku, v lovišču sosednje LD Bukovje. Slovenjgraški lovci si štejemo v veliko čast, da se je 1. memoriala Vinka Razgorška udeležilo toliko koroških lovcev smučarjev in drugih. Predvsem pa smo veseli, da so se tekmovanja udeležili tudi lovci smučarji iz hrvaške LD Hum ob Sotli, s katerimi smo pobrateni že več kot 25 let. Za uspešno izvedbo tekmovanja ima največ zaslug vodja tekmovanja **Franjo Kuperti**, naš blagajnik in dolgoletni športni delavec, ter seveda naši zvesti sponzorji,« je še poudaril Leskovec.

Nekoliko bolj lovsko obarvan je bil **11. veleslalom za Prežihov pokal**, ki ga tradicionalno organizira **LD Prežihovo - Kotlje**. Smučišče Poseka, ki leži ob samem robu železarskega mesta Ravne na Koroškem, je bilo v soboto, 18. februarja, povsem lovsko, saj so lovci smučarji morali tekmovali v običajnih lovskih oblačilih. Celotno izvedbo tekmovanja so Prežihovi »jagri« zupali delavcem SK Fužinar Ravne, ki imajo veliko izkušenj pri organizaciji in izvedbi FIS tekmovanj. Tem je kljub nenadni

februarski odjugi uspelo urediti in postaviti še kar zahtevno veleslalomsko progo, po kateri se je bolj ali manj uspešno spustilo okrog 60 lovcev smučarjev iz koroških in savinjskih lovskih družin.

Organizatorji letošnjega Lov-

poskrbeli, da je bilo tako, kot se za lovce spodobi. K pravi prešerni volji je prispevalo tudi nekaj pevcev hotuljskega in mežiškega lovskega okteta ter mladi harmonikar **Marko Gostenčnik**, sin hotuljskega kmeta in lovca.

Franc Rotar

Foto F. Rotar

Smučišče na ravenski Poseki je vedno bolj privlačno tudi za slovenske lovce.

Foto F. Rotar

Uradni napovedovalec lovskega veleslaloma na smučišču Bukovnik je bil Gregor Kotnik, starešina LD Bukovje. Priznanja in nagrade je podelil Dušan Leskovec, starešina LD Slovenj Gradec. Franjo Kuperti, Janja Razgoršek in Janja Kuperti (od leve) pa so najbolj zaslužni, da je tekmovanje tako dobro uspelo.

skega veleslaloma za 11. Prežihov pokal in za 1. memorial Vinka Razgorška so se nedvomno izkazali kot dobri organizatorji in gostitelji. Tako so slovenjgraški lovci poleg obilne in okusne malice ter lepih nagrad poskrbeli tudi za pravo lovsko vzdušje v lični smučarski brunarici in pred njo, kjer je bilo veliko burnega navijanja ob razglasitvi rezultatov. Tudi Prežihovi lovci, ki imajo z organizacijo lovskih smučarskih tekmovanj še največ izkušenj – vseh 11 let je vodja tekmovanja za Prežihov pokal priznani ravenski smučarski funkcionar **Tone Navodnik**, tudi starešina LD Prežihovo – so v svojem lovskem domu nad Kotljami

Rezultati tekmovanja za 1. memorial Vinka Razgorška:

Otroci:

1. mesto **Kristjan Senica**;
2. **Ivek Matves**;
3. **Kaja Deberšek** (vsi Slovenj Gradec).

Ženske:

1. mesto **Irena Kuperti**;
2. **Irena Balazič**, Slovenj Gradec.

Lovci nad 60 let:

1. mesto **Franc Rotar**, LD Prežihovo;
2. **Štefan Novak**, LD Slovenj Gradec;
3. **Anton Hovnik**, LD Slovenj Gradec.

Nad 50 let:

1. mesto **Franc Skarlovnik**, LD Bistra;
2. **Bojan Kotnik**, LD Prežihovo;
3. **Branko Peter**, LD Bistra.

Od 30 do 50 let:

1. mesto **Srečko Skarlovnik**, LD Bistra;
2. **Aleš Rotar**, LD Prežihovo;
3. **Janko Gostenčnik**, LD Prežihovo.

Do 30 let:

1. mesto **David Šišernik**, LD Slovenj Gradec;
2. **Boštjan Gorza**, LD Bistra;
3. **Aljaž Kos**, LD Bistra.

Ekipno:

1. LD Bistra,
2. LD Slovenj Gradec,
3. LD Prežihovo,
4. LD Bukovje,
5. LD Hum ob Sotli.

Rezultati 11. Prežihovega pokala:

Lovci do 35 let:

1. **Mirko Kramar**, LD Luče;
2. **Boštjan Gorza**, LD Bistra;
3. **Aleš Rotar**, LD Prežihovo;
4. **David Pušnik**, LD Orlica;
5. **Aljaž Kos**, LD Bistra.

Od 35 do 45 let:

1. mesto **Ahac Navodnik**, LD Prežihovo;
2. **Zdravko Miklašič**, LD Mislinja;
3. **Gorazd Čarf**, LD Koprivna – Topla;
4. **Tomaž Pinter**, LD Orlica;
5. **Andrej Šumah**, LD Velunja.

Od 45 do 55 let:

1. mesto **Jakob Matijevc**, LD Luče;
2. **Branko Topler**, LD Zeleni Vrh;
3. **Branko Gorza**, LD Bistra;
4. **Miran Ketiš**, LD Orlica;
5. **Leopold Mori**, LD Bistra.

Nad 55 let:

1. mesto **Drago Dretnik**, LD Peca;
2. **Rok Navodnik**, LD Prežihovo;
3. **Drago Slemnik**, LD Jamnica;
4. **Franc Rotar**, LD Prežihovo;
5. **Anton Navodnik**, LD Prežihovo.

Ekipno:

1. LD Prežihovo (Rok Navodnik, Janko Gostenčnik, Ahac Navodnik in Aleš Rotar);
2. LD Orlica (Jože Rogina, Miran Ketiš, Tomaž Pinter in David Pušnik);
3. LD Pogorevc (Vojeslav Krajnc, Jože Obretan, Bojan Kočnik in Boštjan Škrube).

Udeleženci 3. lovskega veleslaloma lovskih družin Bohinja

3. veleslalom bohinjskih lovcev

Člani lovskih družin iz Bohinja smo se že tretje leto zapored pomerili v veleslalomu za pokal Bohinja na smučišču Senožeta v Bohinju. Letos je tekmovanje organizirala LD Nomenj –

59 let je bil najboljši **Janez Merčun** (LD Boh. Bistrica), drugi je bil **Peter Belhar** (LD Stara Fužina) in tretji **Viktor Jeklar** (LD Nomenj - Gorjuše). V moški kategoriji od 60 do 69 let je 1. mesto dosegel **Anton Urh** (LD Stara Fužina), 2. mesto **Anton Zadnikar** (LD Stara Fužina) in 3.

Staroste bohinjskih lovskih družin na zmagovalnem odru

Gorjuše, ki je lepo, sončno nedeljo, 12. februarja, pripravila tekmovanje, ki se ga je udeležilo kar 53 članov in članic vseh treh lovskih družin Bohinja.

Tekmovalci so bili razdeljeni v 5 moških in 1 žensko kategorijo. Najboljše rezultate v posameznih kategorijah so dosegli: v moški kategoriji do 34 let je bil najboljši **Boštjan Pikon** (LD Boh. Bistrica), drugo mesto je dosegel **Aleš Zadnikar** (LD Stara Fužina), tretje mesto pa **Martin Odar** (LD Boh. Bistrica). V moški kategoriji od 35 do 49 let je bil najhitrejši **Franci Štros** (LD Stara Fužina), drugo mesto je dosegel **Zlato Jensterle** (LD Boh. Bistrica) in tretje **Robert Gartnar** (LD Nomenj - Gorjuše). V moški kategoriji od 50 do

mesto **Jurij Korošec** (LD Stara Fužina). Pri članih nad 70 let pa je bil najboljši **Franc Pikon** (LD Boh. Bistrica), drugi **Ivan Cerkovnik** (LD Boh. Bistrica), tretje mesto pa sta si delila **Mirko Smukavec** (LD Stara Fužina) in **Mirko Košnik** (LD Boh. Bistrica), ki je bil z 82 leti tudi najstarejši udeleženec tekmovanja.

V ženski kategoriji je tekmovala in dosegla prvo mesto **Lea Sodja** iz LD Boh. Bistrica.

Ekipno je največ točk zbrala in že drugo leto zapored osvojila **prehodni pokal Bohinja** LD Boh. Bistrica.

Poleg tekmovalcev se je na prireditvi zbralo tudi veliko drugih lovcev in ljubiteljev smučanja, ki so spremljali tekmovanje in bučno spodbujali tekmovalce.

Za popestritev prireditve so poskrbeli tudi Lovski rogisti Bohinja.

Bohinjski lovci smo z dobro organizacijo prireditve in odličnimi uspehi ponovno dokazali, da smo aktivni tudi v zimskih športnih disciplinah, saj nam je letošnja zima z lepim vremenom in obilico snega še posebno naklonjena.

Ob tej priložnosti se organizatorji ponovno zahvaljujemo glavnemu sponzorju **Družbi Elan** iz Begunj ter vsem, ki ste sodelovali pri sami organizaciji tekmovanja.

Slavko Ličef

6. koncert lovskih rogistov na avstrijskem Štajerskem

Termin za koncert rezerviran do leta 2015

V St. Poeltnu, glavnem mestu Nižje Avstrije, je bil 26. januarja **6. koncert avstrijskih lovskih rogistov** (6. Jagdhornkonzert der Jagdhorbaser aus Niederösterreich). Mesto je nastalo v osmem stoletju na ruševinah nekdanjega rimskega mesta, imenovanega Aelium Cetium, v katerem so benediktinci že v 12. stoletju zgradili prvo cerkev sv. Hipolita. Po njej je kraj tudi dobil ime, ki je že leta 1848 štel 4.500 prebivalcev, leta 1880 10.000 in leta 1910 že 22.000 prebivalcev. Dandanes v njem živi že prek 50.000 prebivalcev. Čeprav je bil St. Poelten, ki je mestne pravice dobil že v 12. stoletju, leta 1491 je postal tudi deželno knežje mesto, leta 1945 zelo porušen, je v njem ostalo kar nekaj starodavnih zgradb z lepimi pročelji in portali, ki mestu dajejo baročni videz in privlačnost. Vse to ima poseben čar, kljub sodobni gradnji, ki je v polnem razmahu.

Vsakega obiskovalca še posebno navduši povsem novo zgrajeno sodobno kulturno središče, ki že šesto leto zapored lovsko oživi vsak zadnji januarski četrtek v letu. V St. Poeltnu, ki leži ob reki Traisen, od Dunaja je oddaljeno okrog 70 kilometrov, je bil pred šestimi leti prvi koncert avstrijsko-štajerskih lovskih rogistov, ki deluje pod geslom **Gremo na lov, (Auf, auf zur Jagd)**. Koncert je organiziral najbolj cenjeni vodja lovskih rogistov v Evropi, **dr. Hans Wagner**. Tudi letos je bilo tako.

Čeprav je bil zunaj dokaj turoben in hladen zimski večer, – 8 °C, in je svoje opravil tudi nadležen severni veter, je bilo v veliki koncertni dvorani, ki sprejme nekaj nad tisoč obiskovalcev, prijetno toplo in pravo lovsko vzdušje. Kako tudi ne, saj so bili skoraj vsi obiskovalci oblečeni v lovske obleke ali njim podobne. Za pravo presenečenje, ne samo za nepoznavalce melodij za lovski rog, ampak tudi za tiste, ki se poklicno ali ljubiteljsko spoznajo na lovski rog, je poskrbelo sto lovskih rogistov iz Spodnje Štajerske ter skupini rogistov iz Zgor-

čeških rogistov. Čeprav so bili samo štirje, so pokazali strokovno in umetniško igranje na lovski rog. Še več, pokazali so tudi, da je lepe tone mogoče zaigrati tudi na primitiven rog, izdelan iz navadne vrtno vodovodne cevi, ki sta ji je bila dodana le ustnik in kovinski lijak. Da so češki rogisti res pravi mojstri igranja na lovski rog, so zlasti dokazali takrat, ko so se pomešali med obiskovalce v dvorani ter vrhunsko, umirjeno in z veliko srčnostjo zaigrali odmeve lovskih rogov. Poslušalci smo jih za res odlično igranje in iznajdljivost nagradili

na Spodnjem Štajerskem. »Tudi na tekmovanjih, ki jih organizira tukajšnja lovska zveza, lahko nastopajo samo rogisti lovci. Če komisija ugotovi, da je v skupini igral nekdo, ki ni lovec, to skupino diskvalificirajo. Seveda to velja samo za rogiste iz Spodnje Štajerske. Sicer pa je koncert lovskih rogistov v St. Poeltnu, ki je edinstveni v Evropi, rezerviran že do leta 2015. Zaradi njegove kakovosti in odmevnosti je zelo težko dobiti tudi vstopnice za koncert. Vsako leto so razprodane že tri do štiri mesece pred samim koncertom,« je povedal Maierhofer.

Vrhunski koncert v St. Poeltnu bo še dolgo ostal v spominu številnim ljubiteljem melodij lovskih rogov. Lep spomin bo ostal tudi na sam sprejem in pravo lovsko gostoljubnost. Te je bil namreč deležen sleherni udeleženec koncerta, saj je organizator poskrbel tudi za bogato pogostitev. Tamkajšnji gostinci so v sodelovanju z lovci pripravili in postregli z več tisoč kruhki, obloženimi z divjačino, pripravljeno na več načinov. Ob tem niso pozabili, da k okusni in dobri hrani sodi tudi dobra kapljica, ki je je bilo na pretek. Skratka, štajerski lovci so se izkazali v vseh pogledih. Škoda le, da tamkajšnji koncert obišče tako malo slovenskih lovcev, predvsem ljubiteljev melodij lovskih rogov. Pred tremi leti so si tamkajšnji koncert »privoščili« le nekateri slovenski lovski rogisti. Na letošnjem koncertu pa je bila nekoliko večja skupina. Tam je bil **Gregor Rettinger**, predsednik Domžalskih rogistov, nekaj rogistov iz Prekmurja z **Rudijem Slogovičem** na čelu, **Viktor Kovač**, predsednik Štajerskih rogistov, **Franci Albrecht**, vodja Notranjskih rogistov, ter župan Občine Vojnik

Beno Podergajs in **Aleksandra Verbič**, ki sta veliko prispevala, da je 1. mednarodno tekmovanje rogistov v Vojniku tako odmevno uspelo. Med prešerno razpoloženo skupino sem bil tudi podpisani.

Franc Rotar

Vodilni na kulturnem področju

Lani na predvečer slovenskega kulturnega praznika so **Žužemberški rogisti** ustanovili **Kulturno-umetniško društvo**. Z velikim zanesenjaštvom, delavnostjo in igranjem na lovske rogove so Žužemberški rogisti že kar desetletje prej v lovskih uniformah bogatili kulturno življenje v občini in zunaj nje. To je v svojem govoru na sobotnem občnem zboru, ki je bil 11. februarja, poudaril tudi predsednik **Slavko Setničar**. V minulem letu so imeli rogisti kar 101 vajo ter 30 javnih nastopov. Med drugim so pripravili tudi večjo kulturno prireditev ob 10-letnici njihovega igranja. Predsednik društva se je zahvalil vsem, posebno še **Občini Žužemberk** in podjetniku **Silvu Novaku**, ki podpirata tovrstno kulturno življenje v občini. Člani društva so v svoje vrste sprejeli tudi novo članico, ki je že zaigrala prve akorde v novi sestavi. Zbor so pozdravili številni gostje, med drugim tudi župan Občine **Franc Škufca**, predsednik Zveze lovskih družin Bela krajina **Anton Vrščaj** in podpredsednik TD Suha krajina **Ludvik Legan**. Člani društva so potrdili tudi načrt dela in finančni načrt za leto 2006.

Slavko Mirtič

Foto: F. Rotar

Vrhunsko organiziran 6. koncert lovskih rogistov v St. Poeltnu na avstrijskem Štajerskem, ki je bil 26. 1. letos, bo še dolgo ostal v spominu številnim ljubiteljem melodij lovskih rogov.

nje Štajerske ter Češke. Že začetek tradicionalnega koncerta (glasbeni del je vodil vodja lovskih rogistov profesor **Franc Stattner**, povezovalac programa pa je bil pisec skladb za lovske rogove **Johann Hayden**) je bil edinstven, saj je ena skupina rogistov igrala na odru, druga pa na zadnjem balkonu. Prečudoviti odmevi lovskih rogov so naznanili začetek lepega zimskega lovskega večera, bogatega z lepimi melodijami lovskih rogov in dobro voljo. Tudi skupine rogistov, posebej so igrale na rogove B in Es, so z lepo zaigranimi melodijami dokazale, da avstrijski in češki rogisti spadajo v sam vrh evropskih lovskih rogistov. Tudi povezovalac programa je sicer že tako pester in bogat glasbeni program popestril še s pripovedovanjem lovskih dogodivščin. Vsako skupino rogistov je namreč lepo predstavil in povedal, kakšen uspeh so dosegli na zadnjem mednarodnem tekmovanju maja lani v Vojniku, kar je veliko prispevalo k dobremu vzdušju. Med obiskovalci je veliko pozornosti vzbudila skupina

z dolgim in burnim aplavzom. Nič manjši aplavz ni bil tudi po vrhunskem igranju združenih rogistov in ubranem petju lovskega okteta.

Za slovenske lovske rogiste in bralce Lovca bodo morda zanimivi tudi naslednji podatki. Čeprav avstrijska Spodnja Štajerska premore kar 89 lovskih skupin rogistov, v katerih igra več kot 300 rogistov, se na vsakoletnem tradicionalnem koncertu lahko predstavi samo sedem do osem skupin, ki so na mednarodnih tekmovanjih dosegle najvišja mesta, ocenjena z zlatim in srebrnim znakom rogistov. Omeniti velja, da mora biti vsak rogist, ki je član tamkajšnjih skupin lovskih rogistov, obvezno lovec z lovskim izpitom, medtem ko drugod v Avstriji dopuščajo, da so med rogisti lahko tudi nelovci. Cenjeni lovski in glasbeni prijatelj slovenskih lovcev in rogistov **Peter Pavel Maierhofer**, vodja Štajerskih rogistov iz Gradca, je povedal, da večstoletna tradicija igranja na lovski rog pripada le lovecem. Zato poslanstvo, ki gre iz roda v rod, še posebno gojijo

Foto: S. Mirtič

Člani Kulturno-umetniškega društva Žužemberški rogisti na enem izmed svojih nastopov

Foto: L. Števanec

Lani so imeli Prekmurski lovski rogisti precej odmevnih nastopov.

Občni zbor Prekmurskih rogistov je vodil njihov predsednik Rudi Slogovič.

Občni zbor Prekmurskih rogistov

Občni zbor Prekmurskih rogistov, ki je bil 18. februarja, je vodil njihov predsednik Rudi Slogovič. To je srečanje, na katerem pregledamo in ocenimo shojeno pot minulega leta in se dogovorimo o nalogah, ki jih predvidevamo in želimo uresničiti prihodnje leto.

Lani je bilo več dogodkov povezanih z našo dejavnostjo. Nekateri so nas vzpodbudili, nekateri razveselili, nekateri pa žal tudi prizadeli. Organizirali smo nekaj odmevnih nastopov.

Maja smo se udeležili vseslovenskega tekmovanja rogistov z mednarodno udeležbo v Vojniku. To je bilo prvo tovrstno tekmovanje na Slovenskem. Z zadovoljstvom smo ugotavljali, da se je organizator zelo potrudil, da je na tekmovanje pripeljal več kot šestdeset skupin iz vse Slovenije in iz šestih evropskih držav. V taki mednarodni konkurenci smo se s svojim nastopom v skupini B uvrstili v sredino tekmovalne lestvice, s čimer ne moremo biti zadovoljni.

Poleg tega smo imeli ob različnih priložnostih sedemnajst nastopov v pomurski regiji, dva-

krat smo nastopali na Madžarskem in v Ormožu na proslavi njihove 15. obletnice obstoja rogistov. Organizirali smo 5. Grlečev memorial. Žal smo imeli tudi sedemnajst nastopov na pogrebih lovskih tovarišev. Najbolj prizadeto so naši rogovi peli ob pogrebu dolgoletnega člana **Franca Šebjaniča**. Ni bilo nastopa ne prireditve ne srečanja brez njegove organizacijske prizadevnosti. Njegovo odsotnost je že opaziti. Pogrešamo ga, zato ga dostikrat omenjamo in se ga bomo še dolgo spominjali.

Med letom je v naši skupini nastopil novi glasbeni vodja gospod **Stanko Peterka**.

Naša skupina šteje 12 prizadevnih ljubiteljskih glasbenikov iz raztresenih zaselkov v Pomurju. Vsi so v delovnem razmerju, zato je potrebno veliko spretnosti in usklajevanja, da se lahko zberemo na vajah in na nenačrtovanih nastopih. S prislovno iznajdljivostjo Pomurcev nam to zadovoljivo uspeva.

Lani nam je uspelo nabaviti čudovito uglasene nove instrumente, ki nam bodo pod taktirko novega strokovnega vodje omogočili večjo konkurenčnost na tekmovanjih.

Letos smo v načrt zapisali, poleg nastopov ob raznih priložnostih, udeležbo na srečanjih slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov. Poleg tega načrtujemo nastop na vsaj enem mednarodnem tekmovanju, ki je edino merilo, ki nam pokaže, kam sodimo.

Potrebujejo dežne plašče, ker nas na nastopih pogosto presejete dež, potrebni smo novih uniform in obnove repertoarja skladb. Trdno verjamemo, da nam bo to uspelo kljub skromnim finančnim prilivom, vendar s skrbnim gospodarjenjem in odpovedovanjem plačil potnih stroškov.

Lojze Števanec

V času, ko se narava baha ter igra z barvami in jih večje meša na svoji paleti, je **Jože Molek**, član LD Orlica - Vuhred, praznoval svoj jubilej, 70. obletnico.

Luč sveta je zagledal 28. 9. 1935 v Ljubljani. Kmalu zatem, leta 1939, se je s starši preselil v Vuhred, kraj ob reki Dravi, skozi katerega je tekla in še teče železna cesta, ki je dajala kruh njegovi družini. Tudi Jože je kmalu poprijel za delo. Kot tesar se je najprej zaposlil na Gradisu in leta 1951 je med drugim že pomagal graditi hidroelektrarno Vuzenica. Svoje mu poklicu je ostal zvest vse do upokojitve leta 1990.

Ob vznožju zelenega Pohorja je Jože začel spoznavati vse lepote in zakonitosti narave. Zeleni bratovščini se je pridružil 13. 3. 1960. Svojo delavnost in zagnanost je hitro dokazal pri gradnji lovskega doma. Še

dandanes je s svojimi bogatimi delovnimi izkušnjami nepogrešljiv pri gradnji lovskih objektov, zlasti visokih prež. Med svojimi lovskimi tovariši si je pridobil zaupanje in spoštovanje, zato so ga izvolili v UO LD, v okviru katerega je v letih od 1983 do 1991 in od 1995 do 2001 vzorno opravljal funkcijo gospodarja lovskega doma.

Koliko dela in odrekanih je potrebnih za opravljanje te funkcije, vedo samo nekateri. V veliko pomoč mu je tudi njegova družina, ki mu vselej stoji ob strani in ga podpira pri njegovih prizadevanjih. Poleg omenjene funkcije Jože že skoraj tri desetletja nosi prapor naše LD, za kar smo mu še posebno hvaležni.

Za svoje dolgoletno nesebično in odgovorno delo v lovstvu je Jože prejel znak LZS za lovske zasluge in red III. stopnje.

Dragi lovski tovariši Jože! Ob tvojem jubileju ti želimo trdnega zdravlja, ravne cevi, obilo užitkov v naravi ter še na mnoga leta!

LD Orlica - Vuhred - P. S.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

95-letnico

Franc Kosi,
LD Dravinja, Majšperk
Rudi Miklar, LD Trbovlje
Jože Zobavnik, LD Kamnik

90-letnico

Franc Čopi, LD Čezsoča

85-letnico

Alojz Drobnič, LD Velike Lašče
Marjan Franca, LD Istra, Gračiče
Franc Horvat, LD Radovci
Jurij Kladnik, LD Ljubno ob Savinji
Filip Skale, LD Dobovec
Boris Žurman, LD Negova
Anton Andoljšek, LD Ribnica

80-letnico

Darko Bervar, LD Radeče
Stane Debevec, LD Javornik
Štefan Flegar, LD Cankova
Ivan Kamenšek, LD Železniki
Ivan Lavrič, LD Loški Potok
Ivan Lorber, LD Paloma, Sladki Vrh
Anton Maras, LD Gorenje Jezero
Janko Petrovič, LD Pobrežje, Miklavž
Janko Primožič, LD Medvode
Vinko Ribnikar, LD Storžič, Kranj
Franc Slabe, LD Šentjošt
Ciril Smerkolj, LD Vače
Feliks Vogrin, LD Voličina

75-letnico

Anton Ambrož, LD Oplotnica
Pavel Bergant, LD Selca
Jože Cestnik, LD Tabor v Sav. dolini
Ivan Črneka, LD Izola
Ivan Čevnik, LD Libeliče
Stanko Gabrovec, LD Pogorevc
Franc Gnezda, LD Rakek
Alojz Gorenjc, LD Mokronog
Milutin Jovanovič, LD Slovenska Bistrica
Jože Kenda, LD Porezen, Cerklje

Jakob Knez, LD Ptuj
Slavko Kovačič, LD Jezero, Komen
Jurko Križnar, LD Poljane
Rudi Lavrin, LD Mlinše
Alojz Letonja, LD Dravinja, Majšperk
Franc Miklavčič, LD Poljane
Ignac Orel, LD Suha krajina
Leopold Samsa, LD Gradišče, Košana
Vjekoslav Simčič, LD Brezovica
Janko Štiherle, LD Jelovica, Ribno
Engelbert Završnik, LD Podkum
Anica Zima, LD Bohinjska Bistrica

70-letnico

Ada Bitenc, LD Rakitna
Nace Blatnik, LD Šentjernej
Rudi Brce, LD Tabor, Sežana
Alojz Dečman, LD Stol, Žirovnica
Drago Dušič, LD Strunjan
Bruno Eller, LD Strunjan
Herman Furlan, LD Štanjel
Alojz Gabršček, LD Taborska jama
Branko Galič, LD Brežice
Ludvik Gorjup, LD Kanal
Danilo Jež, LD Nanos
Branko Košorog, LD Banja Loka
Stanko Lojen, LD Boč, Podplati
Jože Merčon, LD Vodice
Janko Mezek, LD Sovodenj
Tulijo Morgan, LD Šmarje pri Kopru
Filip Naveršnik, LD Pogorevc
Jože Papež, LD Suha krajina
Hilarij Pirih, LD Planota
Anton Smonkar, LD Mislinja
Jože Tišler, LD Trzilec
Anton Vičič, LD Kozlek
Anton Zaletelj, LD Podvelka
Vincencij Zupančič, LD Novo mesto

Vsem jubilarom iskrene čestitke!

* Po podatkih, ki so nam jih posredovali tajniki LD na članskih seznamih!

Naš naravoslovni dan

Prvošolci na OŠ Selnica ob Dravi imajo zelo radi živali, domače pa tudi tiste v gozdu. Zelo radi poslušajo zgodbe o njih. Zato smo se učiteljice odločile, da na naravoslovni dan povabimo pravega lovca, ki ima na zalogi veliko doživetij z njimi. In res! Obiskal nas je gospod **Andrej Hauptman**, lovec v

lovski opremljenosti, s številnimi fotografijami in zgodbami. Prvošolčki so ga z zanimanjem poslušali in spoznali vlogo lovcev pri skrbi za gozdne živali. V nadaljevanju naravoslovnega dne smo izdelali raznovrstne ptičje pogače in jih obesili na drevesa pred šolskim oknom. Kmalu smo opazili ptice in veseli smo bili njihovega obiska.

*Učiteljice in učenci 1. r.
OŠ Selnica ob Dravi*

Fante je najbolj zanimala lovska puška.

Na naravoslovnem dnevu smo pod učiteljčinim vodstvom izdelali ptičje pogače.

Spet na družabnem klepetu

Decembar je čas, ko se odpravim na moje najslajše druženje. Tedaj obiščem otroke v vrtcih in nižjih razredih osnovnih šol. Za takšne obiske izberem decembrski čas iz najmanj dveh razlogov. Prvič, ker imam v tem letnem času kot lovec manj obveznosti v LD, in drugič, ker je v tem letnem času krmljenje živali, ki živijo pri nas v naravi, več kot nujno potrebno. Narava je v mrzlem zimskem času do teh živih bitij, kar zadeva hrano, pre-

cej mačehovska. In to je tisto, kar povem malim nadobudnežem in jim tako že v rani mladosti privzgojim čut odgovornosti do živali, ki ta čas težko preživljajo brez naše pomoči. Lovci skrbimo za divjad in lepo bi bilo, če bi vsaka LD vsaj malo poskrbela za lačne in prezeble zunanje ptice. Saj nam ne bodo ostale dolžne! Od pomladi do pozne jeseni nas bodo vsako jutro razveseljevale s svojim prelepim petjem.

Tokrat sem obiskal **Vrtec Otona Župančiča** v Mariboru. Za obisk sem se dogovoril z njihovimi vzgojiteljicami. Nikoli me še niso odslovile. Otroci so bili, kot ponavadi, veseli in navdušeni nad

»Vedno me prevzame toplina, ko se mi otroci posedejo na kolena in začno spraševati.«

obiskom »lovca«. Za popestritev sem s seboj vzel nekaj prepariranih divjih živali: jazbeca, veverico in zajca. Torej živali, ki so iz našega okolja in jih v naravi lahko tudi vidimo. Otrokom sem predstavil delo lovca in jim skušal 'naslikati' in približati tesno povezavo med lovцем, divjadjo in naravo, v kateri živijo; da ne bi mislili, da lovec nosi le puško, s katero strelja nedolžne živali.

Kar nekaj časa že obiskujem vrte in vedno znova me otroci presenetijo s svojim že dokajšnjim znanjem o živalih in poznavanjem njihove bližnje okolice. Presenetijo me tudi z vprašanji, ki so za njihovo starost po zahtevnosti že kar 'preodrasla'. Zato se za take obiske še posebno skrbno pripravim, da se znam 'ubraniti' pred nenadnimi vpra-

šanji in jih zadovoljiti s svojimi odgovori.

Na zadnjem srečanju so se pred menoj zbrali kar trije oddelki otrok s tovarišicami. To je bilo vprašanje in prisrčnega živ-žava! Res se je lepo družiti s temi odkritimi in srčnimi 'otročki'. Človek se kar nekako pomladi, ko ti posedejo na kolena in ko iz njih vprašanja kar dežujejo; nikoli jim jih ne zmanjka ... Le ura je vedno tisti borič, ki nas na silo prekine in opozori, da je bilo za eno leto dovolj klepetu. Poslovili smo se z obljubo in obljubami. Oni so mi obljubili, da bodo lačnim ptičkom vsak dan pridno nasuli vsaj peščico zrnja, jaz pa sem jim obljubil, da jih bom prihodnje leto spet obiskal.

*Drago Vešner,
gospodar LD Rače*

Tako kot smo pozimi vestno krmili ptice, jim tudi spomladi pomagajmo z umetnimi valilnicami.

Zgodovina lovstva na Tolminskem na začetku 20. stoletja

Olovu in lovstvu na Tolminskem v začetku 20. stoletja je le malo znanega. Ustna izročila so šla v pozabo, pisnih dokumentov ni. Lovski zakon za Goriško in Gradiško iz leta 1896 je lovsko pravico vezal na zemljiško lastnino s tem, da so morala imeti lastna lovišča najmanj 115 ha površine. Druga zemljišča so, npr. občinska, dajali v zakup. Zakupna doba je trajala osem let. Na dražbi niso mogle sodelovati agrarne skupnosti in osebe, ki niso imele lovske karte, lahko pa so lovišča dobila v zakup lovske družbe in društva. Na Tolminskem so bila posestva razdrobljena, zato so občine dajale lovišča v zakup. Meje revirjev (lovišč) so potekale po točno določenih mejah katastrskih občin. Nastale so tako imenovane

jage (npr. *Ljubinska jaga*, *Čadrska jaga* ...) Lovci so bili predvsem premožnejši kmetje, gostilničarji in trgovci, obrtniki, uradniki ... Za hribovskega človeka je ostal le divji lov, ki mu je bil nemalokrat tudi edini vir preživetja.

Prvi pisni zaznamek sega v leto 1910, ko je neznan pisec, podpisan le z inicialko »M«, pisal v I. letnik revije *Lovec*. Iz zapisa je mogoče razbrati, da je v Tolminu deloval Lovski klub, ki je imel v zakupu lovišča v okolici Tolmina in Zatolmina. Po drugih katastrskih občinah razdeljena lovišča pa so imeli v zakupu premožnejši gospodje.

Prvi pisni in ohranjeni dokument o lovu sega v leto 1914. 7. junija se je v Gostilni na Kneži v Baški grapi zbralo devet lovskih interesentov in sestavilo Pravila lovske družbe *Kozja brada*. Imeli so svoj žig in pravila so potrdili z lastnoročnim podpisom. Izvolili so prvega predsednika, **Ferdinanda Jelinčiča**. Iz vsebine

pravil je razvidno, da je »kozja brada« pomenil gamsov čop. Iz ohranjenega zapisnika je mogoče razbrati, da je bil dnevni red 1. zapisnika sestavljen iz dveh točk, in sicer:

– *sestava društvenih pravil in nje naslov in*
– *slučajnosti.*

Družbeniki so se sestali še 28. junija, ko so se dogovorili glede plačevanja deležev in izvolili blagajnika, ki je bil **Miha Lahamar**. Sestavili so 2. zapisnik. Člani omenjene družbe so bili različnih slojev. Jelinčič, predsednik, je bil nadučitelj na Ilovici pri Podmelcu, Laharnar, blagajnik, je bil železniški uslužbenec, **Križnič** je bil družbenik žage v Klavžah, **Lapajne** urar v Podmelcu, pl. **Zernfeld** je bil orožnik in **Prezelj** kmet v Podmelcu. Za druge člane podatki niso znani. Iz drugih zapiskov je razvidno, da se je članstvo družbe kmalu povečalo. V zapiskih o odstrelu iz leta 1914 se pojavita tudi dva lovska čuvaja. Lovili so

na območju k. o. Podmelec, k. o. Kneža in k. o. Ponikve, za kar so plačali 131 kron. Družba je bila 2. maja 1915 razpuščena, najbrž zaradi vojne.

Po končani I. svetovni vojni so se razmere na Tolminskem, politične in gospodarske, zelo spremenile. Po deželi se je razširil fašizem in tolminskega človeka pahnil korak nazaj, v najtemnejši del novejšje zgodovine. Začelo se je potujčevanje in izničevanje vsega, kar je bilo slovenskega, domačega. Premožnejši gospodje, kolikor jih je bilo, so se morali podrediti fašističnemu vplivu, če so želeli obdržati svoj položaj. V preprostem človeku pa se je rodil odpor.

Italija je imela do lova drugačen odnos, *res nullius*, kar je pomenilo, da na živi divjadi ni lastnine. Vsak lastnik je na svoji posestvi lovil neomejeno in divjad je postala z uplenitvijo njegova last. Leta 1925 je bila v Gorici

Lovci na Tolminskem v začetku 20. st.

organizirana lovska razstava, ki so jo priredile tedanje lovske organizacije. Čutil se je močan vpliv italijanske lovske javnosti, ki je zahtevala uvedbo prostega lova po splošnem italijanskem vzorcu v novih, z Rapalsko pogodbo pridobljenih provincah. Med organizatorji razstave je bil tudi dr. **Villani**, upravitelj državnega gozda Trnovo in Panovec. Na otvoritvenem govoru je po vrsti hvalil in povečeval vse, kar je nova italijanska oblast vnesla v javno življenje. Potem pa je poudaril, da »kar se lova tiče, ne bi kazalo ničesar spremeniti, ker je bilo pod Avstrijo dobro urejeno.« Omenjena lovsko-kulturna

Naslovnica Pravil lovske družbe Kozja brada

Lovci lovske družbe Kozja brada z gonjači pred 1. svetovno vojno

razstava je zapečatila zakupni sistem tudi na Tolminskem, in sicer do konca leta 1945.

Lovci lovske družbe Kozja brada so se organizirali tudi po I. sv. vojni. Prvič so se sestali 26. junija 1921. Pravila družbe so ostala enaka, spremenili so le nekaj podrobnosti. Prav tako so izgubili lov na območju k. o. Ponikve, pridobili pa so lov na območju k. o. Grahovo. Avstrijske krone so zamenjali z italijanskimi lirami. Zakupnina za vse tri k.o. je znašala 225 lir. Povečalo

se je tudi članstvo. Zadnji podatek o odstrelu lisice je zabeležen 10. januarja 1945. Glavna divjad je bila: poljski zajec, kotorna, poljska jerebica, lisica in kuni. Na planinah in v Pečéh so se pasli redki divji kozli (gamsi), še redkejša je bila srnjad. Takrat so tudi parkljaso divjad streljali s šibrenimi naboji. Trofeja ni pomenila veliko. Gamse in srnjad so lovci prodajali zaradi mesa, in sicer skupaj s kožo in rogli (rogovjem). Meso divjačine sta redno odkupovala *Krumpc* in *Bizjak*,

oba z Ljubinja, in ga preprodajala v Trstu. Divjad, uplenjeno v oddaljenih predelih, so izkožili na mestu uplenitve. Domov so odnesli le lepše kose mesa, drugo so prepustili naravi. Še večjo ceno so imele kože zveri. Kože lisic ali kun so marsikateremu lovcu pomenile vir dodatnega zaslužka. Koža lisice I. razreda je veljala do 100 lir, kar je bilo enakovredno paru novih moških čevljev. Za kožo kune I. razreda je bila cena 350 do 400 lir, kar je bilo enakovredno ceni krave. Dvakrat na leto, na dan sv. Lucije in sv. Valentina, je bil pri Sv. Luciji (Most na Soči) semanji dan. Takrat so trgovci s kožuhovino odkupovali kožuhovino vseh vrst. Odkupoval jo je tudi lovski zakupnik in gostilničar **Kavčič - Mujšč** v Tolminu, in sicer od lovcev, predvsem pa od divjih lovcev, ki je niso mogli javno prodajati. Za vse je bil pomemben le zaslužek.

Vsekakor pa je bil v odročnih gorskih vaseh prisoten tudi divji lov, predvsem zaradi preživetja ali priboljška, le deloma iz lov-

Franc Prezelj pred 1. sv. vojno

Libretto personale per licenze di porto d'armi (osebni dokument, dovoljenje za nošenje orožja). Dokument je bil izdan v Tolminu, 26. nov. 1920, na ime Laharnar Michele.

ske strasti. Lovili so z lovskimi pastmi, ker le-te niso počile. Marsikateri divji lovec je imel orožje, predelano iz vojaških pušk. Lovit so hodili tudi na bohinjsko stran, saj na tolminski strani ni bilo veliko gamsov. Vzrok je bil v povečani aktivnosti italijanskih obmejnih enot, ki so nadzirale in

Prvi lovni turisti in spremljevalci na območju Čadrga. Fotografija je iz leta 1924.

Tolminski lovci pod Brajdo

utrjevale novo mejo. Prehod prek dobro zastražene meje je bil mogoč le ponoči in prav tako vrnitev. Divji lovci so se znali tudi organizirati in pri oblasteh poizvedeti, kdaj in kje bo meja manj nadzorovana in kje bodo patrolirali italijanski vojaki ali bo finančna policija postavljala zase-

Tolminski lovci v Rimu 28. okt. 1934. leta, v času lovske razstave.

28. oktobra 1934 je bila v Rimu lovska razstava. Slavnostnega mimohoda so se udeležili tudi trije tolminski lovci, in sicer: Kavčič - Mujšč, Zarli in Gerželj. Zaradi varnosti so organizatorji lovcem zabili lesene čepe v puškine cevi.

Italijanske oblasti so pred izdajo dovoljenja za nošenje orožja preverile moralno in psihično stanje prednikov prosilca za tri generacije nazaj. Opraviti so morali tudi lovski izpit. Licitacija revirjev, ki je potekal po katastrskih občinah, je bila vsake tri leta na sodišču. Lovci so se že prej dogovorili, kje ima kdo interese in niso drug drugemu dvigali izklicnih cen. Predvsem lovci s

doma iz Vižinade v Istri. Kot avstro-ogrski oficir je služboval v Dalmaciji, kjer je spoznal ženo nekega generala, **Pavlo Bočević**. Izhajala je iz črnogorske kraljeve družine in je bila sestrična italijanske kraljice. Med njima se je vnela prepovedana ljubezen in pobegnili sta na zahodno mejo monarhije, na Tolminsko. Tam sta se skrivala pred njenimi brati, ki so bili iz maščevanja pripravljeni ubiti njo, dr. Antona in njuno hčer Dragico. Po prvi svetovni vojni, po razpadu monarhije, se je meja med Italijo in državo SHS pomaknila na vzhod in sled za njo se je pretrgala. Ker je bila pravoslavne vere, nista bila poročena in živela popolnoma normalno življenje v Tolminu. Dr.

Osební dokument, dovoljenje za nošenje orožja, z osebnim opisom – višino, barvo las ... izdano na ime Giuseppe Zarli (Jožef Zarli) z dne 28. avgusta 1940. leta.

Tolminski lovci, fotografirani oktobra 1938.

Tolmina in okoliških vasi so si revirje občasno tudi menjali. Imeli pa so lepo navado, da so se med seboj vabili na tradicionalne skupne love.

Zanimiva je tudi zgodba veterinarja dr. **Antona Fattorja**,

Fattor je bil sozakupnik lovskih revirjev in ustanovni član leta 1949 ustanovljene LD Ljubinj. Umrl je v Tolminu 9. 2. 1959. leta.

Zbral in sestavil – Jože Leban LD Ljubinj

Mladi gospodar Lipc

Lani, bil je presenetljivo topel. April, sem se kot ponavadi odpravil fotografirat živali. Takrat na Bled, kjer je kar nekaj vrst živali, predvsem ptic. Oprtal sem si nahrbtnik s fotografsko opremo, se s kolesom odpravil po regionalni cesti Lesce–Bled in opazoval naravo okrog sebe. Ko sem se spuščal po bregu v dolino Save Dolinke, sem na gozdni jasi ob desni strani ceste opazil, da počiva mlad srnjak. Ker sem želel, da me ne bi opazil, sem se peljal še nekaj deset metrov naprej, da sem prišel pod gozdno jaso. Šele tam sem počasi ustavil, iz nahrbtnika vzel fotoaparata in si ga oprtal okrog vratu. Srnjak je postajal vedno bolj pozoren in vedel sem, da me že nenaden šum kaj hitro lahko izda. Zato sem se premikal po suhi travi v njegovo bližino le, ko je mimo pripeljal kakšen avto. Najprej sem se proti robu jase pomikal pokončno, nato pa vedno bolj prihuljeno. Na koncu sem se ulegel in počasi sem napredoval. Po nekaj minutah sem neslišno prišel na rob jase. Takrat pa sem ugotovil, da s fotografiranjem ne bo nič. Pogled so mi zastirali mladi poganjki dreves in nekaj deset centimetrov visoka suha trava. Sklenil sem, da bom srnjaka le opazoval in se fotografiranja lotil drugič, ko bom prej očistil in pripravil mesto, da bo primerno za fotografiranje. Počasi sem se vrnil h kolesu in se odpeljal naprej proti Bledu. Tam sem preživel nekaj prijetnih uric, nato sem se vračal proti domu. Spotoma sem pogledal še na jaso, kjer pa srnjaka ni bilo več. »Odlično,« sem si mislil in pohitel domov po orodje za pripravo opazovalnice. Ker sem bil lačen, sem doma malo pojedel, saj prazna vreča ne stoji pokonci. Nato sem vzel žago, obrezovalne klešče in karton. Nekaj minut zatem sem bil spet na jasi. Najprej sem prinesel staro deblo, ki sem ga našel v okolici; služilo mi je za naslonitev fotoaparata. Nato sem porzal konice trave, ki so mi bile v napoto. Kmalu sem se posvetil mladim poganjkom dreves, ki sem jih odžagal povsem pri zemlji, da sem mesta žaganja lahko zakril s travo. Tako je bil teren pripravljen za fotografiranje. Za udobnejše ležanje sem za deblo v dolžini 120 centimetrov namestil karton. Pozneje sem s kleščami odrezal še nekaj smrekovih vejic, s katerimi sem lahko dobro zakril opazovano mesto

Foto: J. Bizjak

se bo ponovil prizor prejšnjega dne. In res, srnjak je zopet ležal v vsej svoji lepoti, ki jo premore narava. Sonce se je že začelo spuščati proti Jelovici, zato kot svetlobe, ki je padala na srnjaka, ni bil ravno idealen. Pa nič zato, pripravil sem opremo in se udobno namestil na karton. Naredil sem nekaj posnetkov srnjaka, ko je ležal, nato pa me je zvok proženja izdal in srnjak je nenadoma vstal. Opazil je objektiv in počasi se je začel umikati proti gozdu. Vmes sem še nekajkrat pritisknil na sprožilec in kmalu je bilo predstave konec.

S posnetki sem dokaj zadovoljen, čeprav mi je malo žal, da imam fiksni objektiv. Srnjak je bil namreč skoraj preblizu, a kaj, ko je vse drugo povezano z debelino moje denarnice.

Pozneje sem srnjaka še nekajkrat videl, vendar sem se odločil, da ga do letos ne bom več vznemirjal. Sedaj ga že nestrpnost pričakujem na istem kraju, ob istem času, torej čez nekaj mesecev (upam, da je še živ!?). Do takrat pa bom užival v mojih spominih in fotografijah (mojih »trofejah«), ki mi jih je mladi lepotez iz Lipce podaril lani.

Jure Bizjak

Lovi naj bodo tudi naša prijetna druženja!

Zima. Čas druženj na skupnih Lovih po celoletnem delu v loviščih širom Slovenije. Po vseh prizadevanjih smo v lovišču opravili vsa dela na remizah, krmini njivah, lovskih napravah, krmiščih in še mnogo podobnega. Težko čakamo tudi prve snežinke, saj lesketajoči se sneg ob sončnem vzhodu kljub mrazu

pospeši krvni obtok in nas obda s prav posebnim občutkom. Snežna odeja nam je v veliko pomoč ob pripravi brakade na divje prašiče. Le-ti so s svojo nesramnostjo svoja stanišča prestavili kar v bližino naselij, od koder so vse leto pridno (seveda na lovčevu in kmetovo veliko jezo) uničevali posevke naših kmetijcev. Ob posameznih čakanjih so posamezniki sicer vložili veliko truda, da bi odstrelili divje prašiče, pa je bil lov le malokdaj uspešen. Samo ena zamujena noč in trop je spet zdrobil posevke na njivi in jo mahnil naprej. Izkušena svinja vodnica svoj trop varno in nenehno preseljuje iz kraja v kraj in kot dobra mati skrbi za varnost svojega zaroda. Izkušen merjačec prav tako s pridom izkorišča svoje pridobljene izkušnje s srečanj z lovci ali njihovimi štirinožnimi prijatelji ter pravočasno najde varno zavetje daleč od obeh.

Neki pregovor pravi: »Ne pade sneg, da pobeli breg, ampak da vsakdo v njem pusti svojo sled.« In prav sled je lovem največkrat v pomoč, da jih »obsledijo« in ugotovijo, kje trenutno počivajo ščetinarji. V našem lovišču se sicer pojavijo večkrat na leto, toda stalnih stanišč nimajo. Smo pa zato veseli, če dobimo vabilo na lov v lovišče, kjer so ščetinarji stalni gostje in kjer so naši stanovski tovariši bolj izkušeni pri postavljanju stojišč na brakadah.

Tako sva bila v nedeljo z lovskim tovarišem Francem povabljeni na zaključno brakado v LD Studenec. K sreči je hud mraz popustil, saj smo ves teden beležili nočne temperature okrog -15°C , dnevne pa tam okrog -8°C . Naju tudi take razmere ne bi prikovali le na dom. A se ob takih priložnostih vseeno odpra-

pred deblom, nato pa namestil fotoaparata. Odšel sem pogledat na mesto, kjer je prej ležal srnjak, kako se vidi objektiv. Med smrekovimi vejicami je bil skoraj neopazen. Končno je bilo me-

sto za fotografiranje urejeno in s prijetnimi občutki sem se utrujen odpeljal domov.

Naslednji dan sem se takoj po pouku (okrog dveh popoldne) odpravil proti Bledu v upanju, da

Foto: A. Marzel

Letošnja huda zima je težave s prehrano povzročila vsem divjim živalim. V krutih razmerah je bila posebno iznajdljiva srnjad, ki je, kljub svojemu zimskemu davku, evolucijsko še najbolj prilagojena na takšne razmere. Na fotografiji je dokaj shiran mlad srnjaček, ki izpod debele snežne odeje koplje ostanke jesenskega pridelka, ki jih kmetovalci zaradi snežnih padavin verjetno niso uspeli pobrati pravočasno. Sladkorna pesa je le ena izmed dobrot, ki si jo je srnjad s sprednjimi nogami lahko izkopala ob kmetiji Črnavnik v Golavabuki pri Slovenji Gradcu.

Foto: D. Lepšina

Pred zidanico smo se pogreli in vsak si je sam spekel kos mesa za malico.

viš od doma z nekaj več volje, še posebno, če je napovedana otoplitev. Odšla sva na povabilo mladega lovskega tovariša Darka, na zbornem mestu pa sva srečala veliko že nekoliko starejših znancev. Prevzel nas je starešina in lovovodja Vlado. Ob napotkih za lov smo dobili navodilo, naj si odrežemo in pripravimo tudi palice za peko mesa nad ognjem po končanem lovu. Na tak način si bomo ob prijetnem druženju sami spekli malico.

Po zaledeneli poti nas je Darko s svojim terencem pripeljal bližje do stojišč in kmalu smo zaslišali prijeten lajež goničev. Tudi šoje, gozdne stražarke, so naznanjale našo prisotnost ali pa morda prisotnost divjadi v svoji bližini. V takih okoliščinah pozabiš na vreme in morda tudi na mraz ter v napetosti prisluškuješ posameznim zvokom v bližnji okolici. Res je kmalu padlo nekaj strelcov, potem pa nas je ovila tišina in okolica se je umirila. Čez čas se je oglasil lovski rog in naznanil konec lova ter obenem tudi lovne sezone. Opomnil nas je, naj se z lovcom, ki nas je postavil na stojišče, vrnemo na zborna mesto. Ob čakanju na prevoz sem vse štiri lovce v avtu spomnil še na naročilo lovovodje in pripravil palice za peko mesa.

Čakanje do prihoda uplenitelja in plena smo izkoristili za kratko malico iz svojih nahrbtnikov. Po pozdravu lovini pa smo se premaknili do vinske kleti, kjer je **Franci Pavlovič** pripravljala dobro kapljico. Tudi ogenj za peko je bil že pripravljen, za kar se je potrudil **Polde Zelič**. Kmalu je prijetno zadisalo po sveže pečenem mesu. Ob ognju smo se lovci tudi malo pogreli, živahen klepet pa je zmotil kozarec rujnega, ki je krožil med udeleženci. Gostitelj je z veseljem predstavil svoje kletarske dosežke, na katere je res lahko zelo ponosen.

Pri skupni malici so se nam kmalu pridružili tudi lovski tovariši iz sosednje LD Boštanj. Zadnji lov namreč izkoristijo za skupno druženje ob malici na koncu lovne sezone. Tradicijo, ki se je začela zgolj slučajno (veliko dobrih stvari ima takšen začetek), negujejo že devet let. Da pa prisotnim ne bi bilo preveč dolgčas in da bi izkušeni lovci medse slavnostno in, kot se spodobi, sprejeli nove pravilne uplenitelje divjadi, je bil na vrsti lovski krst. S tekočo in hudomušno besedo ga je izpeljal **Franci Slemenšek**, ki je bil gost na našem druženju. Takšen dogodek je treba zabeležiti in kmalu se je našla kamera v rokah

snemalnega mojstra. Ker se bliža prva okrogla obletnica takega druženja, za leto 2007 pripravljajo za to tudi poseben program. Verjamem, da jim bo uspelo.

Velikokrat se sprašujemo, kaj je pravzaprav tisto, kar dandanes še povezuje lovce. Poleg vseh opravil v lovišču in tudi na lovih je vse skupaj postalo bolj druženje med prijatelji v sproščenem klepetu »daleč« od vsakodnevnih obveznosti. Seveda moramo lov jemati skrajno resno zaradi orožja v naših rokah, zaradi spoštovanja do narave in tudi divjadi v njej. Družabnost po končanem lovu oziroma zadnji pogon pa naj bi potekal tako kot naš – v veselem razpoloženju. Studenčani s svojimi prijatelji znajo za to prav gotovo dobro poskrbeti.

Dušan Lepšina

vsako lovno sezono opravljamo preizkus orožja, s katerim bomo lovili v sezoni. Zadeva se je kar nekako prišla in zelo malo je še lovskih družin, ki malo goljufajo in dovolijo opraviti preizkus le z enim samcatim strelom ali z eno samo puško, čeprav jih lovci na lovih uporabljajo več. Pa menimo, da je tudi to dovolj? Prepričan sem, da ni! Veliko preveč je slabih strelcov na srnjad, ki jo lovimo največ, večinoma na čakanju, ko se nam ne mudi in je možnosti ter časa za izbiro drugega naslona ponavadi dovolj. Žal pa veliko lovcev ne zna izkoristiti ponujenih možnosti. Še huje je, če jim nihče ni povedal, da je to sploh mogoče. Pri tem mislim na naslon komolcev in drugih delov telesa, kar je pogoj za zanesljiv strel. Temu so velikokrat vzrok tudi nepravilno izdelane preže, kjer je razdalja

Foto: R. Lampe

KOŠUTA Z VDRTO HRBTENICO

V LD Javornik, Črni Vrh nad Idrijo, imamo vsako leto Miklavžev lov – na tisto soboto, ki je najbližja svetemu Miklavžu. Vsako leto v istem delu lovišča: v strmih grapah nad Idrijsko Belo, gor nad hudournu rečico Belco. Takrat lovimo jelenjad.

Tudi ob lanskem Miklavžu (2005) je bilo tako. Lep in čist lov je bil to. Počil je le en strel in padla je košuta. Telesno šibka, saj je imela očiščena samo 47 kilogramov. Branko Rupnik jo je uplenil.

Nemalo pa je bil začuden Rudi Lampe, ko je uplenjeno žival izkožil: hrbtnica zlomljena, kaj zlomljena – vdrta, in to v dolžini kakih desetih centimetrov, tako da je bil gornji del reber nad hrbtnico. Najbolj nenavadno pa je, da je bila poškodba stara in že zaraščena.

Rudi Lampe je zadevo dokumentiral s fotografijo – žal le s fotomobilnim telefonom, tako da fotografija ni najboljša. Vzemimo jo zgolj kot dokumentarno. (F. Č.)

Primer uporabnega pripomočka za natančno pristrelitev (streljanje). Priporočamo tudi podlogo za naslon kopita.

Kakšni strelci smo lovci?

Človek se zamisli, ko sliši, koliko zgrešenih strelcov se zgodi lovcom v eni sezoni. Pri tem prednjačijo lovi s pogoni na divje prašiče. Zgrešeni strelci pa se med lovno sezono žal dogajajo tudi pri drugih oblikah lova.

Rekli boste, da se napake dogajajo vsakomur in zakaj naj bi bili lovci izjeme, saj se še ni rodil lovec, ki ne bi nikoli zgrešil! Trditev je resnična. Toda le do mere, če smo naredili dovolj, da bi bilo takih napak čim manj. In kaj je dovolj?

To je pravzaprav bistvo mojega pisanja.

Slovenski lovci se lahko pohvalimo, da že vrsto let pred

od klopi do prednje stene prevelika, zato sploh ni mogoče nasloniti komolca ali drugih delov telesa. Na taki preži se dobesedno »vagaš« na ograji in seveda strel ne more biti zanesljiv. Zato je lahko preža širša, če čakata dva, nikakor pa ne sme biti »pregloboka«. Imeti moramo možnost opore, naslona za roke na več točkah, kar je temeljni pogoj za zanesljiv strel. Le v takem primeru bo napaka zgolj slučaj! Ne pa slučaj dober strel, kar se žal dogaja vse prevečkrat.

Pri vsakoletnem pristrelu risanic in preverjanju strelskih sposobnosti pred lovom na srnjaka je lovcom treba omogočiti res optimalne možnosti za streljanje na tarčo. Neveščim moramo znati to tudi praktično pokazati.

V mislih imam masivno mizo in ustrezna naslonjala, kamor strellec lahko nasloni prednji del puške, oba komolca in kopito. Priporočam sedeči položaj, ker tako tudi teže nastanejo poškodbe arkade s strelnim daljnogledom zaradi prekratke razdalje do očesa.

Med lovci je večkrat slišati, da nekateri lovci zelo težko zadenejo tarčo, pri streljih na divjad pa sploh nimajo težav. Taka trditev ni mogoča in tudi kadar nimamo nobenih težav pri streljih z naslonom, nastanejo težave zaradi prostega streljanja, posebno še, kadar se divjad giblje. Zato je priporočljivo, da se v streljanju stalno izpopolnjujemo. Večkrat ko imamo orožje v rokah, bolj večši bomo in s tem tudi bolj varni. O tem bi moral razmisliti vsak lovec, saj je varnost nas in naše okolice vedno najpomembnejši dejavnik na vseh lovih.

Profesionalni afriški lovci »polagajo na srce« vsakemu lovcu, ki se podaja na lov v Afriko, da se lahko tamkaj spogleduje tudi z nevarno divjadjo črne celine. Pri tem ne mislim na razne gazele, temveč na »velikih pet« – »big five« (lev, leopard, nosorog, bivol in slon) ali pa vsaj katero od omenjenih. Pravijo jim: »Kupite si 500 nabojev .22 l r, izberite puško in optiko, ki bo vsaj podobna velikokalibrski puški, in vadite, vadite in vadite ...« Tistemu, ki jih malo čudno gleda, še navržejo, da se na črni celini razmere v loviščih lahko v trenutku bistveno spremenijo in lovec postane divjad ali celo njen plen, če ima smolo ...

Pri nas take bojazni skoraj ni, toda vaja vseeno ne bo odveč. Zato vadite in še enkrat vadite ...

Mitja Kersnik

Zlati gams iz Loškega hribovja in metuzalem z Jesenic

V večjem delu lovišč Škofje-loškega hribovja so gamsi stalno prisotni. Tod so predvsem sredogorska, dokaj gozdnata lovišča alpskega predgorja, kjer najvišji vrhovi kopastega gričevja ne dosega zgornje gozdne meje, saj komajda presegajo višino 1.000 m. Na razvodnici Selške in Poljanske doline se najvišje vzpenja Blegoš (1.562 m). Razen neznatnih strmih skalnih predelov je hribovje zelo gozd-

Veseli uplenitelj Tomaž Primožič ob zlatem gamsu. Sivina obrazne vaje in glave nasploh kaže na visoko kozlovo starost.

Foto: B. Galjot

nato. Gams kot divjad, značilna za alpske gorske predele in zgornje pasove gorskih gozdov, si je prav zaradi svojih prilagoditvenih sposobnosti in lastnosti, ki vrsti omogočajo, da se uspešno odziva na zunanje vplive, tod našel tudi svoj življenjski prostor. Čeprav je to že na meji, ki gamsom še zadošča in jim zagotavlja preživetje. V Loškem hribovju so se prvi gamsi pojavili že v času med obema svetovnima vojnama. Postopno so se številčno krepili in vedno znova in znova zavzemali nove prostore ter se širili še južneje. V Polhograjske dolomite in dlje. Verjetno so se sem naselili sami, prek gozdnate planote Jelovice ter Ratitovca in tudi z južnih bohinjskih gora. Uspešen prihod gamsov v preteklosti na te, za potrebe gamsov razmeroma majhne primerne življenjske prostore, ko je bilo treba premagati široke doline in obsežne gozdove, zaobiti naseljena območja in prometne doline, dokazuje, kako je ta vrsta izredno sposobna za razseljevanje. Zdaj imajo tod nekatera stanišča z najbližje ležečimi sosednjimi gamsjimi območji le še skromne povezave ali pa jih sploh nimajo in so tako povsem izolirani otoki gamsjih stanišč. Zagotovo pa je tako uspešnemu širjenju gamsov v sredogorje botrovala tudi velika skrb mnogih generacij naših lovskih predhodnikov, ki so z odrekanjem in omejevanjem odstrela prispevali k razširitvi in ohranjanju gamsa v teh območjih. Kako lovsko vzdržni so bili tedanji lovci, pove tudi podatek, da je bil prvi gams v povojnem obdobju na Blegošu uplenjen šele leta 1953, čeprav so se prvi gamsi pojavili tod že pred vojno.

Poljanska dolina in sestrška Selška dolina sestavljata večinski del Škofjeloškega hribovja.

V Poljanski dolini, ki sega od Škofje Loke po povodju Poljanske Sore navzgor vse do Žirov, lovci lovijo v petih družinskih loviščih: Škofja Loka, Poljane, Gorenja vas, Sovodenj in Žiri. Vsa omenjena lovišča, razen žirovskega, kamor gams le redko zaide, že nekaj desetletij bogatijo tudi gamsi, ki med lovniimi vrstami zavzemajo pomembno mesto. Naseljujejo za gamsa primernejša in bolj strma, tudi skalovita hribska pobočja in globoke gozdne grape, tako značilne za to hribovje. Dominantno gamsje stanišče Poljanske doline je Blegoš. Prav ta osamelec so si gamsi izbrali za prvotno stanišče in se od tod selili naprej. Tudi dandanes jih je na njegovih pobočjih še vedno največ, čeprav jim zdajšnji negativni vplivi okolja ne prizanašajo. Doslej so jim prizanesle celo gamsje garje, ki so, kot kaže, omagale prav na meji doline. V vseh štirih loviščih doline zdaj na leto odstrelijo od 50 do 60 gamsov. Letna ocenjevanja odstrela so pokazala, da tod živi povsem povprečna gamsja popu-

lacija, brez pomembnih populacijskih nihanj, tudi s povsem povprečno trofejno kakovostjo rogljev, katerih točkovna vrednost je le redko presegla 100 točk. V vsej povprečnosti pa tudi nara-va kdaj pa kdaj preseneti s svojo izjemnostjo in neobičajnostjo, tako da »vzgoji« za določeno območje nadpovprečno močne rog-lje (trofeje). Tako je lani decembra Diana presenetila **Tomaža Primožiča**, znanega medaljerja in izdelovalca lovskih značk iz Kranja, člana LD Sovodenj. V tem lovišču je uplenil 13 let (!) starega kozla z izjemno močnimi roglji. Neuradne meritve so pokazale 110,45 CIC točke, za kar se dodeli zlato odličje. Prav gotovo je to doslej trofejno najmočnejši gams, uplenjen v Poljanski dolini.

Da bi bilo le še veliko lovcev, ki bi bili deležni Tomaževe lov-ske sreče!

Pa še to, ko pišemo o starih gamsih! Za tiste živali, ki živijo v okolju, kakršno je visokogorje, z vsemi reliefnimi težavami in velikimi podnebnimi ekstremi, se zdi doseganje visokih starostnih dob, v primerjavi z drugimi parkljarji, ki živijo v »ugodnejših« habitatnih razmerah, težje. In vendar kar nekaj gamsov obeh spolov doživi visoko starost; na splošno dočakajo gamsje kože višjo starost od kozlov, kar je mogoče pripisati različni umrljivosti glede na spol (podobno je tudi pri drugih vrstah sesalcev). Le redke kože dočakajo 20 let ali več. Doslej najstarejši znani kozi iz gorenjskih lovišč sta bili stari 23 let – LD Tržič, uplenitelj **Franci Primožič**, in LD Poljane, uplenitelj **Franc Možina**. Življenjsko pričakovanje pa je, kot omenjeno, pri kozlih nižje. Starost 14, 15 let se namreč ocenjuje

Gamsji metuzalem izpod Stola

Foto: N. Prodnik

kot redek vrhunski primer visoke starosti, ki jo dočaka le izredno malo kozlov, saj imajo sicer gamsi po naravi krajšo življenjsko dobo.

Letos februarja pa se je nad vasjo Potoki, krajem, ki leži med Jesenicami in Žirovnico, na vsega 600 m nadmorske višini, in to prav za hišo dolgoletnega tajnika jeseniške lovske družine **Nika Praprotnika**, pojavil gams. Kozel je verjetno pritaval prek skalnate Ajdne, znanega arheološkega najdišča nad Žirovnico, s pobočij Stola. Kozel je bil zelo shiran in ne boječ, v dolino je prišel umirat. Skupaj z gospodarjem LD Jesenice, **Nikom Bernardom**, sta ga nekaj dni opazovala, mu pokladala hrano, celo povsem na blizu fotografirala, dokler ga Praprotnik ni odrešil muk, saj gams ni mogel več na noge. Roglji so pokazali prenetljivo gamsovo starost 18 let in celo 104,20 točke (bronasta medalja). Dolej na Gorenjskem v zadnjih desetletjih še ni bil znan primer, da bi kozel doživel višjo starost. Prav mogoče je, da je to tudi najstarejši gamski kozel, uplenjen pri nas.

Branko Galjot

Na lov vzemite tudi čas, dvogled in preudarnost!

V večina lovcev, preden se odpravi na lov, se niti ne zaveda, da za uspešen lov potrebujejo – poleg puške in dvogleda – tudi dovolj časa, razum in potrpljenje. Opažam, da mnogim lovcem na lovu, verjetno tudi še kje drugje, kronično primanjkuje časa, kar jih privede v stanje živčnosti in izgube potrpljenja. To se največkrat dogaja na skupnih pogonih, kjer se zgodi tudi največ nesreč, in pri posamičnem lovu, če se lovci med sabo ne obveščajo, kam se bodo odpravili na lov. Potem pa se dobita dva na istem kraju, kjer se najraje »vžge jeza«, ob slabi vidljivosti pa še kaj hujšega. Poznamo tudi lovce, ki se na skupnih lovih vedejo normalno, ko pa zagledajo ali zaslišijo divjad, preprosto zgubijo nadzor nad seboj; postanejo čisto zbegani, s tem pa tudi nevarni za druge lovce in za divjad. Zato ni čudno, da se nekateri lovci ne udeležujejo skupinskega lova in raje ostanejo doma na varnem. Ko zbegani lovci zagle-

dajo divjad, ki jim beži pred nosom, namreč preprosto pograbi puško, se za njo poženejo celo v tek in streljajo, kot bi bili na fronti. To je gotovo nepravilno in nenormalno početje, pa tudi skregano z lovsko pravičnostjo in etiko. So pa tudi taki, ki čakajo na stojišču ali preži in postanejo neučakani že ob vsakem poku vejice ... Že je grm ujet v strelni daljnogled, zatem pa počti in sploh ne vedo, kaj se skriva v grmu. Taki so najnevarnejši! Enako se jim dogaja tudi v mraku: skoraj nič več ne vidijo, a še kar vztrajajo, da bi se jim približala črna pika. Sploh ni pomembno, kaj ustrelijo, kaj šele, da bi ocenili. Iz prakse ugotavljam, da nekateri lovci ocenjuje-

za to vrsto pripomočka si moramo vzeti čas in mirno začeti z uporabo, če ga seveda imamo s seboj, kajti prehitri in živčni lovci imajo tudi z njim lahko precej nevšečnosti. Zato divjad, ki jo počasi in mirno opazujete prek dvogleda, dobro ocenite in šele, ko boste prepričani, streljajte. Preudarna in mirna kri je potrebna, da boste dosegli uspeh.

Nemalokrat se zgodi, da ravno pri menjavi dvogleda s puško divjad odskoči ali pa se premakne, če nismo dovolj pazljivi, in že so strelci nervozni in zaradi pobega ali premika divjadi streljajo prehitro in površno. Posledica je, da žival zgrešijo ali, kar je najhuje, jo le obstrelijo (rani jo). Nikakor se ne sme zgoditi,

Foto: A. Zbočnik

Zaradi hude poškodbe čeljusti shirana divja svinja

Na sejmu IWA v Nürnbergu, ki je bil od 10. do 13. marca letos, so predstavniki Swarovski Optik predstavili svoj novi komplet čistilnih pripomočkov za optične naprave.

Swarovski Optik je za nego in boljše rezultate pri opazovanju z optičnimi pripomočki iz tega programa začel izdelovati poseben čistilni komplet, ki je sestavljen iz etuija, ščetkice, protikondenznega sredstva, nekaj čistilnih robčkov in iz ene čarobne, antistatične krpice. Vsi pripomočki so primerni tudi za čiščenje drugih vrst občutljivih leč in steklenih površin; tudi za čiščenje očal, fotoaparátov, teleskopov, strelnih daljnogledov ipd.

S pomočjo čistilne krpice, ščetke in tekočine bomo s površine leč preprosto odstranili majhne delce prahu ali peska, s previdno uporabo čistilne tekočine pa temeljito očistili površino leče. Obenem bo tekočina tudi pomagala, da se leča nekaj časa ne bo megnila.

Pravilna uporaba visokokakovostnih pripomočkov za čiščenje optičnih naprav, trdijo predstavniki firme, nam bo omogočila podaljšati rok uporabe pripomočkov in prihranila obiske v optičnih servisih. – B. Leskovic

jo divjad kar prek strelnega daljnogleda, nekateri celo na samo na oko. Dvogleda sploh ne nosijo na lov. Ravno tak način je največkrat usoden za divjad, ki ne pade v ognju. Najhuje je takrat, ko po nepotrebnem pade vodeča žival ali vodnica tropa, a se taki lovci sploh ne zavedajo, kaj za živali pomeni izguba vodnice. Torej, če smo se odločili za lov, ostanimo na lovu mirni in naj se nam nikamor ne mudi, poleg tega pa vedno lovimo z dobrim dvogledom za vratom, kar bo bistveno prispevalo k boljši in natančni ocenitvi divjadi pred strelom. Znano je namreč, da se ravno zaradi naše neprepričanosti zgodi veliko nepotrebnega v škodo divjadi ali celo lovcev.

Dvogledov imamo na voljo zelo veliko vrst in so pri lovu nujno potrebni pripomoček. Zato jih imejte vedno pri roki in izkoristite njihovo uporabnost. Le z njihovo pomočjo se bomo izognili nespretnim dejanjem. Tudi

da bi divjad streljali s preže, v teku ali premikanju. Nič ne bo narobe, če boste tisti dan ostali brez plena. Pa jutri ali pa prihodnje leto.

Opažam tudi, da med lovci nastaja nevoščljivost, še posebno, če lovski tovariš upleni močno trofejno žival. Opozicija »trofejašev« se hitro zbere in že je na muhi še boljša trofejna žival, ne da bi pred odstrelom žival dobro ocenili, če je tudi primerna za odstrel in odobrena v načrtu odstrela. Za zavistneže marsikdaj ni pomembno, ali je žival prava za odstrel (in tudi odobrena) ali ne, samo da je trofejna.

Poseben problem so tudi nekateri mentorji, ki svojega pripravnika ne poznajo dovolj dobro in mu dovolijo oziroma zaupajo, da odstrel divjad, še preden mu pokažejo in razložijo ves postopek pred odstrelom, kot je: opazovanje, ocenjevanje in končno odstrel. Velikokrat je v lovskem nahrbtniku, še posebno v jesen-

Črevesje svinje brez vsebine, napolnjeno le s plini in zrakom, kar pove, da se svinja po poškodbi zaradi bolečin dalj časa sploh ni hranila.

Odstreljen jezik in del spodnje čeljusti, ki visi na koži.

skem času, ko postaja hladno, tudi velika »ledvička«, zaradi katere se nekaterim pred očmi prehitro porajajo »zlate medalje«. Takšni se nikoli ne prepričajo dovolj in nikakor niso sposobni dobro oceniti divjadi; tudi ne z uporabo dobrega dvogleda. Za strel se preprosto odločijo, kar pa vodi k zgrešenim strelom, nepotrebnim obstrelitvam ali še čemu hujšemu. Zato predlagam, naj lovci, ki so »premeški« do »tretje ledvice«, le-to pustijo doma ali pa tam ostanejo z njo tudi sami.

Nekateri boste ob branju članka morda rekli: »Zakaj vse to nakladaš, saj tako vse že vemo.«

To, kar sem opisal v tem prispevku, je samo delček od številnih vzrokov, zaradi katerih na lovih nastajajo neumnosti, ki pa

jih lovci sami vsi dobro poznate. Odgovor je preprost, obenem pa tudi boleč, če se spomnim na fotografijo divje svinje, ki jo je moral rešiti muk in lakote prav moj mentor.

Ko sem se konec tedna vračal iz Ljubljane, me je na poti domov namreč poklical in mi sporočil, da je uplenil kapitalnega merjasca. Z veseljem sem mu voščil lovski blagor in odgovoril, da ga bom obiskal takoj, ko bom prispel domov. Po eni uri vožnje sem prispel do mentorja, da bi mi pokazale merjaščeve čekane. Skupaj sva stopila do »odstreljenega merjasca«. Ob pogledu na žival me je stresel mrz: bila je divja svinja z odstreljeno spodnjo čeljustjo, del sekalcev pa je visel samo na koži; njen jezik je meril v dolžino le 5 cm. Si lahko predstavljate bolečine, ki jih je pretrpela žival? Jaz si jih ne morem. Po odstranitvi notranjih organov je odrasla svinja tehtala vsega skupaj le 58 kg. Vsebine v njenem črevesju in tudi v želodcu ni

bilo in jo je nadomeščal zrak. Menim, da si ni težko predstavljati, kaj je taka strelna poškodba pomenila za svinjo. Kljub obilici hrane, ki je za vsejede prašiče v poletnem času ne primanjkuje, je omenjena žival sploh ni mogla zaužiti.

Mladičev, sodeč po pregledu maternice, tudi ni imela, kar je pravzaprav razumljivo. Po ogledu sva se z mentorjem usedla in premlevala razna vprašanja, kako se je to zgodilo in koliko trpljenja je tako nelovsko dejanje (verjetno brez kontrolnega pregleda nastrela s krvosledcem) povzročilo svinji.

Zato vas, spoštovani lovski tovariši, še enkrat pozivam: Za lov si vzemite čas in dobro pogledajte, na kaj in kako streljate, kajti le tako se bomo lahko izognili posledicam nepotrebnega trpljenja divjadi in bomo ob tem tudi pridobili na varnosti nas vseh.

Alojz Zbačnik

Dva mrtva lovca

Povzetek članka iz dnevnega tiska o dveh mrtvih lovcih v Suhi krajini, objavljen v Lovcu, št. 2/06, me je spomnil na neprijeten dogodek, ki sem ga tudi sam doživel pri lovu v Trnovskem gozdu. S prijateljem sva lovila v Strgariji, nakar sva se namenila v Šibrovo dolino. V strmini, na poledenelih tleh, brez palice, mi je zdrsnilo. Padel sem vznak in tedaj je tudi počilo. Krasno, sem pomislil, prijatelj je nekaj uplenil, jetrca zagotovo bodo! Toda takoj nato sem začutil močno šumenje v ušesih. Odprl sem puško prelamačo in ugotovil, da je bil izstreljen naboj s kroglo!? Že hip zatem je bil pri meni prijatelj. Zavedel sem se, kaj bi se mu lahko zgodilo, če bi hodil takoj za mano, kot je tudi nameraval. Puškar je ugotovil, da je bil moj sprožilni mehanizem nastavljen »premeško« ...!

V knjigi Lovčovo orožje (stran 41) piše: »Če sta zaskočka ali vzmet naprožila nestrokovno obdelana, je lahko ogrožena varnost, saj lahko strel sproži že močnejši stresljaj puške.«

Prijatelj me je s fičom peljal po grdi poti. Puško z naboji v nabojišču sem držal pred seboj, naslonjeno ob dno vozila, ko je naenkrat počilo in je krogla zletela skozi streho. Ubogi bobenčki v najinih ušesih!

Lovce sem vprašal, če se jim je kdaj zgodilo kaj podobnega.

Zvedel sem: sosedu se je sprožila puška, ko se je vzpenjal na prežo; drugemu je krogla prevrtala omaro; tretjemu, strokovnjaku za balistiko, se je puška sprožila, ko jo je jemal iz prtljažnika in ga smrtno ranila; četrtemu se je sprožila, ko jo je jemal z zadnjega sedeža avtomobila, a je k sreči krogla zletela mimo njega.

Pa še stara, doslej skrivnostna zgodba. Na smreki je sedela kanja. Prijatelj je naslonil puško na prtljažnik, pomeril in sprožil. Ob puku se je zaslislal še čuden »pri-glas«. Kanja je odletela, v prtljažniku in blatniku mojega avtomobila pa je zazevalo sto luknjic ...

Lovec, vaščan, kadar mora na lovu skozi goste grmovje, prečkati graben, potok, skalovje ..., vedno izprazni puško. Besede mamijo, zgledi vlečejo! Vsi, ki smo bili za njim, smo storili enako ...

Ko navadno stojimo v zboru pred vodjem lova, nam vedno lepo pojasni, na kaj smemo streljati in na kaj ne. Vedno je na zbornem mestu veliko poudarka previdnosti pri ravnanju z orožjem. Morda včasih manjka le nenaden predlog katerega koli od udeležencev med pogoni ali ob malici: »Tovariši, prosim, pokazite, če nima kdo morda še naboja v cevi!« Naj nam bo v skupno opravičilo rek: »Vsaka puška, tudi prazna, enkrat v življenju počí.«

Pa še to: Pri tistem nesrečnem lovu v Suhi krajini so imeli dopoldne štiri pogone ... Napor, dobro vemo, zmanjša psihofizične sposobnosti vsakega, tudi lovcev. Stari rek se glasi: »Zjutraj po štirih, opoldne po dveh in zvečer po treh!« Za lov na veliko divjad bi bilo prav že opoldne iti po treh ... Meni bi lovska palica zelo verjetno prihranila spiralni zlom in vožnjo z akijem s Stola; morda bi ohranila tudi očeta petim otrokom ...

Sebi in drugim bi bistveno povečali varnost, če bi naboj potisnili v cev res samo tedaj, ko smo dejansko že na preži, na stojišču ali smo sami na zalazu.

Moje dobronamerno pisanje bo žal marsikomu dišalo po znamenem reku: »Ne glejte, kaj jaz delam, le delajte, kot jaz govorim!« Namenjeno je iskreno samo tistim med nami, k sreči maloštevilnim: pozabljivcem, površnežem in raztresenim, kakršni sem neredko tudi sam ... Pa predvsem mladim lovcom še brez negativnih izkušenj!

Ivan Grbec

Nova Gorica

ana.grbec@gmail.com

Foto: D. Drobež

Rogovje pravilnega štirinajsteraka, ki ga je 16. 8. 2005 v LD Otočec uplenil Drago Drobež. Na rogovju je bilo napletene okrog 200 m plastične vrvi, ki jo je jelen pobral predvidoma na njivi, ki je bila z njo ograjena v lovišču LD Trebelno. Po trimesečnem spremljanju gibanja jelena je bilo pozneje ugotovljeno, da ga je omenjena vrv zadrževala na njivi več kot en teden. V tem času se namreč jelen ni pojavil na opazovanem območju, ki ga je sicer redno obiskoval vsak drugi dan.

Potepuški psi so preganjali in morili divjad

Letošnja, s snegom obilna in dolgotrajna zima z nizkimi temperaturami je prizadela tudi divjad v naravi. Da bi lažje preživela, zanjo poskrbijo lovci s krmljenjem na določenih krmiščih. Takšno krmljenje ima dobre in slabe strani: dobro je, da v

ski dnevnik zapisujem dogodke, ki so povezani z lovstvom. Tako sem ugotovil, kar je tudi zabeleženo, da je v našem lovišču 120 psov. Od tega jih je okrog 100 takih, ki jih gospodarji pustijo, da nenadzorovano tekajo po okolici. Ti so postali pravi sovražniki in preganjalci divjadi.»

Ste v to prepričani? »Popolnoma, saj so nam letos taki psi polovili in raztrgali že 6 glav srnjadi. Toliko smo jih našli, morda je

katerega sem vas poklical, je star okoli 3 leta. Njegova vrednost je okoli 120.000 tolarjev. Moram reči, da so kazni za lastnika psa, seveda, če ga najdejo, zelo visoke. Menim, da bi se moral lastnik psa, ko ga izpusti, zavedati, da se žival zaradi svojega nagona ne more obvladati. Zanimivo je, da sem ob omenjenem krmišču pred dnevi našel tudi raztrganega divjega zajca. Prav mogoče je, da so tudi njega presenetili psi – krdelo potepuških psov,« je še dodal Veberič.

Ludvik Kramberger

Najtrša je predla jerebicam

Letošnja huda in izjemno dolga zima je hudo pritisnila na divje živali, ki so si težko iskale varno zavetje in hrano. Zaradi dolgotrajne snežne odeje in zamrznjenega snega je bila vso zimo na najslabšem mala poljska divjad, predvsem zajci, fazani in jerebice. Prav slednje so bile še posebno ogrožene, saj so zaradi ledene skorje težko prišle do hrane. Zato ne preseneča, da jih je bilo ponekod mogoče videti tik ob dvoriščih in domačijah, kjer so si iskale hrano. Lep primer je poučna zgodba iz lenarške Črete, od koder je že na začetku zime priletela večja kita jerebic do Prežihove ulice in Strme poti, kjer je bila deležna skrbi tamkajšnjih meščanov, ki so jim ponudili hrano. K sreči je na bližnjem travniku na nekaterih mestih skopnel sneg, tako da so lahko jerebice same brskale za hrano, ki pa je ni bilo v izobilju. O podobnih primerih so poročali tudi z obrobja Radehove, pa iz Šetarove, Lormanja, Spodnje Senarske in Verjan. Poleg jerebic so k vasem in na dvorišča zahajali tudi fazani. V začetku marca so

posamezni parčki jerebic prileteli celo na vrtove med stanovanjske hiše, kar je svojevrstna redkost in posebnost. Ljudje so jih nekoliko presenečeno, a vseeno prijazno sprejeli. Sicer pa naj kot zanimivost ob robu temu poročilu zapišemo, da so nekateri Lenartčani jerebice, pa tudi fazane in zajce krmili vso zimo pod glavno cesto Lenart–Ptuj na obrobju Črete in tudi v Radehovi. Takšen odnos veliko pove o razumevanju resnične stiske divjih živali, ki je bila letošnjo zimo zares velika. Ljudje so seno nastavljali tudi srnam, in to na obrobju mesta, kar je prav tako zanimivo. Na njivah pod Lenartom se je v Čreti zadrževal velik trop srnjadi, ponavadi od 11 do 13 živali. Podobni prizori so bili tudi v številnih drugih slovensko-goriških loviščih, a lenarška zgodba je zares nekaj posebnega. In za marsikoga tudi redkost.

Nasploh je za poljsko jerebico, ki je naša najpomembnejša avtohtona poljska kura in eden najboljših kazalcev sprememb poslabševanja razmer, porušenega biološkega ravnovesja na kmetijskih tleh, značilno, da se v zimah z debelo in dolgotrajno snežno odejo približa vasem. To ni nič novega, poudarjajo člani zelene bratovščine, ki imajo letos polne roke dela z dopolnilnim krmljenjem divjadi. Skrbijo za vse divje živali, še posebno pa za redke in ogrožene jerebice, ki so si k sreči marsikje le opomogle in se vrnile na polja. Zato bi bila velika škoda, če bi jih zdesetkala huda zima. Toda skrb se je povečala, ko je 5. marca po vsej Sloveniji zapadlo spet okrog 40 cm snega. Skrb je utemeljena, saj vemo, kaj se je že zgodilo v zimi 1962/63, ko si na Slovenskem jerebica praktično ni nikoli več povsem opomogla. V snegu in mrazu jerebice lahko hitro oslabilo, saj zaradi ledene skorje ne

Raztrgan srnjak, žrtev psov

slabih razmerah živali pridejo do hrane, slabe pa v tem, da tam postanejo lahek plen plenilcev in potepuških psov. Na Prešernov dan nas je iz Spodnjih Ivanjcev poklical lovec in lovski čuvaj LD Negova **Franč Veberič**, ki je ob obhodu krmišč v Spodnjih Ivanjih, nedaleč od nekdanjega Roškarovega mlina, ki stoji na Cogetinskem potoku v Grabonošu, naletel na raztrganega srnjaka. Popeljal nas je do krmišča in nam pokazal krmišče ter ob njem na snegu ležečega raztrganega srnjaka. Velikokrat so že poslali opozorila v krajevne časopise, naj lastniki ne spuščajo psov z verig, naj brez nadzora ne tekajo naokoli, pa nič ne pomaga. Sedaj, ko nov lovski zakon prepoveduje lovcem odstreliti klateškega psa, se je stanje še poslabšalo.

»Kot lovski čuvaj vsak dan obhodim številna krmišča za divjad, ki so v revirju LD Negova, ki obsega 2.400 ha. Član lovske družine sem že 34 let in dobro poznam teren. Tako dobro ga poznam tudi zato, ker sem bil tudi gospodar in predsednik LD. Moram reči, da nisem lovec, ki bi le rad streljal divjad; rad jo tudi opazujem. Prav zato sem se odločil za čuvajsko službo, ki mi je prijetna zaposlitev, še posebno sedaj, ko sem v pokoju. Ob obiskih lovišča si vsak dan v čuvaj-

Žrtev potepuških psov je bil tudi poljski zajec.

še kje kakšna žrtev, ki je psom pobegnila in ranjena poginila neke v samoti in je še nismo odkrili. Od šestih smo tri našli v bližini Grabonoša, druge pa na terenu v okolici Negove. Kdo je ujel srno, ni težko ugotoviti. Sedaj, ko je sneg, pa sploh ne, saj psi puščajo sledi v snegu. Znan je tudi način napada na srno. Ponavadi žrtev napade več psov, ki se kot klateži zberejo zvečer. To je tudi običajen čas, ko lastniki spustijo svoje pse z verig, da bi se malo razgibali. Posledica je preganjanje divjadi, ki je v snegu nemočna in je lahek plen krdele krvoločnih psov. Srnjak, zaradi

Poljske jerebice so se v letošnji zimi povsem približale hišam.

Divjačinski fondi

Za družino šestih oseb potrebujemo:

1500 g različnih vrst divjačinskega mesa, 1000 ml dobre divjačinske osnove ali močne fazanje juhe, posodo za fondi, več vrst pripravljenih hladnih solat.

Potrebujemo popolnoma očiščeno meso najboljše kakovosti; uporabni so deli fazanj ali jerebičjih prsi, deli srnjakovega, jelenovega, gamsovega ali muflonovega stegna, še bolj pa hrbta. Lahko uporabimo tudi dele drobovine, vendar samo od mlade, do dveh let stare divjadi. Meso mora biti najboljše kakovosti in dobro uležano. Meso divjih prašičev naj ne bi uporabljali, ker je čas kuhanja ali pečenja prekratek, da bi se uničile vse bakterije, ki jih lahko vsebuje tako meso. Le-to prej obvezno marinirajmo, vsako vrsto mesa posebej, in sicer v mešanici olivnega olja in različnih začimb. Pred pečenjem mesa ne solimo. Primerne omake za pripravo divjačinskega fondija, pripravljene so na osnovi majoneze, so hladne omake, npr. limonina, paradižnikova, hrenova ...

Lahko pa pripravimo tudi tople omake, kot so: cumberlendova, jabolčna, gorgonzolina, česnova ... Marinirano meso popivnamo s kuhinjsko krpo, ga nataknemo na posebej za fondije pripravljene vilice in ga kuhamo v omaki ali fazanji juhi nad gorilnikom za pripravo fondija. Pečeno meso pomakamo v vnaprej pripravljene različne omake ter ga zaužijemo skupaj s pripravljenimi solatami.

Čas kuhanja koščkov mesa je odvisen od želje in okusa posameznika. Osebo najbolj cenim »agleško« kuhano oz. pečeno meso, kar pomeni, da je v sredini meso še rožnate barve. **Tak način pa ne velja za pripravo divje perutnine!**

Omake cumberland

1 žlica ostre gorčice, 2 do 3 žlice olivnega olja, 4 žlice brusničnega džema, 100 ml slajšega rdečega vina, limonin sok, sol, sladkor, naribana lupinica pomaranče in limone.

Naribano pomarančno in limonino lupinico poparimo s kropom, jo odcedimo, prime-

šamo vse naštete surovine, po želji razredčimo s tekočo smetano in omaka je pripravljena.

Hladna gorčična omaka

10 žlic gorčice, 150 ml cvička, sol, poper, nastrgana lupina ene limone, 5 v prah strtih nageljnovih žbic, dve žlici olivnega olja.

Gorčico razmešamo z oljem in cvičkom, solimo, popopravimo, dodamo klinčke in limonin sok, potresemo z limonino lupino.

Topla pehtranova omaka

200 ml perutninskega fonda, 100 ml sladke smetane za kuhanje, maslena kocka, dve žlici svežega ali suhega pehtrana, limonin sok, sol, beli mleti poper.

Masleno kocko vmešamo v vroč perutninski fond, dodamo sladko smetano, limonin sok, pehtran, solimo in popramo, nežno zavremo in odstavimo.

Topla ingverjeva omaka

Tri sveže rumenjake, 150 ml sončničnega olja, ena čajna žlička gorčice, sveže mleti beli poper, 50 g svežega olupljenega

Kulinarični kotiček

ingverja, 50 g medu, dve žlici dobrega jabolčnega kisa, 200 ml kropa.

Z električnim mešalnikom mešamo rumenjake, gorčico in počasi dodajamo olje. Proti koncu tako narejeno majonezo začинimo z nekaj kapljicami sezamovega olja.

V mešanici kropa in kisa kuhamo na trakove narezan ingver. Kuhanega dobro pretlačimo in ga skupaj z napol ohlajeno omako počasi primešamo majonezi.

Matjaž Erzar - Matiček
prmaticku@siol.net

Divjačinski fondi, primeren za družabne trenutke ...

morejo do hrane, za katero sicer niso izbirčne in se zanj tudi dobro znajdejo. Pozimi v snegu se jerebice v glavnem hranijo z zelenimi listi ozimin, trav in detelj ter listi ozimne repice, ogrščice in krmnega ohrovt, če lahko pridejo do take hrane. Zato lovci ob krmiščih za jerebice ponavadi odstranijo sneg in jim naredijo prehode za lažje gibanje. V hudem mrazu namreč brez hrane hitro oslabijo in postanejo lahek plen za ujede, lisice in kune. Po dolgotrajni zimi lahko od lakote tudi poginejo, če pa zimo preživijo preveč izžrpane, spomladi nimajo prirastka ali pa je le-ta zelo skromen.

Vse to so pglavitni razlogi, da v lovskih družinah v Slovenjskih goricah, na Dravskem in Ptujskem polju, v Prlekiji in Prekmurju že vrsto let toliko bolj zavzeto skrbijo za to poljsko kuro. Kot je povedal mag. **Emilijan Trafela**, predsednik Ptujsko-Ormoške ZLD, so lovci izjemno veseli sodelovanja in podpore številnih kmetov in drugih, ki pomagajo divjim živalim. Še vedno pa je divjad, tudi jerebice in fazani, lahek plen potepuških psov. Zato prosijo vse lastnike štirinožnih prijateljev, naj nekoliko bolj pazijo nanje in preprečijo njihovo nenadzorovano gibanje na terenu. Iz številnih

lovskih družin po vsej Sloveniji so namreč poročali o preganjanju in zimskih pokolih srnjadi, ki se je v zamrznjenem snegu težko gibala in je bila nemalokrat lahek plen krdel potepuških psov. Kar nekaj primerov povsem izmaličene in raztrgane srnjadi so zabeležili tudi v LD Dobrava iz Svete Trojice v Slovenskih goricah. Potepuški psi so opravili svoje in tako sta tudi revirna lovca **Daniilo Muršec** in **Vlado Šteinfelšer** iz revirja Cogetinci večkrat poročala o pokončanih srnah. Sicer pa sta vsa zimo skrbela za divjad, predvsem za srnjad in fazane, pa tudi za ptice pevke. Ob njuni visoki preži, ki je lahko

zgled, kakšna naj bi bila ta lovška naprava, sta zgradila še jasli za srnjad in krmišče za malo divjad. Kakor koli že, zima je pač pokazala zobe in tudi divje živali so bile tokrat prepotrebne naše skupne pomoči, sta menila omenjena lovca, ko smo se s kamero mudili v njunem revirju. K sreči je dobre volje in razumevanja vedno več in tako so se tudi jerebice in druge divje živali ponavadi le znašle pred dobrimi ljudmi. V lenarškem primeru in podobnih zagotov, kar je dokaz več, da postaja skrb za živi del narave vse večja in odgovornejša.

Marjan Toš

V njegovi rojstni vasi, Rodine na Gorenjskem, smo se lani septembra poslovili od velikega lovca in še večjega ljubitelja narave, člana LD Ig, **Janeza Jalna**. Njegovo plemenito srce je prenehalo biti 4. 9. 2005.

Malokomu so vile rojenice položile v zibel z novim življenjem toliko darov, kakor prav njemu. Že sama okolica ga je napajala z nepojmljivimi blagari – visoke gore, razgled proti Bledu, delovni in pošteni Gorenjci, navajeni reda, toplota in ljubezen številne družine. Predvsem pa neokrnjena narava in nepozabni sorodniki. Izmed njih izstopata starejši brat in znani čebelar ter pisatelj, stric Janez Jalen. Le kdo ne pozna njegovih Bobrov, Previsov ali Tropa brez zvoncev? V teh povestih sta najlepše opisana gorenjska vztrajnost (trma?) in odnos do narave. Prav to in pa ime, ki ga je dobil po slavnom stricu, je Janez napotilo v lovsko družino.

Janez se je rodil 28. 11. 1922 očetu Matiji in materi Katarini. V družini je bilo 13 otrok. Osnovno šolo je obiskoval v vasi Zabreznica in jo tudi uspešno končal. Prav tako je z uspehom končal gimnazij. Nadaljnje izobraževanje mu je prekinila 2. svetovna vojna. Kot mnogi zavedni slovenski fantje se je tudi on odločil in sodeloval v NOB. Zaradi izkazanega pograma je bil tudi večkrat odlikovan in pohvaljen.

Po vojni je končal šolanje na Višji upravni šoli in služboval v takratnem MNZ kot inšpektor. Zahtevno in odgovorno službo je predano opravljal vse do svoje upokojitve. Pri svojem delu z ljudmi (vzgoja) se je zelo izkazal, kar mu so priznali: stroka, služba in državni aparat. Prejel je več je državnih, republiških in službenih odlikovanj.

Lovska dediščina in krvi, ljubezen do narave in iskanje navdihov po napornem delu z ljudmi ga je pripeljalo v lovsko vrsto. Ker si je na Igu našel za življenjsko sopotnico svojo Jožico, smo bili veseli, da se je pridružil prav naši LD Ig. Naš član je bil od leta 1953, lovski izpit je opravil leta 1954. Takoj se je pokazalo, da je Janez načelen, vztrajen, nepopustljiv, delaven in neizprosno do omahljivcev. Take njegove lastnosti so kar klicale po opravljanju zahtevnih nalog v LD. Prvič je LD Ig vodil že leta 1956 in garaško delo starešine je opravljal še od leta 1960 do 1962 in od 1971 do 1981. Vmes je bil tudi tajnik od leta 1958 do 1960, predsednik NO 1991 do 1992. Bil je tudi dolgoletni cenilec škode od divjadi (1954 do 1981). Z načetim zdravjem je imel čedalje več težav in dopuščalo mu je samo še delo v NO LD do leta 1996.

Janez je velik poudarek namenjal izobraževanju in varstvu narave. Tudi sam je opravil izpit za preglednika uplenjene divjadi ter lovskega tehnika (leta 1976). V času njegovega vodstva LD je potekalo uspešno naseljevanje male divjadi na Barje, predvsem fazanov, obnovljeni so bili ribniki v dolini Drage, poljskih zajcev pa smo imeli toliko, da smo jih odlašali in žive izvažali na Češko. Družina je prejela visoka lovska in državna odlikovanja, ribniki v Dragi pa so bili razglašeni za naravni park.

Janezove zasluge v lovstvu so velike. Za njegovo tršato gorenjsko podobo in strogostjo se je skrivala mila,

celo pesniška duša. Za svoje delo je prejel več lovskih priznanj in odlikovanj: znak LZS za lovske zasluge in red III. in II. stopnje, srebrni znak KZS za kinološke zasluge, LD Ig pa ga je imenovala za častnega člana.

Sele s tvojim odhodom, Janez, se je pokazalo, kaj si nam pomenil in kolikšna izguba je to za nas. Bil si steber naše LD in še vedno nam odmeva v ušesih Tvoj značilni pozdrav: »Nazdar!« Kot takega se Te bomo vedno spominjali in te ohranjali v hvalnem in častnem spominu. V miru počivaj, v večnih loviščih pa naj Ti Diana nameni najboljše stojišče!

LD Ig – A. P.

Rudi Ranc, ki je bil zvest in spoštovan član več kot 40 let.

Rodil se je leta 1943 na majhni kmetiji na Zelen Bregu Pri Tončiju, kjer je z bratoma in sestrama preživel otroštvo.

Osemletko je končal na Ravnah na Koroškem, srednjem veterinarsko-sadarsko šolo je v obiskoval v Šentjurju pri Celju in jo leta 1963 končal v Ljubljani. Zelja po znanju ga je vodila še na Pedagoško akademijo v Mariboru, kjer je doštudiral smer biologija in kemija.

Kot predmetni učitelj se je leta 1966 zaposlil na OŠ Prežihovega Voranca na Ravnah na Koroškem, kjer je poučeval sedem let. Tam je bil pedagoški vodja in pomočnik ravnatelja. Bil je tudi korecenten učbenika biologija za 6. razred OŠ. Marca 1976 leta je bil imenovan za tajnika Občinske izobraževalne skupnosti in skupnosti otroškega varstva Ravnah na Koroškem. Kot tajnik je delal vse do 21. februarja 1982, ko je bil imenovan za ravnatelja VV zavoda. S svojo zavzetostjo in strokovnim delom je na omenjenem delovnem mestu ostal celih dvajset let – vse do upokojitve leta 2002.

OZ LD Strojna je leta 1965 sprejel Rudija v vrste zelene bratovščine. Leta 1969 je po opravljenem lovskem izpitu postal član NO, katerega član je bil tri leta, potem je za dve leti prevzel funkcijo predsednika NO. V letih od 1973 do 1977 je bil izredno aktiven pri gradnji doma lovcev. Tajniške posle je opravljal v letih 1974 in 1975, štiri leta (1978 do 1981) je bil starešina LD Strojna - Ravne na Koroškem. Kar šest let je vodil lovski revir (1988 do 2001). Član DK je bil v letih 1984 in 1985 ter 1990 in 1991. Predsednik DK pa je bil v letih 1986 in 1987.

Za LD Strojna - Ravne na Koroškem je opravljal dela prevzemnika uplenjene divjadi v letih 1988 in 1989. V istem času je opravljal tudi funkcijo »statističarja«. Štiri leta (1998 do 2001) je bil gospodar doma lovcev.

Rudi je za svoje požrtvovalno in nesebično delo v lovstvu prejel znak za lovske zasluge LZS in red III. stopnje, srebrni znak za kinološke zasluge, matična LD pa mu je za prizadevno delo izročila dve družinski plaketi (1984 in 1994).

Rudi, hvala za vse! Naj ti bo lahka

slovenska zemlja; za vedno boš ostal v naših srcih.

LD Strojna - Ravne na Koroškem – V. P.

Telefonsko sporočilo sina Marjana: »Ivana ni več!« je 17. 10. 2005, odjeknilo med nami kot strel iz lovske puške. Vedeli smo, da je zelo bolan, a nas je njegova

smrt presenetila. Od našega lovskega tovariša **Ivana Lobode** smo se lovci LD Mengeš in lovci drugih lovskih družin ter številni prijatelji in znanci poslovili s tesnobo v srcu na pokopališču v Mengšu.

Ivan se je rodil decembra 1932. Že v otroških letih si je ob starem očetu pridobil lovske izkušnje. Zelja po lovstvu je bila vseskozi prisotna v njegovi duši in se mu je zdela skoraj neuresničljiva. Njegova žena Mara se je opogumila (tudi ona je žal že dolgo pokojna) in za sprejem v lovske vrste zaprosila takratnega starešino LD Mengeš, Gregorca. V lovsko družino je bil sprejet leta 1963, torej pred 42 leti. Vseskozi je bil odličen lovec in lovski tovariš ter vedno tudi lovsko pravičen do divjadi.

Kljub zgodnji izgubi življenjske sopotnice in skrbi za svojo družino je vestno in zavzeto sodeloval pri gradnji lovskega doma in pri delu v lovišču. Svoje bogate izkušnje je nesebično prenašal na mlajše lovce.

Član upravnega odbora LD je bil tri mandate (od 1978 do 1982, 1994 do 1996), en mandat pa je bil gospodar lovskega doma. Kot vsestranskega in prizadevnega lovca ga je LZS odlikovala z znakom in redom za zasluge III. stopnje, LD Mengeš pa s plaketo lovskih družin.

Ivan, hvala Ti za vse, kar si dal lovstvu in nam, za lepe in nepozabne trenutke, ki smo jih preživeli skupaj.

LD Mengeš – J. K.

Ustanovni in častni član LD Brezovica, **Janko Mravlje**, je tri mesece pred svojo 85.-letnico, 17. 10. 2005, zaspal. Lovci naše in sosednjih lovskih družin smo

ga v večni sen pospremili na pokopališče v njegovi rojstni Brezovici pri Ljubljani. V slovo so mu žalostno zatrobili lovski rogovi, iz okoliškega gozda pa so mu zadoneli streli zadnjega pogona. Številni lovci naše in sosednjih lovskih družin smo njegov grob zasuli s smrekovimi vejicami in se s tem starim lovskim običajem, ob priklonjenih lovskih praporih, poslovili od njega.

Janko Mravlje je bil iz kmečke družine (rojen 14. 1. 1921), v kateri se je lovska kri več rodov prelivala iz očetov na sinove. Zato nista izjemi tudi njegova sinova, ki sta že rosno mlada vstopila v lovske vrste.

Vihra druge svetovne vojne je tudi njega zajela v svoj vrtnec. Po kapitulaciji tedanje Kraljevine Jugoslavije so Janka okupatorji ob vrnitvi z letalske šole aretirali in odpeljali v ujetništvo v Nemčijo. Od tam se je vrnil šele avgusta 1945. leta. Že naslednje leto pa se je s 17 lovci vpisal med ustanovitelje LD Brezovica. Od tedaj pa do nekaj let pred smrtjo, ko sta ga leta in bolezen utrgala naravi, sta bila zanj lov in gojitev divjadi domala smisel življenja. Po vojni je bil med prvimi pobudniki bogatenja opustelega lovišča s fazani, poljskimi jerebicami in divjimi zajci. Rezultate omenjenih prizadevanj so žele poznejše generacije lovcev tega lovišča.

Med dolgoletnim lovskim stažem je bil Janko Mravlje dvakrat starešina (1953–1955 in 1975–1977), gospodar (1970–1972), predsedoval je disciplinski komisiji (1974–1976 in 1986–1988), bil je tudi glavni ocenjevalec lovskih trofejev, referent za lovski turizem, mentor pripravni-

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Alojz Vesel, LD Banja Loka, Kostel, * 30. 3. 1933, † 2. 2. 2006.
Milan Žagar, LD Draga, Trava, * 3. 10. 1951, † 9. 2. 2006.
Ignac Baznik, LD Cerklje ob Krki, * 11. 5. 1922, † 1. 11. 2005.
Karel Andrejaš, LD Cerklje ob Krki, * 1. 4. 1928, † 6. 11. 2005.
Alojz Lekše, LD Cerklje ob Krki, * 2. 5. 1941, † 3. 12. 2005.
Jožef Kladnik, LD Podgorje, * 25. 4. 1917, † 6. 2. 2006.
Miha Klemen, LD Hrastrnik, * 8. 12. 1930, † 11. 2. 2006.
Marjan Rudolf Nikolavčič, LD Sabotin, * 16. 9. 1929, † 28. 9. 2005.
Ivan Dolenc, LD Logatec, * 27. 12. 1927, † 14. 2. 2006.
Jože Jerman, LD Braslovce, * 2. 2. 1913, † 27. 12. 2005.
Jurij Trnovšek, LD Dramlje, * 9. 4. 1953, † 3. 1. 2006.
Emil Turk, LD Ribnica, * 2. 7. 1931, † 9. 3. 2005.

Franč Krajnc, LD Gornji Grad, * 1. 12. 1916, † 5. 1. 2006.
Vlado Podkubovšek, LD Loče pri Poljčanah, * 7. 11. 1914, † 29. 12. 2005.
Franč Kladnik, LD Luče ob Savinji, * 8. 5. 1924, † 8. 8. 2005.
Anton Kladnik, LD Podčetrtek, * 25. 4. 1952, † 28. 12. 2005.
Leopold Kos, LD Tabor, * 19. 11. 1944, † 13. 12. 2005.
Gabro Cverlin, LD Smrekovec, * 14. 3. 1932, † 20. 2. 2006.
Janez Janžekovič, LD Markovci, * 22. 8. 1932, † 15. 2. 2006.
Srečko Šlauer, LD Boč na Kozjaku, * 5. 5. 1932, † 15. 10. 2005.
Marjan Kolar, LD Šenčur, * 3. 2. 1940, † 7. 2. 2006.
Franči Kocjančič, LD Begunjščica, * 17. 7. 1944, † 31. 1. 2006.
Stane Nosan, LD Ribnica, * 21. 10. 1920, † 25. 1. 2006.

Umrlim časten spomin!

kom, izvrsten poznavalec divjega petelina in nepogrešljiv vodnik na lovu na te, že dolga leta zavarovane močnejše ptice.

Janko je za svoje dolgoletno delo in prispevke na področju lovstva prejel veliko plaketo LD Brezovica in bil imenovan za častnega člana, LZS pa ga je za njegovo zaslužno delo v lovstvu odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

V tem kratkem zapisu o našem Janku ne kaže zamolčati, da je bil osebnost, ki smo jo zaradi odločnosti, odkritosrčnosti in tovarištva imeli zelo radi; takšnega bomo ohranili tudi v našem spominu.

LD Brezovica – V. S.

Vinko Mohar, član LD Loški Potok, je umrl 8. 10. 2005. Rodil se je 25. 9. 1911 v Segovi vasi v Loškem Potoku. V svoji rani mladosti je bil kmečki delavec in gozdni delavec tesač. Družina, v kateri je odrasčal, je bila napredna in narodno zavedna. V najtežjih časih, ko je naša domovina trpela pod okupatorjem, se je Vinko pridružil boju za osvoboditev. Po vojni se je vključil v obnovno porušene domovine. Delal je v okrajnih organih oblasti. Kot kmečki otrok je bil neposredno povezan z naravo in vsem, kar živi v njej. Zato se je leta 1949 včlanil v LD Loški Potok.

Ob vstopu v lovsko družino se je zavedal, da biti lovec ne pomeni le loviti divjad, pač pa nenehno požrtvovalno delati, gojiti divjad, spoštovati predpise in pravila društva. Vse naloge in zaupane zadolžitve je opravljal vzorno. 4 leta je bil tajnik LD (1973 do 1976), 3 leta blagajnik (1978 do 1980) in 4 leta član disciplinskega razsodišča. Prav tako je bil tudi aktiven član gradbenega odbora za izgradnjo lovskega doma.

Za požrtvovalno delo v lovstvu je prejel znak za lovske zasluge LZS in priznanje LD Loški Potok za 40-letno aktivno članstvo v lovski družini, ki ji je bil zapisan vse do same smrti.

Dragi Vinko, hvala ti za vse, kar si v življenju storil za divjad in lovstvo. Ohranili te bomo v trajnem spominu. Počivaj v miru v domači zemlji, v objemu potoških gozdov. Tvoji ljubitelji, hčerke in njihovim družinam izrekam iskreno sožalje v ime naših lovskega tovarišev, prijateljev in v svojemu imenu.

LD Loški Potok – S. R.

10. novembra lani se je od nas poslovil naš dolgoletni in zaslužni član LD Križevci **Alojz Jureš**.

Lojze se je rodil 18. 6. 1926 v kraju Boreci. Ljubizen do narave in lovstva mu je bila tako rekoč položena v zibelko. Že njegov oče je bil v času med obema svetovnima vojnama priznan in cenjen lovec, ki je več kot polovico tega obdobja vodil križevsko lovstvo. Lojze je tako že od rane mladosti živel in bil vzgojen v duhu skrbi za naravo, divjad in pravičen lov ter ohranjanje lovske tradicije in zgodovine.

Član lovske družine Križevci je postal že leta 1949. Od leta 1957 do 1981 je bil strešina naše LD; torej polnih 24 let! V tem obdobju je LD postala prepoznavna v širšem prostoru. Lojzetova prva in velika skrb je bilo lovišče. To je pripomoglo, da smo bili ena od tistih lovske družin, ki smo bili prepoznavni po bogatem lovišču. Marsikdo nam je to zavidal.

Veliko uglednih ljudi in lovske strokovnjakov takratnega časa je obiskovalo našo družino. To je pripomoglo, da so Križevci in Veržej s svojimi okoliškimi vasi postali prepoznavni v Sloveniji in tudi zunaj naših meja. Bil je pobudnik nakupa lovskega doma v Križevcih, kar si je lahko privoščila redko katera LD. Prav tako je bil pobudnik za nakup lovskega remiznih površin. Glede discipline na lovu je bil skupaj z lovovodji neizprosni. Posebno skrb je namenjal ohranjanju lovskega šega in navad ter lovskega tovarištva. Tisti, ki smo doživeli njegove lovske krste in ropote, jih ne bomo nikoli pozabili. Na zadnjih pogonih ali drugih lovske srečanjih ni nikdar manjkala pesem. Predvsem so mu bile pri srcu ljudske pesmi z lovske vsebine. Lovskega tovarištva ni gojil samo znotraj križevske družine, ampak je spodbujal druženje tudi z drugimi družinami po Sloveniji. Tako je bil pobudnik, skupaj z pokojnim Tončkom Dežmanom, lovskega tovarišev iz LD Jelovica iz Ribnega na Gorenjskem, da sta se pobratili obe lovske družini.

Zaradi uspešnega dela v LD Križevci mu je bilo hitro zaupano članstvo in vodilna mesta v raznih lovske organizacij. Pomurske lovske zveze, ZLD Prekija in še bi lahko naštevati. Lahko bi celo trdili, da je bil v povojnem času eden tistih lovcev, ki je s svojo osebnostjo bistveno zaznamoval razvoj lovstva v našem širšem prostoru, v Prekiji in predvsem LD Križevci, s čimer si je pridobil velik ugled.

Za njegovo delo v lovstvu je prijel številna priznanja; znak LZS za lovske zasluge, red II. in I. stopnje ter tudi najvišje slovensko lovsko odlikovanje, Zlatorogovo plaketo. Ob 100-letnici LD Križevci je dobil posebno družinsko priznanje.

Spoštovani Lojze, ne bomo se več srečevali na lovske poti Murskega polja, tvoja pesem se je izpela, končal se je tvoj lovske ropot in tvoja lovska puška je utihnila. Hvala ti za vse, kar si storil za križevsko LD, preleško in slovensko lovstvo. S spoštovanjem smo te pospremili na tvoji zadnji poti ter ti položili smrekove vejice ob tvojo žaro, številni lovske prapori so se ti poklonili v zahvalo za vse tvoje veliko delo. Glas lovskega rogov je žalostno odmevalo po Murskem polju. Slava tvojemu spominu!

LD Križevci – T. O.

Predstavitev na novo ustanovljenega Društva ljubiteljev goničev

Lovsko, kinološko pa tudi drugo javnost obveščamo, da smo po skoraj treh desetletjih ponovno obudili delovanje **Društva ljubiteljev goničev Slovenije** z namenom, da bi poleg drugih organizacij, ki delujejo na področju dela in vzreje goničev, v prihodnje tvorno sodelovali in tako dvignili ter vzdrževali potreben nivo delovnih lastnosti in videza psov goničev v Sloveniji.

Lov z goniči ima na območju, ki so ga v preteklosti poseljevali Slovenci, dolgo tradicijo. V tistih časih so bila lovišča bogata s poljskimi zajci, kar je omogočalo nadvse ugodne razmere za vzrejo in razvoj pasem, ki so svojim zvonjenjem polnila ušesa in bogatila srca takratnih lovcev. Naši predniki so se tako lahko pohvalili s čudovitimi psi goniči. Vrhunec so bile štiri čudovite pasme avtohtonih goničev, ki pa so, kot vemo v zadnjem času, žal do bile nove gospodarje ...

Vse živahno dogajanje na področju goničev je naše predhodnike privedlo do razmer, v katerih so začutili potrebo po večji organiziranosti na področju vzreje, vzgoje, šolanja in lova z goniči. Zato so se že leta 1924, natančneje 22. maja, združili v **Klub ljubiteljev brakov**. Namen kluba je bil:

Citiram: gojiti in vzgajati goniče čiste pasme, člani kluba so morali loviti le s čistokrvnimi psi: uporabljati naj bi jih le za lov na zajca in lisico, na srne pa samo po potrebi ... Konec citata.

Klub je začel uspešno opravljati zadane si naloge. Njegovo delovanje je napredovalo vse do leta 1939, ko je z uvedbo vzrejnega registra, pravilnika za ocenjevanje brakov in začasnega pravilnika za tekme dosegel vrhunec v svojem predvojnem delovanju.

Ujma druge svetovne vojne je zavrla organizirano lovsko delo-

vanje pa tudi delovanje kinologije. Zato so takoj po vojni marljivi kinologi začeli zbirati in evidentirati preostali pasemski material. Uradna povojna politična miselnost je za vedno odplaknila tudi velike psarne, ki so vzrejale plemenite goniče v velikem številu, z njimi pa tudi večino dokumentacije o vzreji in psih samih. Zato so po vojni evidenco psov vodili v začasnem registru vse do leta 1950, ko je bil začasni register ukinjen, Klub ljubiteljev brakov pa se je preimenoval v Klub ljubiteljev goničev.

V naslednjih letih je klub redno organiziral razstave in tekme za goniče, leta 1970 pa je tekme nadomestilo preizkušanje naravnih zasnov (PNZ), ki je postalo obvezno za čistopasemsko vzrejo goničev. Okrog leta 1977 je nastala reorganizacija lovske kinologije, in sicer so vodenje prevzela območno naravnana lovsko-kinološka društva (LKD). Zato so zamrli ali pa so bili popolnoma ukinjeni pasemski klubi in društva. Aktivnosti Kluba ljubiteljev goničev je prevzela vzrejna komisija (VK) za goniče. Takšna organiziranost je trajala vse do zdajšnjih dni, ko so se začele kazati nove organizacijske potrebe.

Jože Kristen, avtor članka, ki je v biltenu izšel ob 50-letnici delovanja Društva ljubiteljev ptičarjev, je o minulem delu Kluba ljubiteljev goničev napisal takole:

»Koliko idealizma, ljubezni in truda je bilo vloženo v našega zvestega lovskega pomočnika, koliko sestankov, debat in poti, koliko lepih spominov na naše drage pokojne kinologe in ne nazadnje na naše barbine, kolombine in boškinje.

Naši zanamci stopajo pogumno in marljivo naprej – za še boljše uspehe naših goničev.»

V letih, ki so sledila, se je na področju goničev marsikaj sprišlo in izneverilo dolžnosti, ki nam je bila zaupana. **Za največji poraz in neuspeh slovenske kinologije si lahko z roko na srcu štejemo predvsem izgubo štirih pasem goničev, ki so nam jih v skrb prepustili naši vrli kinologi predhodniki.**

Kljub katastrofalni izgubi etnološkega bogastva slovenskega naroda nas še vedno čaka dovolj dela in ciljev, da ne vržemo puške v koruzo, ampak ravno nasprotno; pasivnost, ki je nastala na področju dela in vzreje z goniči nas dobesedno sili k vzpostavitvi boljše organiziranosti. Zato Društvo vabi k skupnemu

Na eni brakadi se že dolgo ni zbralo poleg lovcev tudi toliko vodnikov goničev, kot se je zgodilo 23. 10. 2005 na Robidskem Vrhu pri Leskovici (LD Porezen - Cerčno). Brakado je organiziralo LKD Idrija v sodelovanju z vodstvi nekaterih lovskih druženj iz LZ Idrija in ZLD Gorenjske. Na njej so sodelovali vodniki goničev iz LD Gorenja vas, LD Sorica in LD Porezen - Cerčno. V zboru smo lahko našli kar 22 goničev; med njimi je bilo največ resastih in kdl. istrskih goničev. Plena sicer ni bilo, ostal pa je lep spomin na izjemno prijetno druženje in prijaznost domačih s kmetije Pri Smrekovcu.

strokovnemu delu vse vestne kinologe, predvsem tiste, ki bi radi vzrejali kakovostne pse goniče, in tiste, ki bi radi dosegali vedno višje cilje na področju šolanja in dela z goniči.

Društvo ljubiteljev goničev si je ob tesnem sodelovanju z vzrejno komisijo za goniče pri KZS za svoje cilje in naloge zadalo pospeševati vzrejo in šolanje čistopasemskih psov VI. FCI skupine za potrebe lova in drugih kinoloških aktivnosti. V ta namen namerava prirediti in organizirati prireditve, na katerih se bodo lahko pomerili vodniki in vzreditelji s svojimi psi v delu pa tudi po zunanosti psov.

Naj predstavitev sklenem z besedami, ki jih je v stihе vkoval ruski poet **Nikolaj Nekrasov** in o plemenitih goničih govorijo takole:

*Zvonijo mi gonjiči ubrano lepo,
kje zad' sta Rossini, Beethoven
celo!*

Poskrbimo, da bodo naši goniči še dolgo zvonili po naših poljih in gozdovih ter nam bodo kot lovski pomočniki v ponos!

Informacije:

gonici@gmail.com

Tomaž Jamšek,

uradni zastopnik Društva ljubiteljev goničev Slovenije

IX. panonski lovski pokal - VUP ptičarjev (2005)

Lani novembra je bila že 9. lasestranska preizkušnja ptičarjev (VUP) za **Panonski lovski pokal**. Tekmovanje je potekalo v Prekmurju in Prlekiji v

soboto, 5. novembra 2005. Terene za preizkus sta zopet ljubeznivo odstopila **LD Ljutomer** in beltinski **Fazan**, za kar se jima najlepše zahvaljujemo. Preizkušnja je bila sicer razpisana za dva dni, tako kot predvideva Pravilnik, vendar smo se odločili, da bomo prireditev izpeljali v enem dnevu zaradi žal tudi tokrat skromnega števila tekmujočih.

Program prireditve je potekal po ustaljeni praksi in vrstnem redu. Dan pred preizkušnjo smo skupaj s sodnikom **Francijem Svetcem** in **Ivanom Travnom** označili predvideno število umetnih krvnih sledov, tudi teren za vlečke lisice in zajca ter teren za male gozdne discipline. Zapreka pri prinašanju lisice je bila uporabna še iz minulega leta. Na predvečer prireditve je bil v lovskem domu v Ljutomeru sestanek ocenjevalnega (sodniškega) zbora in drugega tehničnega osebja.

V soboto smo se sešli v Hraščici, bilo je strašno megleno jutro, kjer je potekalo *gozdno delo*. Pred začetkom so nas prijetno presenetili Ptujski rogisti, ki so s svojim umetniško-lovskim etosom popestrili sicer žalostni dan ter vsaj tako pričarali sonce in nam obudili lepe spomine. **Hvala Vam, dragi Ptujski rogisti, obenem pa iskrene čestitke ob Vaši 15-letnici delovanja!** Nato je delo potekalo po ustaljeni praksi brez vsakršnih zapletov. Delo po krvnem sledu so ocenjevali **Franc Svetec, Ivan Traven** in sodniški pripravnik **Sašo Volarič**, prinašanje lisice prek ovire **Vladimir Pfeifer** in **Jože Selan**, male gozdne predmete, tako kot *pogon*, pa zopet vsi ocenjevalci. Terenski vodji pri gozdnem delu

sta bila naša stara in dobra znanca, **Džouži Kocet** in **Štefan - Pišta Hoheger**. Ob koncu gozdnega dela se je tudi vreme uneslo. Malo sramežljivo je pokukalo sonce, ravno prav za nadaljevanje poljskega dela, ki smo ga opravili v Ljutomerskem lovišču. Pri poljskem delu bi omenil, da je bilo naravne divjadi dovolj. V glavnem se je zadrževala v robovih mejic in ob stoječi, še ne obrani in požeti koruznici. Posledica tega je bila, da smo morali v

Vodniki - tekmovalci na VUP ptičarjev, ki je potekalo v Prekmurju in Prlekiji, pozdravljajo lovski himni.

ta namen uporabiti divjad iz umetne vzreje, kar je nekaterim psom povzročalo rahle težave. Posebej bi rad poudaril, da je bila na polje navožena farmska goveja gnojnica, ki je zelo moteče vplivala na delo psov, še posebno pa na ocenjevalca Ivana in vodnika Vojka. Oba sta se neposredno spopadla s to nadlogo, pozneje – zvečer – pa še njuni družici in pralna stroja. No, tudi tokrat je šlo vse po sreči, le neka-

teri so imeli hudomušni nasmeh na obrazih.

Sledilo je *vodno delo* na Ljutomerskih ribnikih, kjer smo uporabili race mlakarice iz umetne vzreje. Poljsko in vodno delo so ocenjevali vsi, tudi pripravnik, kar se je pokazalo za zelo dobro, uspešno, strokovno in realno. Vsi psi so pokazali v vseh predmetih vrhunsko naravno zasnovano in dobro šolanje, le pri vodnem delu se je tandemu **Arco v. Grafendorf - V. Pirher** kar zelo »zalomilo«, da sta si prislužila, kljub sicer visokemu številu, **313 točk točk**, le **II. nagradni razred**. Zmagovita dvojica, **I. a. n. r., Anton Jurgec z Jakom Obreškimi** iz LKD Ptuj, je dosegla **323 točk**, sledil mu je društveni kolega **Vili Postružnik s Koro v. Falkenhorst, I. b. n. r., s 316 točkami**, in tretja, prav tako s **I. c. n. r., in 315 točkami, Andreja Strajnar s psičko Edesso Adin dom**.

Vodja sodniškega zbora, **Vladimir Pfeifer**, je ob koncu prireditve v lovskem domu v Ljutomeru slavnostno razglasil rezultate tekmovanja. Z vodjem preizkušnje sta vodnikom izročila spričevala, pokale in priložnostna darila. Za prijeten konec druženja so poskrbeli LD Ljutomer in njeni vrli člani, **Emil Kuhar, Miran in Lidija Ficko, Simon**

Budna, ki je vodil delo na polju, in gospodar LD Ljutomer **Stanko Kapun**. Hvala G. L. Fazan iz Beltincev in njenemu direktorju Draganu Zemljiču, dr. vet. med., mlademu dipl. inž. **Saši Antolinu**, vsem mojim vrlim pomočnikom, ocenjevalcem (sodnikom) in seveda podpornikom preizkušnje, ki so bili: Mesarstvo Hanžekovič – Veržej, Vinogradništvo in vinarstvo Gustek Janežič iz Vel. Brebrovnika in Andrej

Vse foto: F. Krnjak

VUP ptičarjev so počastili tudi Ptujski rogisti.

Gorjak iz Stanovščaka, Trsnicarstvo Putar iz Cvetkovcev in Ključavničarstvo Antona Holca iz Stare Gore pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Ob koncu zapisa naj dodam še svojo osebno oceno, da je preizkušnja v vseh pogledih sicer odlično uspela, vendar z nekakšnim grenkim priokusom. Že prejšnji, 8. VUP, je bil zelo slabo odmeven pri vodnikih in sploh v kinološki srenji. Menim, da pri načrtovanju VUP s strani DLP ni bilo zadostnega soglasja. Moje razmišljanje podkreplujem z naslednjimi dejstvi: Ko sem prevzel vodstvo preizkušnje, sem se zavedal, da moram delo izpeljati z največjo odgovornostjo. Priraditelj mi je predložil delegirane sodnike, s katerimi sem takoj stopil v stik. Toda že po nekaj klicih sem od nekaterih dobil negativne odgovore, da iz takšnih in drugih razlogov ne morejo ocenjevati. Tisti dan je bilo v Ptuj organizirano tudi izbirno tekmovanje za Pokal sv. Huberta, kar se je primerno odrazilo tudi na VUP. No, nazadnje sem le uspel, z Andrejino pomočjo, zadevo urediti. Na preizkušnji bi morali sodelovati vsi sodniški pripravniki za ocenjevanje ptičarjev, vendar je svojo udeležbo potrdil samo Sašo Volarič. Občutek sem imel, kot da bi nekdo to preizkušnjo namerno bojkotiral in jo omalovaževal. **Morebiti pa za nekatere ni bila preizkušnja poverjena pravim ljudem?!** Nekateri zamere, ki se žal vlečejo že dolga leta, bi morali nujno zgladiti. To bi moralo urediti vodstvo DLP, ki je bilo ustanovljeno na temeljih ljubiteljstva in **stroke**. Res je ljubiteljstvo preraslo svoje okvirje, kar pa se mora pozitivno odraziti predvsem v pravilnem pristopu do ptičarja in nenazadnje tudi do vodnika.

VUP, kot najvišja oblika preizkušnje šolanega in vsestransko usposobljenega ptičarja, je po

moji oceni v trenutni krizi in žal v zatonu. Zdajšnji vodniki so bolj motivirani za udeležbo na lažjih preizkušnjah, na katerih dosegajo boljše rezultate z manj truda in znanja. Takšno pojmovanje preizkušenj pa je zelo slabo glede pravičnega lova in lovske organizacije, ki zadnje čase poka po šivih. Torej, takšen odnos in samozadovoljnost vodita lovsko kinologijo v propad, posledično pa tudi lovstvo. Škoda!!!

***Franč Krnjak,**
vodja preizkušnje*

Izjemen posluh za krvosledništvo v LD Grgar

Delo Ivana Bitežnika in Vojka Okrogliča se je obrestovalo

V Lovski družini Grgar smo se že zelo zgodaj zavedali pomena iskanja obstreljene divjadi s šolanimi psi krvosledci. Načrtnega dela na tem področju smo se lotili v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so nekateri člani LD začeli orati ledino na področju šolanja psov za delo po krvnem sledu. Lovci so se sicer že pred tem ukvarjali z iskanjem obstreljene divjadi, vendar z bolj amatersko priučenimi psi različnih pasem.

Z načrtnim šolanjem psov krvosledcev se je že pred letom 1980 začel ukvarjati naš lovec **Ivan Bitežnik**. S psom Darom Blegoškim – bavarskim barvarjem – je kmalu dosegel uspehe pri praktičnem delu v lovišču in na nastopih na različnih lokalnih tekmovanjih. Leta 1981 je s psom Darom na območnem tekmovanju ZLD Gorica dosegel prvo mesto pri preizkusu iskanja po hladnem krvnem sledu. V letih 1982 do 1985 je Ivan vzgojil in izšolal še dva bavarska barvarja,

Astro in Astra, ki sta se tudi odlično izkazala pri iskanju obstreljene divjadi in tudi pri kontrolnih pregledih nastrelcev. Izkazala sta se tudi na območnem tekmovanju za pse krvosledce, saj sta v letih 1983 in 1985 zasedla prvo mesto in vodnik Ivan Bitežnik je s tremi zmagami prejel prehodni pokal v trajno last. Pri omenjenih prizadevanjih ne smemo prezreti tudi dela LKD Gorica, ki je razvoj krvosledništva strokovno ter organizacijsko vodilo in strokovno usmerjalo. Sproti je razvijalo in uveljavljalo nove metode izobraževanja za vodnike in tudi za pse.

Vzporedno z vzgojo in šolanjem psov ter uvajanjem krvosledništva v vse LD z našega območja je Bitežnik opravil tudi izpit za kinološkega sodnika in je to nalogo vseskozi vestno opravljal ter znanje prenašal na mlajše.

V takratnem obdobju je bila v slovenskem lovstvu sprejeta obveznost, da morajo lovci opraviti obvezen pregled vsakega »zgrešenega« strela oz. nastrel na veliko divjad z ustreznimi šolanimi psom krvosledcem. Zato je tudi LD Grgar to obveznost vnesla v svoje interne akte in za neizvajanje navodila predvidela ustrezne sankcije za lovca, ki ne bi spoštoval določil.

Tako se je začelo drugo obdobje uvajanja krvosledništva v naši LD, s čimer se je začelo ukvarjati kar nekaj lovcev. Med vidnejšimi člani LD, ki so že zgodaj uspešno šolali krvosledce in njihovo znanje uveljavljali tudi v praksi, je bil tudi **Vojko Okroglič**, ki je že leta 1984 z nemško prepeličarko Arno dosegel precejšnje uspehe pri iskanju obstreljene divjadi. Z njo se je udeleževal tudi območnih tekmovanj v delu po krvnem sledu, ki jih je organizirala LKD Gorica. V tistem času je s psico Arno na enem izmed tekmovanj zasedel prvo mesto, čeprav pes prepeličar ni značilna pasma za krvosledništvo. Tako je dokazal, da je mogoče vsakega lovskega psa s primernim šolanjem usposobiti za delo po krvnem sledu. Z omenjeno psico je Vojko približno osem let uspešno iskal obstreljeno divjad predvsem v svoji lovski družini.

Poleg Okrogliča je treba za tisto obdobje omeniti tudi **Milana Ternovca**, ki je s svojim zanesenjaštvom pri delu s psom znatno prispeval h krvosledništvu v naši LD. Milan je z bavarskim barvarjem Benom prav v tistih časih dosegel vidne uspehe pri iskanju obstreljene divjadi pa

tudi na različnih tekmovanjih, ki jih je organiziralo LKD. Za oba vodnika je bilo za takratne začetne čase značilno, da sta zelo zgodaj spoznala pomen strokovnega izobraževanja sebe kot vodnika in vzporedno s tem tudi psov.

Lovska družina Grgar je krvosledništvu namenjala veliko pozornosti in zainteresirane člane LD spodbujala za nabavo in šolanje psov, predvsem krvosledcev. Tako so se vodniki psov redno udeleževali seminarjev na Mašunu, ki jih je organizirala LZ Slovenije – Komisija za lovsko kinologijo. Lovska družina je organizirala izobraževanje članov LD tudi tako, da je za predavatelje medse povabila priznane strokovnjake s tega področja.

Vzporedno z razvojem krvosledništva sta se povečevala tudi čut in odgovornost lovcev v LD, da so po domnevno zgrešenih strelah dosledno opravljali **kontrolni pregled nastrelcev** in iskali vsako obstreljeno divjad.

Zdaj je pri nas krvosledništvo nekaj povsem samoumevnega in zelo redko se zgodi, da obstreljene divjadi ne bi našli. Znatno se je povečalo število najdene divjadi, s čimer so skrajšane njene muke, humanejši in tudi gospodarnější je odnos do plena. Vse to so rezultati uspešnih iskanj!

Leta 1991 je Vojko Okroglič dobil barvarko Arno in jo z načrtnim šolanjem pripeljal v sam vrh slovenskega krvosledništva. Ob bavarki Arni je vzgojil in izšolal tudi njenega sina Arina, ki skupaj nastopata na tekmovanjih in pri iskanju obstreljene divjadi ter pri kontroli nastrelcev. Pri iskanjih psa dosežeta približno 65 % uspeh, kar je realen in lep dosežek tudi v slovenskem merilu. Vojko je s svojimi uspehi precej prispeval k promociji krvosledništva tudi v širšem slovenskem prostoru, saj poskrbi za zasledovanje obstreljene divjadi tudi v loviščih drugih LD na območju ZLD Gorica.

Zanimivo je opazovati sodelovanje obeh psov, Arne in Arina, ki pri iskanju sodelujeta kot usklajena naveza. Pri iskanju z večjo vztrajnostjo in nepopustljivostjo prednjači mlajši pes Arin. Kot pravi pregovor »Dobro glas seže v deveto vas,« je Vojko opravil nekaj zahtevnih iskanj celo pri lovskih združenjih onstran meje, v Italiji, čeprav tovrstno »meddržavno« sodelovanje v pravno-formalnem pomenu še ni urejeno. Tako nesebično pomoč je nudil na lastno odgovornost. Morda je le prišel čas, ko bi se morali odgovorni v Slo-

veniji za področje čezmejnega sodelovanja z deželno Furlanijo dogovoriti za nekaj praktičnih rešitev, kako in na kakšen način zakonito, na temelju vzajemnosti, opravljati lovske aktivnosti.

Vojkova angažiranost in pripravljenost, da je vedno pripravljen oditi na zasledovanje, ko zazvoni telefon in ga za pomoč zaprosi lovec njegove LD ali druge, je hvalevredna in že presega zgolj lovsko tovarištvo. Iz statistike izvemo, da na leto opravi približno 70 iskanj (kontrolnih in pravih, največkrat z uspešnim izidom). Pri tem so šteta vsa is-

poudariti, da uspehi niso prišli sami od sebe, temveč je bilo za to treba vložiti mnogo časa in truda, potrebno je bilo tudi precej odrekovanja in se popolnoma posvetiti vzgoji in šolanju, vsakodnevnu treningu in nabiranju telesne kondicije v lovišču. Ves Vojkov trud je poplačan in odtehta ves vložen napor, saj mu oba psa s svojim delom, posebno ko uspešno izsledita divjad, prinašata zadovoljstvo in dober občutek: »Glej, uspeli smo!« Okroglič tudi meni, da je kot lovec svoje dolgoletno udejstvovanje nadgradil s sebi lastnim dojema-

Znani iskalec ranjene divjadi Vojko Okroglič in njegova bavarska barvarja Arina (leva) in Arin ob izsledenem »zlatem« merjascu

kanja v LD Grgar, v drugih LD in tudi v zamejstvu.

Poleg težavnega, prepotrebne- ga dela – posebno na vrhuncu lovne sezone v jesenskih in zimskih mesecih – se je Vojko skoraj vedno udeleževal tudi tekmovanj za pse krvosledce na območni ravni pa tudi na tekmah državnega pomena. Pri tem je dosegel vidne uspehe, kar je bil rezultat vrhunsko izurjenih in telesno dobro pripravljenih psov. Tako je od leta 1999 pa do zdaj z bavarskim barvarjem Arinom dosegel dve prvi mesti na državnih tekmovanjih in 7 prvih mest na lokalnih tekmovanjih. Leta 1999 se je udeležil tudi tekmovanja treh dežel za barvarje po krvnem sledu v Monte Pizzonu (Trbiž – Italija) kjer je dosegel prvo mesto. Omenjeni uspeh mu je še posebno pri srcu, saj ga je dosegel v hudi konkurenci in v zelo zahtevnih razmerah. Za vse navedene uspehe je prejel številna priznanja in pokale.

Ob vsem opisanem je treba

njem lova. Tako se v zadnjem času posveča predvsem in skoraj izključno le krvosledništvu in vsakodnevni opravi s svojima ljubljencema in pomočnikoma. Pravzaprav je postal specialist v tej smeri. Tudi v prihodnje namerava nadaljevati s tem hvalevrednim poslanstvom ter biti v pomoč lovskim tovarišem, ko jo bodo potrebovali.

Alojz Hvala

Popravek

V Lovcu, 3/2006, je v mojem prispevku z naslovom UP LKD Kočevje po KS po moji nerodnosti nastala napaka pri navedbi rezultatov prvih treh tekmovalcev. **Tretje mesto je z nemško prepeličarko Lu zasedel tekmovalec Jure Škulj iz LD Ribnica** (in ne iz LD Sodražica, kot je bilo napačno objavljeno). Za napako se iskreno opravičujem.

*Miran Petek,
tajnik LKD Kočevje*

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 4/I, 3. 4.,
Valter Grizonič, Gažon 68,
6274 Šmarje.
O: 5/I, m: 5/II, 1. 4.,
Milan Zupanc,
Šišenska 2, 1107 Ljubljana.

Kdl. jazbečarji (SLRJk):

O: 5/I, m: 5/I, 10. 4.,
Silvester Kovačič,
Gregorčičeva 33, 5294 Dornberk.

Beagli (SLRBig):

O: 5/I, m: 5/I, 19. 4.,
Andrej Puželj, Lipovščica 14,
1317 Sodražica.
O: 5/I, m: 5/I, 28. 3.,
Vida Kasmnik Štumpf,
Podgorje 127,
2381 Podgorje pri Slov. Gradcu.

Istr. kdl. Goniči (SLRGik):

O: 5/I, m: 4/I, 24. 2.,
Milan Čudovan,
Čadraže 2, 8310 Šentjernej.
O: 4/I, m: 4/I, 30. 3.,
Branko Rožman,
Gregorčiči 31, 6276 Pobegi.
O: 5/I, m: 5/II, 26.3.,
Alojz Mijatovič,
Davča 6, 4228 Železniki.

Res. istr. goniči (SLRGlr):

O: 5/I, m: 5/II, 28. 4.,
Anton Raspet,
Vojkova 12, 5282 Cerkno.
O: 5/I, m: 4/I, 15. 4.,
Albin Mahne,
Tatre 32, 6243 Obrov.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 4/I, m: 5/I, 25. 4., Vinko
Močnik, Pot v Čelo 29, 5282
Cerkno.

Planinski goniči (SLRGpl):

O: 5/I, m: 5/I, 14. 4.,
Miran Sušec,
Tolsti Vrh 34, 2382 Mislinja.

Brak-jazbečarji (SLRBj):

O: 4/I, m: 3/I, 16. 4.,
Jože Golobič,
Štrekljavec 21, 8333 Semič.
O: 4/II, m: 5/II, 15. 4.,
Miroslav Šalehar,
Gradišče 1, 8210 Trebnje.
O: 5/I, m: 5/I, 6. 4.,
Franc Klinar,
Ter 71, 3333 Ljubno ob Savinji.

Nemški goniči (SLRNg):

O: 5/I, m: 5/I, 16.4.,
Darko Pungersič, Vinji Vrh 8/b,
8220 Šmarješke Toplice.
O: 5/I, m: 5/I, 15. 4.,
Janko Logar, Pod bregom 2,
2380 Slov. Gradec.

Bosanski barak (SLRBBb):

O: 5/2, m: 5/I, 22. 2.,
Franko Tomšič,
Knežak 3/b, 6253 Knežak.

Nemški žimavci (SLRNž):

O: 4/ JZP-181, m: 5/ PZP 55-20,
ŠPP-196, JZP-192, VD 84, 16. 4.,

Vlado Bogdanovič,
Kompole 112, 3220 Štore.
O: 5/JZP-191, m: 5/JZP-194,
30. 4., Jože Ozvatič, Murska 8,
Krog, 9000 Murska Sobota.

Angleški pointer (SLRPo):

O: I/VUP, m: I/PPA, 3. 3.,
Janez Brajkovec,
C.B.E. 1/B, 8330 Metlika.

Nemški kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: 5/D1, S1, VGP 1, IKP1, KS,
Sw 1/II, M: 5/PZP-54, JZP-187,
VUP 1/C, VD-I, ŠPP-SM I/a, LK 2,
20. 4., Andreja Strajnar,
Glavarjeva 28, 1000 Ljubljana.
O: 4/PZP-50, JZP-184, VUP I.n.r.,
m: 4/PZP-55, JZP182, 3. 4.,
Ivan Pucko,
Na Kamni 10, Beltinci.
O: 5/PZP-54, JZP-180,
m: 4/PZP-55, JZP-191, VD I.N.R.,
ŠPP- SM-202 I.N.R., SvH-I/a,
12. 4., Vilko Turk,
Lovrenc na Dravskem polju
66/a, 2324 Lovrenc na Pohorju.

Irski setri (SLRIS):

O: 5/PZP, m: 5/PPA, 10. 3.,
Novak in Cerar,
Lovska 10, 1129 Ljubljana.
O: 5/PPA, m: I/PPA, 22. 3.,
Marjan Ficko,
Križ 3/b, 1218 Komenda.
O: 5/B, I/PZP, 16. 3.,
Boštjan in Andreja Semič,
Jurčkova c. 113, 1000 Ljubljana.

Zlati prinašalci (SLRGR):

O: 5/TPR, m: 5/TPR, 4. 3.,
Viktor Hoiker,
Spuhlja 106/b, 2250 Ptuj.

Labradorci (SLRLR):

O: 5/A-Field Trial, m: 5/PNZ, 12. 4.,
Jože Velikonja, Vilharjeva ul. 11/b,
5270 Ajdovščina.
O: 5/PNZ, m: 5/PNZ, 8. 3.,
Nada Godec,
Zofke Kukovič 21, 2204 Miklavž.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

Rjavci:

O: 67/I, m: 172/I, 25. 3.,
Rudolf Plavec,
Loperšice 23 a, 2270 Ormož.

Serci:

O: 5/I m: 4/II, 17. 4.,
Darjo Vodopivec,
Kamnje 3a, 5263 Dobravlje
O: 5/I, m: 5/I, 4. 4.,
Vinko Otorepec,
Vrbje 10, 3310 Žalec
O: 5/I, KS, 4/II, 12. 4.,
Franc Bartol, Šegova vas 41,
1318 Loški Potok.
O: 5/II.oc., KS, m: 5/II, KS, 3. 4.,
Alojz Potočnik, Kolodvorska ul. 3,
1290 Grosuplje.
O: 5/I -168 t., m: 5/I ml., KS, 11. 4.,
Aleš Vrečko, Hmelina 2/a,
2360 Radlje ob Dravi.

Mali oglasi

Prodaj karabinko, kal. .308 Win., izdelano po naročilu (stara 1 leto), s str. daljnogledom Docter, 2,5 – 10 x 48 (zasučna montaža); novo **pištolo** Walther P 99 in nov **str. daljnogled** Swarovski 8 x 56. Tel.: 031/ 515-194.

Ugodno prodaj risanico Steyr Mannlicher, kal. .222 Rem. Mag. s str. daljnogledom Kahles 4 x 32, **risanico** CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Kahles 8 x 56 in **bock šibrenico** Franchi-trap, kal. 12/12, ter Suhlovo **šibrenico** brezpetelinko, kal. 12 – 12. Vse puške so zelo dobro ohranjene. Tel.: 031/620-763.

Prodaj bogato gravirano boroveljsko kombinirko, kal. 12/7 x 65 R, z menjalnimi cevmi 12/12 in montiranim str. daljnogledom Kahles (Suhlova montaža). Mogoča je zamenjava za cenejšo puško. Tel.: 041/871-703.

Prodaj novo karabinko, kal. .308 Winchester z vgrajeno montažo. Cena po dogovoru. Tel.: 051/338-850.

Prodaj slavnostno lovsko obleko. Tel.: 041/760-179.

Kupim izšolanega psa za lov na divje prašiče in psa, izšolanega za delo po krvnem sledu. Tel.: 031/419-687.

Izdelujem gamsove čope (tudi iz dlake divjega prašiča, jelena in jazbeca). Tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Izdelam vam umetne valilnice in krmlilnice za ptice (več vrst), montiram lovške trofeje (rogovja in roglje, čekanje itn.) na naravne podložne deščice. Izdelujem **pasti za lov polhov**. Tel.: (01) 895-15-96.

Prodaj češko bokarico, kal. 12/7 x 57 R, s str. daljnogledom Meopta 6 x 42 A in montiranim naprožilom, je v odličnem stanju. Prodaj tudi skoraj nov **letni lovski krog** št. 54. Tel.: 041/659-115 ali 041/487-134.

Leglo vrhunskih nemških kratkodlakih ptičarjev pričakujemo 20. aprila 2006. Mati: **Edessa Adin dom**, mladinska, državna in mednarodna šampionka v lepoti, PZP- 54 t., JZP - 187 t., vodno delo -I. n. r., ŠPP - 210 t., I. a, ŠPP - SM - 208 t., I. a, CACT, CACIT, KS -126 t.-II. n. r., VUP - 315 t.,-I. c; oče: **Ben KS v. d. Hansaburg**, odl., D 1, S 1, IKP 1, VGP 1, Kleem. Prf. - I., Sw/II, Btr., HN. Informacije in rezervacije: Andreja Strajnar, 041/484-242, (01) 5343-112.

Prodaj rusko MK puško z nabojnikom in str. daljnogledom 4 x 20 Tasco. Tel.: 041/873-844.

Prodaj risanico Mauser, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom (Suhlova montaža). Tel.: 041/623-857.

Prodaj psa, mladiča nove pasme. Oče in mati sta odlična goniča divjih prašičev. Tel.: 031/257-182.

Kupim karabinko, kal. 6,5 Carcano, **prodaj pa risanico – prelamačo**, kal. 5,6 x 50 R Mag., in **revolver**, kal. .32 S W long. Tel.: 031/675-989.

Gumbi iz jelenje roževine za lovske kroje in lovske jopice. Izdeluje Anton Intihar, Kamnik pod Krimom 8/a, 1352 Preserje. Tel.: (01) 36-31-293.

Ugodno prodaj rusko trap puško, mod. RP z gladko cevjo, kal. 12/12. Tel.: 041/615-485.

Prodaj češko bokarico, kal. 7 x 57R/12, in menjalne cevi 12/12 – Suhlova montaža s str. daljnogledom Zeiss 4 x 32. Puška je v zelo dobrem stanju. Tel.: 041/811-102.

Prodaj leglo bosanskih barakov (goničev), odličnih staršev. Tel.: (03) 810-60-07.

Prodaj leglo istrskih gonicev, odličnih staršev. Branko Pajnič, Bukovica 18, 1310 Ribnica. Tel.: (01) 836-25-78; 041/534-201.

Prodaj leglo posavskih gonicev (leglo 1. 4. 2006). Mladici so potomci odličnih staršev o: 5/I, m: 5/I. Tel.: (03) 5844-326, 041/868-633.

Prodaj kombinirko, model Brno 502.10, kal. 12/30-06. Tel.: 051/369-094.

Prodaj vezane letnike glasila Lovca od 1970 do 2005. Tel.: (02) 480-12-77.

Prodaj strelni daljnogled Kahles Helia – Super 4 x 32 s priloženimi deli za Suhlovo montažo in **risanico - prelamačo** Baikal, kal. .308 Win., s str. daljnogledom 6 x 42. Tel.: 040/354-590.

Kupim boroveljsko bokarico, kal. 20/20. Tel.: 041/306-001. **Za paritev imam na voljo planinskega goniča** Barija, poleženega 29. 4. 2002, SLR Gpl- 000104, tel. ocena odlično, vzrejna vrednost 5/I; CAC Ljubljana 2003, CAC Ljubljana 2004, CACIB Maribor 2004. Tel.: (03) 5881-916.

Pričakujem (12. 4. 2006) leglo nemških kdl. ptičarjev, odličnih delovnih linij. Mati: Brina Lovrenška, PZP - 55 t., JZP - 119 t., VD - I. n. r., ŠPP - SM - 202, I. n. r., Sv. H. - 139 t., I. a; CACT SLO, CAC SLO; oče: Ir Obrežki, PZP - 54 t., JZP - 180 t., rez. CAC. Rezervacije sprejemam: Vilko Turk; tel.: (02) 790-173; 041 485-118.

Prodaj malo uporabljano (22 strelov) polavtomatsko risanico Remington 7400, kal. .30 – 06, in **enocavno šibrenico** – prelamačo Pedretti, kal. 24. Tel.: 0039 335 6792808 – Gorica.

Prodaj tekmovalni strelni daljnogled Nikko Stirling, mod. Target Master 36 x 44 crosshair; **vrhunski spektiv** Optolyth 22 x 70 ter dober **gumiran spektiv** 15 – 45 x 60. Tel.: 0039 335 6792808 – Gorica.

Prodaj valilna jajca fazanov, jerebic in rac. Tel.: 041/717-464.

Za šolanje psov ptičarjev, šarivcev in retrieverjev so na voljo **fazani, jerebice in race**. Tel.: 041/717-464.

Prodaj mlade nemške lovške terierje delovnih staršev (leglo 28. 1. 2006). Tel.: 041/216-443.

Prodaj originalno risanico Mannlicher Schönaue, kal. 7 x 64. Tel.: 031/428-252.

Prodaj pištolo Beretta, mod. 34, kal. 9K. Tel.: 031/339-058.

Ugodno prodaj bock šibrenico, kal. 12/12, ter **MK puško** Brno 2. Puški sta odlično ohranjeni. Tel.: 041/314-346.

Prodaj karabinko, kal. 8 x 57 CZ (brez str. daljnogleda). Tel.: 031/384-412.

Sprejemam rezervacije za mlade nemške prepeličarje – serce (brezce), potomce vrhunskih delovnih staršev. Tel.: 041/657-838.

Prodaj boroveljsko bokarico (Fanzo), kal. 16/7 x 65 R, in češko zbrojevko, kal. 7 x 64, skupaj z nabojni. Prodaj tudi veliko raznovrstnih lovskih trofej. Tel.: 040/744-520.

Kupim kopito za repetirko Zastava M 70. Tel.: 031/296-046.

Zbiram prednaročila za mladiče vajmarskih ptičarjev. Drugo leglo v Sloveniji. Oba starša sta rodovniška, vrhunskih vzrejenih linij in sta delovno preizkušena – lovsko uporabna in po poreklu iz Nemčije. Tel.: (03) 710-35-10.

Kupim (ali zamenjam) puško kal. .22 WM ali .22 Hornet. Za zamenjavo nudim karabinko ali dvocevko. Tel.: 041/398-058.

Kupim rabljeno karabinko Mauser, kal. 8 x 57 IS, z izrabilno cevjo in brez str. daljnogleda. Tel.: 041/811-518.

Prodaj mladiče vrhunskih razstavnih in delovnih nemških prepeličarjev – sercev. Oče in mati CACIB in BOB, dobra goniča prašičev in zmagovalca tekem v prinašanju. Tel.: (03) 571-75-95; 041/809-143.

Prodaj leglo koker španjelov, potomce delovnih linij; oče zmagovalec v prinašanju, oba sledoglasna in odlična za delo po KS. Tel.: (03) 571-75-95; 041/809-143.

Prodaj Suhlovo tricevko, kal. 12 – 12/7 x 65 R, z vložno cevjo, kal. 5,6 mm, in str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Cena po dogovoru. Tel.: 051/343-292.

Prodaj karabinko, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Tasco in boroveljsko bokarico, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski Habicht. Puški sta odlično ohranjeni. Tel.: 031/628-790.

Prodaj mladiče hanovskih barvarjev odličnih staršev; oče 5/I B, mati: 5/II B, Ch. Tel.: (04) 259-54-79 ali 041/774-259.

Prodaj dvogled Hensoldt Wetzlar 8 x 30, strelni daljnogled Tasco 4 x 32 in **les za kopito** (orehova korenina). Tel.: 041/533-822.

Prodaj angleško šibrenico Harrier, kal. 12 – 12, mod. De Luxe. Tel.: 041/993-734.

Prodaj brak-jazbečarja – plemenjaka. Goni samo divje prašiče (specialist). Tel.: 040/307-532.

Prodaj jelena lopatarja, starega 10 let, kot plemenjaka ali za odstrel. Tel.: 041/653-295.

APRIL						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)			
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet.	konec
1. So	7:54	23:54	6:43	19:30	5:36	20:37
2. Ne	8:27	-----	6:41	19:31	5:34	20:38
3. Po	9:07	1:09	6:39	19:33	5:32	20:40
4. To	9:59	2:16	6:37	19:34	5:30	20:41
5. Sr	10:59	3:09	6:35	19:35	5:28	20:43
6. Če	12:05	3:50	6:33	19:37	5:26	20:44
7. Pe	13:13	4:21	6:31	19:38	5:23	20:46
8. So	14:21	4:45	6:29	19:39	5:21	20:47
9. Ne	15:27	5:04	6:28	19:41	5:19	20:49
10. Po	16:33	5:21	6:26	19:42	5:17	20:50
11. To	17:37	5:35	6:24	19:43	5:15	20:52
12. Sr	18:42	5:50	6:22	19:45	5:13	20:54
13. Če	19:49	6:05	6:20	19:46	5:11	20:55
14. Pe	20:59	6:22	6:18	19:47	5:09	20:57
15. So	22:11	6:42	6:16	19:49	5:07	20:58
16. Ne	23:24	7:06	6:15	19:50	5:05	21:00
17. Po	-----	7:39	6:13	19:51	5:03	21:01
18. To	0:36	8:23	6:11	19:53	5:01	21:03
19. Sr	1:39	9:20	6:09	19:54	4:59	21:04
20. Če	2:32	10:30	6:07	19:55	4:57	21:06
21. Pe	3:13	11:48	6:06	19:57	4:55	21:08
22. So	3:44	13:11	6:04	19:58	4:53	21:09
23. Ne	4:10	14:34	6:02	19:59	4:51	21:11
24. Po	4:31	15:55	6:01	20:01	4:49	21:13
25. To	4:50	17:17	5:59	20:02	4:47	21:14
26. Sr	5:08	18:39	5:57	20:03	4:45	21:16
27. Če	5:29	20:02	5:56	20:05	4:43	21:17
28. Pe	5:52	21:24	5:54	20:06	4:41	21:19
29. So	6:22	22:45	5:52	20:07	4:39	21:21
30. Ne	6:59	23:58	5:51	20:08	4:37	21:22

Ugodno prodaj nov lovski krog št. 56–58. Tel.: 051/330-714

Prodaj strelna daljnogleda Tasco Varmint 4 – 16 x 50 A0/IR (nov, neuporabljen) in Sport HD 3 – 9 x 40 A0. Tel.: 041/459-978.

Prodaj karabinko Sava – Kranj, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Kahles in **češko bokarico**, kal. 16/7 x 57 R. Cena po dogovoru. Tel.: 041/489-434.

Prodaj risanico – prelamačo Baikal, kal. .308 Win., in **karabinko** Orbis, mod. 113, kal. 7 mm Rem. Mag. Tel.: 041/496-543.

Prodaj malo uporabljano karabinko, kal. 5,6 x 57, s str. daljnogledom 6 x 42 Kahles (Suhlova montaža); cev Böhler rasant. Tel.: (04) 574-75-20.

Prodaj bavarskega barvarja – mladiča, samčka, starega 3 mesece. Tel.: 041/819-009; (04) 533-35-50.

Prodaj revolver Taurus M 44 CP, kal. .44 Mag. Cena 110.000 sit. Tel.: 041/685-664.

Ugodno prodaj karabinko Orbis – Kranj, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 031/306-001.

ČAROBNA LAPONSKA

MOŽNOST
LOVA NA
ŠVEDSKI
LAPONSKI

(divji petelin, belka, ruševce, evropski los)

Predstavitvene strani:
www.magiclapland.se
e-mail:
magiclapland@telia.com
Tel.: + 46-941-10450

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

v sodelovanju z LD Boris Kidrič

prireja

v soboto, 27. maja 2006,

pri lovskem domu LD Boris Kidrič v Zgornji Hajdini pri Ptuj

4. DRŽAVNO RAZSTAVO PTIČARJEV s podelitvijo CAC – SLO,

ki jo priznava Kinološka zveza Slovenije.

Predvidena sodnika bosta **Johann Ecker** (Avstrija) za nemške kratkodlake ptičarje in **Tatjana Urek** (Slovenija) za vse druge pasme ptičarjev.

Začetek razstave bo ob 9. uri. Po končani razstavi bosta tudi predstavitev vzrejnih linij in vzrejni pregled, zato vse vzreditelje in lastnike plemenjakov vabimo, naj zagotovijo udeležbo potomcev svojih psic/psov.

V popoldanskem času (predvidoma ob 15. uri) bo občni zbor Društva ljubiteljev ptičarjev.

Natančnejše informacije o prireditvi, vključno s prijavnico, dobite na spletni strani www.pticarji.net ali pri članih Društva ljubiteljev ptičarjev.

Dodatne informacije: Alenka POKORN, tel.: 041/ 594 - 644 in (01) 3612-726, po 20. uri.

Zadnji rok prijave: 15. 5. 2006 (neprijavljeni psi na razstavi ne bodo mogli sodelovati!).

LOVSKA DRUŽINA GLOBOKO pri Brežicah

prireja

v nedeljo, 23. aprila 2006, ob 9. uri

TRADICIONALNO TEKMOVANJE V STRELJANJU NA UMETNE GOLOBE,

JURJEVO TEKMO – memorial JOŽETA STRGARJA.

Določila:

- ☐ v ekipnem delu tekmovanja bo število članov ekipe neomejeno, veljal bo rezultat najboljših treh, sestava ekip bo poljubna;
- ☐ za ekipni rezultat bo štela prva serija strelca;
- ☐ za posamezno uvrstitev bo veljal seštevek dveh najboljših serij, število serij za posameznega strelca ne bo omejeno;
- ☐ tekmovanje bo potekalo po pravilih Strelske zveze Slovenije;
- ☐ tekmovalna serija bo štela 10 golobov;
- ☐ tekmovalec, ki se bo prijavil do 10. ure, bo imel prvo serijo brezplačno;
- ☐ prijave sprejemamo na dan tekmovanja do ure, ko bo tekmovanje še mogoče nemoteno izpeljati!

Nagrade:

- ☐ v ekipnem delu bodo tri prvouvrščene ekipe prejele pokale v trajno last;
- ☐ prvouvrščena ekipa bo prejela tudi prehodni pokal;
- ☐ v posamezni konkurenci bo 20 prvouvrščenih prejelo bogate praktične nagrade.

POTRUDILI SE BOMO, DA SE BOSTE PRI NAS PRIJETNO POČUTILI!

VABLJENI!

Vzrejna komisija za barvarje pri KZS organizira v sodelovanju s Komisijo za lovsko kinologijo pri LZS

TEČAJ ZA VODNIKE KRVOSLEDCEV

Tečaj bo potekal od 31. maja do 3. junija 2006 na Mašunu (v LPN Jelen - Snežnik).

Usposabljanje je namenjeno vodnikom, ki imajo lovske pse, primerne za šolanje v delu po krvni sledi in se nameravajo ukvarjati z zasledovanjem obstreljene divjadi.

Glede na program usposabljanja od udeležencev tečaja pričakujemo:

- da imajo vsaj 3 leta lovskega staža,
- da vodijo psa katere koli lovske pasme, ki obvlada osnovne ubogljivostne vaje ter ima opravljeno PNZ (PZP) za svojo pasemsko skupino; za bavorske in hanovrske barvarje uporabnostna preizkušnja ni obvezna.

Iz objektivnih razlogov bo število udeležencev omejeno.

Vsem zainteresiranim kandidatom, ki bodo predhodno prijavo posredovali najpozneje do 15. aprila 2006 na naslov: Kinološka zveza Slovenije, Vzrejna komisija za barvarje, Ilirska 27, 1000 Ljubljana, s pripisom: »za tečaj«, bomo poslali še podrobnejše informacije o tečaju. Za dodatne informacije pokličite po tel.: 041/671-849 (Zdenko Uršič).

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

SERVIS

DALJNOGLEDI - SPEKTIVI

NIKON - SWAROVSKI
MEADE - BRESSER - ZEISS

SALZ PASTE

AROMATIZIRANA SOLNA PASTA ZA PRIVABLJANJE DIVJIH PRAŠIČEV

REBEC, d.o.o.
Prešernova 1, 6230 Postojna
Tel.: 05/726-4659,
041/693-557

Proizvaja: DEUSA International GmbH, Nemčija

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

Nikon

daljnogled
Nikon Monarch 6X42
cena: 86.500,00 sit

molex
LOVSKA OBLAČILA

INDUSTRIJSKA CONA TRZIN
Dobrava 1
Telefon: 00 386 (01) 562 13 10

ČAKALNE VREČE IZ LODNA
3/4 JAKNE IZ LODNA
PUMPARICE IN DOLGE HLAČE IZ LODNA
ČEPIČE IZ LODNA
JAKNE IZ TERMOVELURJA
DELOVNE SRAJCE
DELOVNE VODOODBOJNE POLOŽENE
IN NEPOLOŽENE BOMBAŽNE HLAČE
JAKNE IZ VODOODBOJNEGA BOMBAŽA
MAJICE IZ BOMBAŽA

SPREJEMAMO TUDI NAROČILA PO POŠTI

PONUDBA MESECA!

Hubertus
Club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

KAZAHSTAN
All inclusive program potovanja in lova
Ljubljana – Ljubljana
12 dni z odstrelom
sibirskega kozoroga 4.845 €
9 dni z odstrelom
sibirskega srnjaka 3.945 €
15 dni z odstrelom
kapitalnega marala 7.485 €

MONGOLIJA
All inclusive program potovanja in lova
Ljubljana – Ljubljana
12 dni z odstrelom
sibirskega kozoroga 3.850 €
12 dni z odstrelom
sibirskega srnjaka 3.897 €

ZIMBABVE
7-dnevni intenzivni program lova
z vključenim odstrelom
KAFRSKEGA BIVOLA že od 6.250 €
9-dnevni program lova z vključenim
odstrelom ČRNE GRIVASTE ANTILOPE
(SABLE) že od 5.100 €
16-dnevni program lova z vključenim
odstrelom SLONA
(trofeja 50–60 funtov) 17.000 €

ZAHTEVAJTE NAŠE PROGRAME!

POSEBNA PONUDBA AFRIŠKE ZIME

8-dnevni safari v JAR s 5 dnevi lova v dolini reke Limpopo, odstrel 4 glav trofejne divjadi (kudu, impala, bradavičarka, duiker). Termin lova v spremstvu PASAT-a: od 7. do 16. julija. Promocijska cena 1.890 €. Ob prijavi do 15. aprila je vključen še brezplačen celodnevni izlet v Krugerjev nacionalni park.

MADŽARSKA: srnjak že od 15. 4. naprej, 3 dni lova, osebni vodnik, 3 x polpenzion, vključno z odstrelom 3 srnjakov za 990 €.

MONGOLIJA: 8-dnevni aranžma lova na kozoroga za 2.240 € skupaj z letalskim prevozom iz Ljubljane. Odstrel kozoroga: 1.350 €.

KANADA: na terenih ob reki George River, kjer že od leta 1994 uspešno lovimo črnega medveda in karibuje. 6 dni lova v spremstvu PASAT-a od 10. do 20. 9. za 2.100 €.

Pasat, d.o.o.
>http://www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01/428 37 40 > faks: 01/428 37 44

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR d.o.o.

 SWAROVSKI OPTIK

daljnogledi
SWAROVSKI

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

BREZPLAČNO ob servisu:
gumice za okularje,
pokrovčki in
pasovi za daljnogled
SWAROVSKI

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

- vrhunska kakovost slike
- izvrstna vidljivost v mraku
- široko vidno polje
- polnjen z dušikom
- nastančna nastavljivost
- 10-letna garancija
- cena: **49.800,00 SIT**

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

KROJASTVO ROŽMAN

Slavnostne
lovske kroje,
srajce, telovnike,
hubertus plašče
in pelerine
izdelujemo
po meri.

Branko Rožman, s.p.
Erjavčeva 5, Brežice
GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
e-pošta: krojastvo-rozman@siol.net

UGODNA PONUDBA LOVSKIH ROGOV!

 SYMPHONY
INTERNATIONAL

SYMPHONY INTERNATIONAL d.o.o.
Bričar 43, 4000 Kranj, Slovenija
tel.: +386 (0)4 234 30 90
faks: +386 (0)4 234 30 90
e-mail: symphony@siol.net
www.symphony-trl.si

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro
streljanje in za streljanje
v razmerah slabše vidljivosti.

RD 42 RD 30H RD 25H RD 30

Optična pika 3. generacije
Pasovna

dolžina: 82 mm, teža: 119 g,
4 velikosti merilne pike, 7 jakosti
osvetlitve, optična sonda:
200 mm do 300 mm

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

**STRELNI DALJNOGLEDI
ANGLEŠKE FIRME HAWKE**

Velika izbira strelnih daljnogledov z osvetlitvijo ali brez. Daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni na odsun in imajo 5-letno garancijo. V mesecu aprila 15% promocijski popust!

ME 8x44 HR 39.500 SIT (184,87€)
ME 1,5-8x44 HR 45.200 SIT (198,87€)
ME 3,5-10x50 HR 53.700 SIT (234,89€)

Informacije in naročila BELUGA d.o.o., Ljubljana; Tel: 01 25 10 880 ali 041 72 60 11

KOVINOPLASTIKA BENDA d.o.o. Lesarska cesta 10, 3331 Nazanje

Naročila sprejemamo na telefon: 03/83-70-114 in e-pošto: benda@siol.net

Fotoalbum (200 slik) 3600 SIT

Stal za orožni list 250 SIT

Stužka članske kaznice 100 SIT

Dober pogled

Za večja naročila nudimo dodaten popust!

Cene vključujejo DDV. V ceno niso vključeni stroški poštnine.

interclass cars d.o.o. servis in prodaja vozil

VOLVO
Ljubljana: Ljubljanska c. 33, (01) 2355 940
Gorjupova 1, (01) 2000 940

MAZDA
Ljubljana: Gorjupova 1, (01) 2000 955

Ugodnosti za člane LD

www.interclasscars.si

**NAJVEČJA IZBIRA
VARNOSTNIH OMAR
ZA OROŽJE**

Že od **5.000,00** sit mesečno

novi dimenzije varnosti

VARNOSTNI CENTER »ZAKLENI SI«, Domodrom BTC hala E, Šmartinska 152 1000 Ljubljana
t: 01/585-21-90, f: www.zakleni.si, e: info@zakleni.si

PROTEKTAS

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

Izvršna vidljivost v miraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom • dolžina: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA: 64.900,00

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
Naročila in informacije: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

LOV & RIBOLOV

SVETILKE, NOŽI, ORODJA, DALJNOGLEDI, BATERIJE, AKUMULATORJI, POLNILNIKI...

Prodaja: E-Batt battery shop
Lj - Brncičeva 13
BTC - hala A
CE - Morkur Hudinja
T: (01) 56-35-666
WWW.EBATT.SI

AKCIJA -15%
na sejmu LOV v Gornji Radgoni

Uvoznik: rt-tri
Planina 3
4000 KRANJ
T: 04 23-53-710
Em: info@rt-tri.si
WWW.RT-TRI.SI

Bushnell

ZASTOPA:
RODEO TEAM, d.o.o.
 tel.: 04/201 54 00
 www.rodeoteam.si

BANNER 3-9x50

SPORTSMAN 3-9x32 airgun

TROPHY 1,5-6x44

TROPHY 1x28 R&G DOT

RIMFIRE 3-9x32

TROPHY 3,9x40

PRODAJA:

TRG. LOVEC

Kopex - NG, -LJ, -KP, -KR, -MB
 INO SPORT
 Postojna
 MIKE - Novo Mesto
 LOVSKI MOJSTER
 Ljubljana
 JOHANN FANZOJ
 Ljubljana
 LOVEC TRADE
 Ljubljana
 BOCK - Kranj
 NOLD - Celje, Brežice
 LOVEC - Zalec, Celje
 TAIGA - Celje
 ULOV - Portorož
 PUŠKAR Meglič
 Domžale
 ORBIS - Velenje
 MIXI FOTO
 VIDEO - Zet
 AGAVE - Ilirska Bist.
 EURO SPORT
 Ptuj
 PUŠKAR - Štich,
 Kamnik
 pod Krncom
 PUŠKAR - Slabin,
 Sora Gladeč,
 Maribor

tasco

PARCOURS VARIO

TEST
0-186

AIGLE

- ✗ Vozkočdom sistem zapenjanja
- ✗ Dvojni gumiran povprek odporen proti obrabi z ekstremnim bledenjem
- ✗ Ročna izdelava iz naravnih gume

Distribucija za Slovenijo:
 APP d.o.o., Sela 2, 8257 Dobava

informacije: 07 / 466 8 300
 e-mail: info@alp.si

Prodajna mesta:

ULOV d.o.o., Ljubljana, TPE Ljubljana (tel.: 01/201 54 00); NOLD d.o.o., Trzin (tel.: 01/201 54 00);
 NOLD d.o.o., Kranj (tel.: 04/201 54 00); COAL d.o.o., Nova Gorica (tel.: 05/201 54 00);
 PEJA d.o.o., Nova Gorica (tel.: 05/201 54 00); LOVEC - TRADE d.o.o., Brežice (tel.: 03/201 54 00);
 NINE d.o.o., Nova Gorica (tel.: 05/201 54 00); LOVEC - TRADE d.o.o., Brežice (tel.: 03/201 54 00);
 BASO NOVAK d.o.o., Trzin (tel.: 01/201 54 00); AGAVE d.o.o., Ilirska Bistrica (tel.: 01/201 54 00);
 PUŠKARSTVO SLOVENIJA, Ljubljana (tel.: 01/201 54 00); PUŠKARSTVO SLOVENIJA, Ljubljana (tel.: 01/201 54 00);
 PUŠKARSTVO SLOVENIJA, Ljubljana (tel.: 01/201 54 00); PUŠKARSTVO SLOVENIJA, Ljubljana (tel.: 01/201 54 00);

ANCELJ, d.o.o.

Lebanova 3
 8000 Novo mesto
 Tel.: 07 33 21 081
 Faks: 07 33 23 879
 E-naslov: ancelj-nm@siol.net
 www.ancelj.si

Delovni čas: od 8.30 do 13.00; 14.00 do 17.00
 Sobota od 8.00 do 12.00

BROWNING DUALIS
.308 WIN.

AKCIJA
 225.900,00 SIT
 192.015,00 SIT
 801,26 EUR

Predstavljamo vam potežno risanico BROWNING DUALIS, kal. .308 Winchester. Lovska risanica DUALIS je ena redkih repetirnih risanic, ki je primerna tako za strelca levičarja kot desničarja. To ji omogoča potezni repetirni sistem, s katerim je opremljena. Prednost lovske puške DUALIS je hitrejše repetiranje, ki ga opravimo kar s puško v ramenu. Pri Browningu so z risanico DUALIS izpolnili želje lovcov, ki želijo lahko in zanesljivo orožje za lov na divje prašiče. Dosedanji lastniki pušk DUALIS so si enotni, da je to vrhunska lovska puška, ki si jo lahko samo želimo. Več podatkov: www.browningintl.com

V mesecu aprilu v ponudbi po akcijski ceni.

Ugodnosti veljajo za blago na zalogi in pri plačilu z gotovino.

vse na enem mestu

Maloprodaja PE2:
 NOLD, d.o.o.
 Opekarniška 9
 3000 Celje
 Tel: 03 4911 374
 Faks: 03 4911 375

V MERCATOR CENTRU V CELJU

lovska oprema (labod, banner, RWS, fiocchi, cheddite, rottweil, pellagri, elektroplastika, bellot, hirtenberger, norma, sabatti, beretta, noži falcon, velik izbor optike - Tasco in Bushnell, dvogledi, strelni daljnogledi, zračno orožje, škornji...)
 ribiška oprema, darilni program, pirotehnika, pokali

vse na enem mestu

MIKE, d.o.o.
Brod 74, 8000
Novo mesto
Tel./faks:
(07) 332 24 05

**NEPREMOČLJIVI
NAHRBTNIKI**

LP 310
5900 sit

Montaže različnih dimenzij od 1900 sit.
Montaže za orožje Bajkal od 15812 sit.
Snemljive montaže Leupold.
Orožje Remington, Ruger, Martin, Blaser.
Optika Swarovski, Zeiss, Leupold.
Nočna optika Zenith in Davos.
Rusko lovsko orožje BAJKAL po zelo
ugodnih cenah.
Puška Remington 710 v kalibru 270 Win
ali 30-06 Spring z montiranim
daljnogledom Bushnell 3-9 x 40 po zelo
ugodni ceni 175000 sit.
Revolverji Ruger od 118840 sit naprej.

Noži
PACO
od
2950 sit

NOČNI DALJNOGLEDI
OD 155000 sit

PRO-LUX

Ameriški daljnogledi, polnjeni z dušikom in
naneseno protiodsevno zaščito leče objektiv

CLASSIC

4 x 20 - 3968 sit
4 x 32 - 10208 sit
6 x 40 - 14240 sit
3 - 9 x 40 - 16928 sit

ELECTRIC

osvetljeni križ
3 - 9 x 40IR - 28768 sit
3 - 9 x 50IR - 36000 sit

**NEPREMOČLJIVA
FUTROLA ZA
OROŽJE Z OPTIKO**
128 cm - 5900 sit

CENTRAL EL.

osvetljena pika križa
za hitro streljanje
1.5-6 x 42CE - 45960 sit
3-12 x 42CE - 45960 sit
2.5-10 x 56CE - 49960 sit

RDEČA PIKA - RD-4
32330 sit

**NASTAVITEV
OSVETLITVE**

**VEČSTOPENJSKA
NASTAVITEV**

**PRO-LUX®
DVOGLEDI**

gumirani v torbici
8 - 32 x 50 - 30240 sit
10 x 50 - 15648 sit
8 x 40 - 13728 sit

CLAIR trgovsko podjetje, d.o.o.
Zbilje 4H, 1215 Medvode

www.clair.si

Tel.: 01/ 36 13 968, 01/ 36 17 606,
Faks: 01/ 36 17 607
E mail: info@clair.si

Ulrich

Vabe za srnjad, vabe za
prašiče različnih okusov,
smola borovca, sol, tekočina
proti parazitom,
odstranjevalec človeškega
vonja, deodorant za pastil.

Varnostna piramida

Priporočljiva označba na skupnih lovih.

Pašništvo

Za ograditev travnikov in
njiv: pastirji (elektr.,
akum., bater.), palice,
izolatorji, tračovi in žice,
mreže, kabli, solarni
moduli, drugo.

**KONJENIŠKA OPREMA
KMETIJSKA OPREMA - CESTNA OPREMA**

ELPAS

Elpas International, d.o.o.

CIRIL METODOVA 3, SI-9250 G. RADGONA

TEL.: 02 5648 040; FAKS: 02 564 80 41

E-mail: info@elpas.si; www.elpas.si/trezorji.htm

Varnostne omare za puške
(MAXI 3M, MAXI 5M, MAXI 7M
MAXI 10M ...) in trezorji Safetronics.
DOSTAVA VKLJUČENA V CENO!

Podjetje z lovsko opremo

Ulica OF 18, 8210 Trebnje
Tel./faks: (07) 346 13 50
GSM: 041/61 74 82

Delovni čas:
vsak delavnik od 15. do 19. ure
sobota: od 8. do 12. ure

SYSTEM SBS96

**NOVI MODEL KARABINKE
CLASSIC MANNLICHER**

BALENO
Nepremočljivi plašči,
pelerine, jakne, hlače

**NUDIMO VAM VELIKO IZBIRO
NABOJEV TOVARNE**

hertenberger

AKCIJSKA CENA: VARNOSTNE
OMARE ZA 7 PUŠK S TREZORJEM
IN CERTIFIKATOM je 62.210 sit.

TRGOVINA LOVEC
Vodovodna pot 11
5000 Nova Gorica
Tel.: (05) 330-86-60

TRGOVINA LOVEC
Šmartinska 152
1000 Ljubljana
Tel.: (01) 58-51-799

www.koptex.com

TRGOVINA LOVEC
Prešernova 17
5000 Nova Gorica
Tel.: (05) 30-21-915

TRGOVINA LOVEC
Šuceva 23
4000 Kranj
Tel.: (04) 204-24-37

www.koptex-caravan.com

TRGOVINA LOVEC
Ferrarska 10
6000 Koper
Tel.: (05) 693-10-28

TRGOVINA KOPTEx
Gregorčičeva 27
2000 Maribor
Tel.: (02) 25-24-744

info@koptex.com

V TRGOVINAH LOVEC PONUJAMO PESTER
IZBOR LOVSKEGA ZRAČNEGA IN ŠPORTNEGA
DOLGOCEVNEGA IN KRATKOCEVNEGA OROŽJA
TER STRELIVA RAZLIČNIH PROIZVAJALCEV.

Poleg streliva in orožja v naših trgovinah
ponujamo še nože (VICTORINOX, FOX,
NIETTO itn.), večnamensko orodje (LEATHERMAN,
VICTORINOX itn.) ter ves preostali pribor za lov,
ribolov, prosti čas, navtiko in športno strelstvo.
V naši poslovni stavbi v Novi Gorici si lahko
ogledate in izberete zelo veliko paleto različnega
orožja, ki ga ob nakupu lahko preizkusite na našem
podzemnem pištolskem strelišču.

NOVO! NOVO! NOVO!

Trgovina LOVEC Murska Sobota

BTC – dvorana A

Nemčavci 1D

Odprtje trgovine bo 3. 4. 2006.

**PUŠKARSTVO
SKOBIR**

SLOVENJ GRADEC

PODGORSKA 2 (V PRIZIDKU STARE NAME)

TEL.: 02/88 45 470 • FAX: 02/88 22 439 • GSM: 041/639 799

DELOVNI ČAS: PON.-PET. OD 9⁰⁰ DO 17⁰⁰

MARIBOR

PARTIZANSKA CESTA 30 (150 M OD AVTOBUSNE POSTAJE)

TEL.: 02/250 26 24 • FAX: 02/250 26 25 • GSM: 041/824 969

DELOVNI ČAS: PON.-PET. OD 8⁰⁰ DO 16⁰⁰ • SREDA OD 10⁰⁰ DO 18⁰⁰

Z bogatimi izkušnjami kakovostno opravljamo vsa puškarska dela

Prodaja orožja, optike, streliva in druge lovske opreme, pirotehnike in izvedba ognjemetov

Za Vas smo pripravili kakovostne rep. puške iz lahkega materiala titanium

izvedba v vseh kalibrih
ugodne cene: od 800 EUR naprej

* STANDARD

* LUKSUS

Velik izbor kratkocevne orožja Zastava

7.65 mm, 7.62 mm, 9x19 mm
ugodne cene: od 208 EUR naprej

* MAT
KROMIRANO

* ROČNE GRAVURE
* REZBARJENE PLATNICE

Pri nas dobite vse artikle iz prodajnih katalogov Beluga, Frankonia in Alpjagd

BankKredit - možnost obročnega plačila / do 24 obrokov

***** DARILNI BONI *****

Predstavitev puškarskih del, ogled izdelkov in informacije na sejmu LOV v Gornji Radgoni

Za vas smo odprli največji specializirani varnostni center »ZAKLENI SI«

z največjo ponudbo
varnostnih omar
za orožje.

Poleg varnostnih omar za orožje vam
nudimo tudi druge varnostne trezorje,
protivlomna vrata, protivlomne folije za steklo,
videonadzorne sisteme, alarmne sisteme,
specialne varnostne ključavnice za okna in
vrata, cilindrične vložke s sistemi zaklepanja ...

NOVO

**Možnost
obročnega
plačila – do
24 obrokov!**

VARNOSTNI CENTER »ZAKLENI SI«, Domodrom - hala E, BTC, Šmartinska 152
1000 Ljubljana, t: 01/585-21-90, i: www.zakleni.si, e: info@zakleni.si

Na zalogi velika izbira
LOVSKE OPTIKE in
možnosti MONTAŽE

!!!Akcija HAKKO!!!

Ponudba STRELIVA:

- CDP
- SAKO
- HIRTENBERGER
- CCI
- WINCHESTER
- REMINGTON
- FEDERAL
- RWS Evolution ...

**PRI NAKUPU OROŽJA,
STRELIVA, OPTIKE IN OB
MONTAŽI VAM NUDIMO
STROKOVNO
SVETOVANJE.**

JOHANN FANZOJ

Puščarstvo od leta 1790

**V razširjenem delu trgovine razstavljamo prek 40 modelov
DOLGOCEVNEGA OROŽJA:**

in KRATKOCEVNEGA OROŽJA:

V naši trgovini smo za vas
pripravili pestro izbiro zimске
kolekcije **OBLAČIL**.

– Seeland

– Blaser

– Farmland

Signalna oblačila!!!

OBUTVE

- pohodni čevlji
- Chiruka
- gumijasti škornji

- gumijasti škornji
- termo spodnje perilo
- dokolenke Le Chameau

FANZOJ, d.o.o., Kolodvorska ulica 20, 1000 Ljubljana
Tel.: (01) 430-37-96, faks: (01) 430-37-97, GSM: 041/667-890
E-naslov: fanzojs@iol.net

DELOVNI ČAS: ponedeljek–četrtek od 8.30 do 17. ure,
petek od 8.30 do 14.30